

ДНЕВНИКЪ

(стенографски)

на

XIV^{то} обикновено Народно събрание.

Първа редовна сесия.

XXXII заседание, вторникъ, 2 декемврий 1908 г.

(Открито отъ подпрѣседателя г. Н. Гимиджийски, въ 3 ч. слѣдъ пладне)

Прѣседателствующъ Гимиджийски: (Звъни)
Засѣданието се отваря.

Моля г. секретаря да прочете списъка на г. г. народнитѣ прѣдставители.

Секретаръ Г. Копринаровъ: (Прочита списъка.
Отсѣдствуватъ г. г. народнитѣ прѣдставители: А. Аврамовъ, Т. Ангеловъ, А. Башевъ, Н. Георгиевъ, Х. Дограмаджиевъ, Д-ръ И. Дрѣнковъ, Н. Дяковичъ, М. Икономовъ, И. Инджовъ, С. Капаровъ, Х. Конкилевъ, Н. Кжневъ, М. Кжнчевъ, Д. Маноиловъ, В. Милевъ, А. Милчевъ, Т. Михайловъ, К. Нетковъ, И. Паликрушевъ, Д. Папазовъ, Д. Пенковъ, Д. Поповъ, С. Пранджовъ, Г. Радойковъ, Д-ръ Е. Разпоповъ, Х. Славейковъ, С. Стефановъ, М. Сюйлемановъ, Д-ръ Х. Танчевъ, П. Тодоровъ, И. Н. Топаловъ и А. Христовъ)

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Отсѣдствуватъ 32 народни прѣдставители. Има, слѣдователно, нужното число, за да се състои засѣданието законно.

Моля г. секретаря отъ вчерашното засѣдание да прочете съкратения протоколъ отъ това засѣдание.

Секретаръ Д. Митовъ: (Прочита съкратения протоколъ отъ XXXI-то засѣдание)

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: По-неже нѣма никой да прави нѣкаква бѣлѣжка по прочетения протоколъ, то протоколътъ се приема за редовенъ.

Прѣди да пристѣпимъ къмъ дневния редъ, съобщавамъ, че е разрѣшенъ отпускъ на варненския

народенъ прѣдставитель, г. Н. Кжневъ — 7 дена; на свищовския народенъ прѣдставитель, г. Т. Ангеловъ — 8 дена; на врачанския народенъ прѣдставитель, г. А. Аврамовъ — 10 дена; на пловдивския народенъ прѣдставитель, г. Д-ръ Х. Танчевъ — 7 дена; на станимашкия народенъ прѣдставитель, г. А. Христовъ — 5 дена; на старозагорския народенъ прѣдставитель, г. Д-ръ Е. Разпоповъ — 10 дена и на старозагорския народенъ прѣдставитель, г. В. Димчевъ — 8 дена.

Съобщавамъ на г. г. народнитѣ прѣдставители, че е постѣпилъ отъ Министерството на правосъдието законопроектъ за отлагане турянето въ дѣйствиe на закона за привилегиитѣ и ипотекитѣ. Тоя законопроектъ ще бѣде раздаденъ на г. г. народнитѣ прѣдставители и туренъ на дневенъ редъ.

Постѣпило е законодателно прѣдложение отъ софийския народенъ прѣдставитель г. П. Беровъ, подписано отъ надлежното число народни прѣдставители, съ законопроектъ за групиране на земитѣ.

Постѣпило е друго законодателно прѣдложение отъ сѣщия народенъ прѣдставитель, г. П. Беровъ, за измѣнение чл. 36 отъ закона за Българската земеделѣлческа банка, тоже подписано отъ надлежното число народни прѣдставители.

Тия законопроекти своеврѣменно ще бѣдатъ напечатани, раздадени на г. г. народнитѣ прѣдставители и поставени на дневенъ редъ.

Пристѣпяме къмъ дневния редъ. На първо мѣсто имаме: отговоръ отъ г. министъръ-прѣдседателя и министъръ на общественитѣ сгради, пѣтищата и съобщенията, на запитването на провадийския народенъ прѣдставитель, г. Т. Ноевъ.

Д. Рашевъ: Азъ ще искамъ да направя едно малко питане къмъ г. министра на търговията и земледѣлието.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Моля, г. Рашевъ!

Д. Рашевъ: Много за кратко ще бжде.

Днеска искахъ да взема едни свѣдѣния по една афера, относително Стралджанското езеро, и отидохъ въ Министерството на търговията и земледѣлието при юристъ-консулта г. Георгиева. Поискахъ да ми се дадатъ отчасти, много малко, свѣдѣния за дѣятелността на комисията, която е опрѣдѣлена и която ходи прѣзъ мѣсець май, за да изучи, какъ стои аферата относително Стралджанското езеро. Но, когато отидохъ, той се обърна къмъ мене съ една грубост просто и каза: „Азъ имамъ много работа; занятъ съмъ съ голѣми служебни работи, та затова нѣма нужда да ме запитвате по тия нѣща да Ви давамъ свѣдѣния.“ Най-послѣ ми каза: „Не мога да Ви дамъ свѣдѣния затова, защото тѣ сж една министерска тайностъ, тъй че не е достойниие за всѣки народенъ прѣдставителъ да взема свѣдѣния.“ Та, питамъ г. министра на търговията и земледѣлието, сподѣля ли той тоя възгледъ на юристъ-консулта и не мисли ли да направи нѣщо съ него, относително тѣзи негови постѣпки и за тия тайни работи?

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Има думата г. министрътъ на търговията и земледѣлието.

Министръ А. Ляпчевъ: Г. г. народни прѣдставители! Мисля, че въ подобни случаи най-добро то ще бжде, г. г. народнитѣ прѣдставители да се обръщатъ лично къмъ министра, защото той е връзката между чиновницитѣ и тѣхъ, и тогава ще иматъ това, което имъ трѣбва.

Въ случая за Стралджанското блато, бждете спокойни, аферитѣ нѣма да се скриятъ, кждѣто и да сж тѣ, ако сж афери. Комисията не е ходила прѣзъ май, а много по-късно; блатото е изучено въ всѣко отношение, на изучено е и юридическото положение на овия, на които е дадено това право; но комисията не е окончателно сложила мнѣнието си, не сж подписали протокола всички нейни членове, по причина на отсъствие, и затуй навѣрно чиновникътъ не е искалъ да Ви даде исканитѣ свѣдѣния. Но като дойдете въ министерството при мене, бждете уверени, че азъ ще наредя да имате всички свѣдѣния на рѣка.

Д. Драгиевъ: По-добрѣ е да кажете на Вашитѣ чиновници да даватъ на народнитѣ прѣдставители справки.

Министръ А. Ляпчевъ: Моитѣ чиновници не сж длѣжни да знаятъ, кой е депутатъ и кой не е.

Д. Драгиевъ: Имаме лични карти.

Министръ А. Ляпчевъ: Чрѣзъ мене искайте справки.

И. Хаджиевъ: Трѣбва да кажете на Вашитѣ началници да даватъ свѣдѣствие на народнитѣ прѣдставители.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Правя Ви бѣлѣжка, г. Хаджиевъ, защото не сте искали думата и нѣмате право да говорите, които бѣлѣжка да се впише въ протокола.

Има думата г. Ноевъ.

Т. Ноевъ: (Отъ трибуната) Г. г. народни прѣдставители! Съгласно чл. 105 отъ конституцията, правя запитване къмъ г. министра на общественитѣ сгради, пѣтищата и съобщенията.

Отъ нѣколко години врѣме въ Тестеджийската община, Провадийска околия, станаха голѣми пожари, причинени отъ пѣтующитѣ изъ тая мѣстностъ тренове. Прѣзъ 1902 г., ако се не лѣжа, точно на 16 августъ, бѣ подпалено с. Синделъ и изгорѣха 27 къщи съ покѣщнината, съ хранитѣ, съ сламата и съ облѣклото на жителитѣ. 1904 г. на с. Кара-агачъ—Софуларъ, сжщата община, Провадийска околия, бѣ подпалена около 100 декара узрѣла нежнната храна, пакъ отъ локомотивитѣ. За с. Синделъ имаше назначена специална комисия, който бѣ опрѣдѣлила загубата на 55.000 л.; за с. Кара-агачъ—Софуларъ загубата бѣше опрѣдѣлена на 3.500 л. За тия двата пожара на потърпѣвшитѣ се плати една частъ горѣ-долу — една много малка сума. Това лѣто прѣзъ м. юний стана трети пожаръ, пакъ въ сжщата Тестеджийска община, въ самото с. Тестеджий, и бѣ опожарена около 300 декара нежнната храна. За тази лѣтошна 300 декара нежнната храна е опрѣдѣлена отъ надлежната комисия една сума отъ 11.500 л. За послѣднитѣ 11.500 л. на с. Тестеджий, 300-тѣ декара се падатъ на около 30 души, ако се не лѣжа, на 40 души. На тѣхъ, до денъ днешенъ, нищо още не е платено. Заради това правя нужното запитване къмъ г. министра на общественитѣ сгради, пѣтищата и съобщенията: мисли ли въ едно кратко врѣме да изплати послѣднитѣ загуби на тестеджийци и смѣта ли да вземе нѣкои мѣрки за поправяне на локомотивитѣ, да не ставатъ постоянно такива пожари и да нѣмаме да плащаме ние още едни такива излишни глоби, каквато е глобата на Тестеджийската община въ 3-тѣ села на сума 70.000 л. Заради това ще моля да се взематъ нужнитѣ мѣрки, да се проучи какъ да се поправятъ локомотивитѣ и въ бждѣще да не ставатъ такива пожари, да не плащаме излишни глоби и да опустошаваме имотитѣ на населението.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Има думата г. министръ-прѣседателтъ.

Министръ-прѣседателъ А. Малиновъ: Г. г. народни прѣдставители! Въпросътъ, който интере-

сува уважаемия провадийски народен прѣдставителъ, г. Ноевъ, споредъ моето разбиране, е много дребенъ въпросъ за една интерпелация. И ако г. Ноевъ би ималъ добрината да ме запита частно, по всѣка вѣроятностъ, азъ бихъ му далъ едни задоволителни обяснения, та да не става нужда да отнемаме нѣщо отъ врѣмето на народното прѣдставителство.

Истина е, че прѣзъ м. юлий 1908 г. отъ искритѣ, които изхвърляше влакътъ № 22, се причини една доста голѣма пакостъ на селянитѣ. Изчислена отъ една специална, натоварена отъ мене, комисия, тази пакостъ възлиза на сума 11 хиляди и нѣколко лева. Изгорѣха точно 206 декара и 3 ара, засѣти съ разни храни, по-голѣмата частъ съ пшеница, а по-малката съ ечмикъ. Това е истина, но при все това министерството не намѣри за възможно да изплати тази сума на потърпѣвшитѣ, по слѣднитѣ причини: първо, отъ произведеното по тоя случай, по моя заповѣдъ, слѣдствие се установи, че вината отъ гледището на закона — отъ гледището на закона, повтарямъ го — не е въ администрацията на желѣзницитѣ и не е въ недостатѣцитѣ на локомотивитѣ, а е въ единъ отъ жителитѣ на това село, името му е Райно Недѣлчевъ, който не се е съобразилъ съ прѣдписанията на чл. 61 отъ закона за полицията за нашитѣ желѣзници. Споредъ цитирания отъ мене членъ отъ закона за желѣзницитѣ, притежателитѣ на ниви, ливади etc., дори и на сгради, които сж съседни съ желѣзнопѣтнитѣ линии, сж длѣжни да се съобразяватъ съ прѣдписанията на казания законъ; като узрѣятъ нивитѣ или като изсѣхне трѣвата, тѣ ще трѣбва на врѣме да ги окосятъ, защото ставатъ лесно запалителни; сградитѣ не могатъ да се покриватъ, казва законътъ — наистина законъ, прѣписанъ, както всички наши закони отъ ония въ чужбина — съ слама и т. н. Добъръ ли или лошъ е законътъ, отговаря ли той на нашитѣ нрави и на нашето стопанство, то е въпросъ, който нѣма защо да разискваме тукъ; а за мене, като министъръ на общественитѣ сгради, пѣтищата и съобщенията, той бѣше абсолютно празенъ въпросъ, защото за мене не оставаше друго, освѣнъ да изпълня закона. И имайки прѣдъ видъ нарежданията на чл. 65 отъ закона за полицията, па и чл. 66 отъ сѣция законъ, при констатиранитѣ отъ комисията факти, азъ не само не можехъ да направя разпореждане да се плати сумата отъ 11 хиляди и толкова лева, но трѣбваше, въ изпълнение волята на закона, да направя друго, именно, да дамъ Райна Недѣлчевъ подѣ сѣдъ, защото законътъ е изриченъ. Та, ако имамъ нѣкаква вина, тя по-скоро е тамъ, че не съмъ доизпълнилъ закона, отколкото, че, нѣкакъ си, не съмъ желалъ да удовлетвори потърпѣвшитѣ. Отъ произведеното слѣдствие, казвамъ, се констатира, че една нива на Райна Недѣлчевъ е стояла неокосена и е била не само на едно разстояние отъ 25 метра отъ линията, както иска законътъ, а до самата линия. Отъ изхвърленитѣ искри, казвамъ, отъ трена, отъ

влака № 22, подпалила се е неговата нива, оттамъ се е закачила друга, трета и т. н. Трѣбва да се чудимъ, че пожарътъ не е взелъ по-голѣми размѣри, а е унищожилъ само 210 и нѣколко декара посѣви. Тѣй или иначе, но азъ повтарямъ, че отъ формално гледище, отъ гледището на закона, азъ, като министъръ, при тѣзи данни, констатиращи отъ произведеното слѣдствие за причинитѣ на пожара, не можехъ да изплатя стойността на изгорѣлитѣ посѣви, не можехъ да направя разпореждане за нейното изплащане. Това е по форма. По сѣщество на работата, ако щете, господата, които сж уврѣдени, иматъ донѣкъдѣ право. Това право, обаче, споредъ моето разбиране, тѣ не биха могли да го намѣрятъ нито въ канцеларията на министра, който е длѣженъ да се съобразява съ буквата на закона и съ формитѣ, прѣдписани отъ него, нито тѣ биха могли да го намѣрятъ, ако биха го подирили, въ сѣдилищата, защото тамъ хората би били малко по-педантни, по-строги, отколкото въ канцеларията на министритѣ, и споредъ моето разбиране, има само единъ изходъ отъ тази иначе скръбна работа, защото всичко, каквото хората сж спечелили съ голѣмъ трудъ прѣзъ годината, отъ една искра е отишло по дяволитѣ. Този изходъ е: господата — тѣ сж на брой около 30 души — които сж пострадали, биха могли да се отнесатъ до прошетарната комисия въ Народното събрание. Прошетарната комисия, която ще апелира не къмъ закона за желѣзницитѣ, не ще пледира прѣдъ сѣдилищата, които ще иматъ прѣдъ видъ разни срокове и начала на гражданското сѣдопроизводство и други закони, а изхождайки отъ плачевното положение на пострадалитѣ и като има прѣдъ видъ, че хората сж нѣмали възможностъ да осигурятъ своитѣ зърнени произведения, ще апелира къмъ народното прѣдставителство да подпомогне едни иначе добри български данѣкоплатци. Комисията ще иска едно, тѣй да се каже, специално за случая рѣшение. Тоя е пътятъ, който, ако взематъ жителитѣ на с. Тестеджий, ще може да ги изведе на пастливъ брѣгъ, а пътятъ, по който сж трѣгнали, е пътъ, който ги води къмъ министерска резолюция „безъ послѣдствие“. Мисля, обаче, че тоя пътъ, за който говоря, тѣ го заслужаватъ, сѣщо и личната моя подкрѣпа, ако тоя въпросъ би се сложилъ тукъ, въ Народното събрание, тѣ биха и имали: проучена работата по сѣщество, виждаме, че тѣзи хора заслужаватъ една помощ. Правъ е г. интерпелаторътъ, че въ 1902 и 1904 г. нѣщо подобно е станало въ с. Синделъ и въ с. Кара-агачъ и дѣржавата е платила една почтена цифра, но тамъ е било констатирано, че вината не е била у жителитѣ на казанитѣ села, а наистина въ желѣзнопѣтната администрация. Съ това свършвамъ обясненията си по първата и сѣществена точка отъ запитванието на уважаемия г. Ноевъ.

По втората точка: какво мисли да направи управлението на желѣзницитѣ, та да не ставатъ тия случаи, които наистина сж много. Полюбопитствувахъ и азъ, заедно съ г. Ноева, да узная, какво

би могло да се направи, защото тя е една материя, въ която азъ, макаръ че съмъ министъръ на пжтищата и съобщенията, отбирамъ толкова же, колкото всеки единъ не техникъ народенъ прѣдставителъ. Запитахъ техници по въпроса, какъ стои тази работа въ странство, отдѣто вземаме закони, както сме взели и закона за полицията по желѣзниците. Излиза, че всичко сме направили, каквото има въ чужбина, и при все това пожаритѣ у насъ продължаватъ; защото оттамъ не бихме могли да вземемъ само едно: да се съобразяватъ жителитѣ съ прѣдписанията на тѣхнии и нашия законъ за полицията. Какво сме направили или, по-добрѣ, какво администрацията на желѣзницитѣ, прѣди мене още, прѣди да стана министъръ, е направила? Тя е направила всичко, споредъ увѣренията на техницитѣ — азъ подчертавамъ тази дума, споредъ увѣренията на техницитѣ — което техническата наука е прѣпоръчала въ подобни случаи да се направи. Тѣ сж така нареченитѣ сита, които се слагатъ въ коминитѣ, едри и малки сита. Пакъ техницитѣ ме увѣриватъ, а съ тѣхъ азъ васъ увѣривамъ, че ако се употребятъ тѣзи дребни сита, по-добрѣ, гѣсти сита, то въ такъвъ случай искритѣ по-малка пакостъ биха правили. Но пъкъ има друга една пакостъ. Най-голъма сила развива локомотивитѣ въ нанагорницата; тамъ трѣбва да се пораздуха, тъй да се каже, отгънтъ, и най-много искри тамъ ще има, а излиза, че тамъ именно най-малко трѣбва да правимъ това, за да не запалимъ нивитѣ на хората. Това, казва техниката, е непостижимо. Сега, колкото за дребнитѣ сита, тѣхъ сме въвели, тѣхъ ги има и тѣ донѣкъдъ запазватъ имотитѣ на хората отъ случайности. Но повече отъ това не може да се направи при сегашното, ако мога така да се изразя, при сегашното техническо състояние на локомотивитѣ. Съ врѣме, при електрическа сила и при всѣкаква друга, възможно е тѣзи пакости да не ставатъ, но сигурно ще ставатъ пъкъ други, които отсега ние не знаемъ. Слѣдователно, колкото се касае до администрацията на желѣзницитѣ, тя е направила всичко, което техниката позволява да се направи, и тя не може да бѣде упреknата, че съ своята немарливостъ и съ своята небрѣжностъ причинява пакости на хората.

По първата точка азъ казахъ: ако пострадалитѣ се отнесатъ до Народното събрание, то ние, малко развързани отъ закона за полицията на желѣзницитѣ и отъ сѣдебнитѣ форми, вие, а заедно съ васъ и азъ, бихме могли да имъ подпомогнемъ, защото тая помощъ, по всичко изглежда, че я заслужаватъ. Виновникътъ, строго юридически, е само Райно Недѣлчевъ. Ще трѣбва да го дадемъ на мирови сѣдия. Той ще го прати 1—2 мѣсеца въ затвора. Споредъ моето разбиране, потърпѣвшитѣ трѣбва да опънатъ Райна Недѣлчевъ. Е, да му съдѣратъ и кожата, надали 11 хиляди лева ще взематъ. Та по-добрѣ е да се разпрѣдѣли тази сума въ тежестъ на всинца ни, отколкото да се остави въ тежестъ на Райна Недѣлчевъ.

Тѣзи сж обясненията, които азъ счетохъ за нужно и които имахъ възможностъ да дамъ на народния прѣдставителъ г. Ноевъ.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Г. Ноевъ! Доволенъ ли сте отъ обясненията на г. министра?

Г. Ноевъ: Благодаренъ съмъ отъ обясненията на г. министра.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Слѣдва по-нататѣкъ на дневенъ редъ законопроектътъ за разрѣшение свръхсметенъ кредитъ по Министерството на търговията и земледѣлието отъ 50.000 л. Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ Г. Копринаровъ: (Чете)

„Изложение на мотивитѣ

къмъ законопроекта за разрѣшение свръхсметенъ кредитъ отъ 50.000 л., за купуване храна за добитѣка при срѣднитѣ и нисши земледѣлчески училища и разсадницитѣ прѣвъ 1908 г.

Г. г. народни прѣдставители!

Кредитътъ по гл. II § 20, по бюджета на повѣреното ми министерство за текущата година, за храна на добитѣка при срѣднитѣ земледѣлчески училища, нѣма да достигне, понеже е по-малкъ съ 10.000 л. отъ ланския и понеже отъ тазъ-годишната реколта не можахъ да се събератъ достатъчно храни, та ще трѣбва да се купуватъ храни отъ пазара за изхранване докрая на годината. Сжщо така и кредитътъ по гл. II § 23, на тазъ-годишния бюджетъ, за храна на добитѣка при нисшитѣ земледѣлчески училища, овопни и черничевы разсадници се оказва недостатъченъ, по причина на слабата реколта и понеже къмъ тия заведения по-рано имаше добитѣкъ само за извършване полскитѣ работи, а сега има и разплодни добитѣци, затова за изхранването имъ ще трѣбва да се купуватъ храни отъ пазара.

За това, на основание чл. 58 отъ закона за отчетността по бюджета, съ съгласието на г. министра на финанситѣ, Министерскиятъ свѣтъ, съ V-то си постановление, въ засѣданието му отъ 22 февруарий т. г., протоколъ № 13, разрѣши да се ангажира държавното съкровище съ разходъ отъ 50.000 л., отъ които 25.000 л. да се отнесатъ къмъ гл. II § 20 и 25.000 л. къмъ гл. II § 23 на тазъ-годишния бюджетъ на повѣреното ми министерство.

Като докладвамъ това, съгласно сжщия чл. 58 отъ закона за отчетността по бюджета, имамъ честь да ви помоля, г. г. народни прѣдставители, да ми гласувате свръхсметенъ кредитъ отъ 50.000 л., за допълнение на поменатитѣ параграфи.

София, 18 октомврий 1908 г.

Министъръ на търговията и земледѣлието:

А. Ляпчевъ.

Законопроектъ

за разрѣшение на Министерството на търговията и земледѣлието свѣрхсметенъ кредитъ отъ 50.000 л.

Чл. 1. Разрѣшава се на Министерството на търговията и земледѣлието свѣрхсметенъ кредитъ отъ 50.000 л., за допълнение на кредититѣ по бюджета му за 1908 г. по гл. II § 20 съ 25.000 л. и § 23 съ 25.000 л., за купуване храна за добитѣка при сѣднитѣ и низши земледѣлчески училища, овошнитѣ и черничеви разсадници, прѣзъ 1908 г.

Чл. 2. Тоя кредитъ да се отнесе къмъ бюджета за 1908 г. и да се покрие отъ редовнитѣ приходи на сѣщия бюджетъ.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Има думата г. Драгиевъ.

Д. Драгиевъ: Г. г. прѣдставители! Съ този законопроектъ, както виждате, иска ни се пакъ една сума отъ 50.000 л., за допълнение кредита, прѣдвиденъ за купуване храна за добитѣка при сѣднитѣ и низши земледѣлчески училища и разсадницитѣ прѣзъ текущата година. Азъ мисля, че, прѣди да стане гласуването на този законопроектъ по принципъ, не ще бѣде злѣ да чуемъ нужнитѣ въ случая обяснения отъ г. министра на финанситѣ, отъ г. министра на земледѣлието, па не ще бѣде злѣ, казвамъ, въ допълнение на тѣхнитѣ обяснения да чуемъ и авторитетното мнѣние на г. Берова.

К. Мирски: Да говори по прѣдмета.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Моля, г. Драгиевъ, не се отстранявайте отъ прѣдмета, защото, инакъ, ще бѣда принуденъ да Ви прави надлежитѣ бѣлѣжки.

А. Стамболийски: По прѣдмета говори.

Д. Драгиевъ: Азъ говоря по прѣдмета.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Моля! Занимавайте се съ г. Берова, а не съ законопроекта.

Д. Драгиевъ: Та нуждата отъ обяснения е явна. Г. министърътъ ни казва, като мотивъ за искания кредитъ, между другото, и това, че единъ кредитъ по § 20 глава II отъ неговия бюджетъ билъ прѣдвиденъ съ цифрата 10.000 по-малко за тая година, отколкото лани. Е добръ, наистина по § 20 миналата година сѣ били прѣдвидени 15.000 л., а тази година — 5.000 л., т. е. 10.000 л. по-малко. По § 23, обаче, виждаме, че тази цифра отъ 10.000 л. за тая година е била прѣдвидена повече. По § 23 миналата година сумата е била 50.000 л., а за тази година е 60.000 л.; значи, по двата параграфа, вкупомъ взето, по които се иска аслѣ кредитъ, миналата година е имало 65.000 л. — и тази година, по единия параграфъ 5, по другия 60, пакъ 65.000 л. Азъ се интересувахъ да зная, по-първитѣ години

като какви суми сѣ прѣдвиждани по тия параграфи и намирамъ по-напрѣдъ по 20, 21, 18, 22 хиляди лева, а миналата година по двата параграфа, казвамъ, е имало 65.000 л. и тази година 65.000 л. Сега, съ тази сума отъ 50.000 л., която г. министърътъ ни прѣдставя да гласуваме, ще стане, значи, сумата 115.000 л. за текущата година, сѣщю 65.000 л. отъ миналата година. Наистина, напоследѣтъ има открити и нови низши земледѣлчески училища и не ще съмнѣние, че тази сума оттамъ може би да е порасла. Но като имаме нови низши земледѣлчески училища, ние при тѣхъ имаме пакъ и нови стопанства; очакватъ се при тѣхъ и нѣкакви доходи отъ тѣзи тѣхни стопанства, доходи, ако не за друго, то поне да покриятъ текущитѣ тѣхни годишни разходи въ храна за добитѣкъ, да иматъ сѣме поне да си посѣватъ своитѣ ниви. Това искане много злѣ бие въ очи, г. г. прѣдставители. Да се явяваме тукъ день слѣдъ день да искаме кредити за купуване отъ пазаритѣ храна за добитѣка отъ сѣднитѣ земледѣлчески училища, храна за добитѣка при низшитѣ земледѣлчески училища, които сѣ нашиятъ образцови земледѣлчески училища, дѣто ужъ има нѣкакво образцово земледѣлие, дѣто такова се прѣподава теоретически и практически, това е и чудно, и печално. Азъ се интересувахъ да зная, да си обясня, поне за себе си, кого трѣбва да винимъ. Защото, когато се касае за стопанството на обикновени, на невѣжи земледѣлци, смѣтката е лесна — тѣ сѣ виновни, това навсѣкѣдъ се проповѣдва; но когато се касае за стопанства образцови, за стопанства при низшитѣ и сѣднитѣ земледѣлчески училища, интересно е да си обяснимъ тази гатанка, да видимъ, у кого е вината. Азъ тази сутринъ имахъ случай да се явя въ Министерството на търговията и земледѣлието и да поискамъ тѣзи свѣдѣния. Казва се тукъ, че добитѣкъ имало, че още добитѣкъ билъ закаранъ при низшитѣ земледѣлчески училища, не само добитѣкъ за работа, ами и за разплодяване — като че ли дребнитѣ стопанства на земледѣлцитѣ иматъ само единъ видъ добитѣкъ, добитѣкъ за работа, а пакъ за разплодяване нѣматъ. Явихъ се, казвамъ, въ това министерство да събера свѣдѣния, да ми кажатъ — нѣмаме хиляда земледѣлчески училища, ами имаме 7—8 низши земледѣлчески училища и имаме 2—3 сѣдни земледѣлчески училища — всѣко сѣдно или низше земледѣлческо училище съ колко хектара земя разполага, колко отъ тѣхъ сѣ какви растения, сѣ какви сѣмена сѣ посѣти, какви ливади иматъ, колко естествени и колко изкуствени, какво плодородие дава земята, обработвана отъ беровцитѣ при тѣзи стопанства, за да видимъ, въ кого е, казвамъ, вината: да-ли тѣзи наши низши земледѣлчески училища нѣматъ достатъчно земя, или нѣматъ достатъчно оръдия за обработването на земята. Ако нѣматъ достатъчно земя, да имъ дадемъ тая земя, а ако нѣматъ достатъчно оръдия, да имъ дадемъ тѣзи оръдия; ако динъ съ много добитѣкъ сѣ прѣтоварени, да го оттеглимъ, да ги освободимъ

малко, за да се освободимъ и отъ тоя позоръ — всѣка година да се явяваме съ свѣрхсметни кредити — „сѣме и храни дайте за образцовитѣ наши стопанства.“ Поискахъ, казвамъ, тѣзи свѣдѣния, но знаете ли какво ми отговориха отъ нашето Министерство на търговията и земледѣлието? „Не знаемъ, казватъ, тѣзи работи, нѣмаме тѣзи свѣдѣния.“ — Какъ така? Не думайте. Десетки години съществуватъ тия училища. — Съществуватъ, казватъ, но не знаемъ; сега пишете едно окръжно да ни дадатъ свѣдѣния за земитѣ, за културитѣ, за добитъка, за годишнитѣ приходи. — Сега, казвамъ, пишате това окръжно. Много късно сж се сѣтили тѣзи господа. Азъ не зная, поне за това не можемъ да ги обвиняваме, да сж прѣтрупани тѣ съ нѣкаква друга работа. Това е скандалъ, това е качулка на онзи скандалъ — въ Министерството на търговията и земледѣлието да не знаятъ, кое училище съ какви земи, съ какъвъ добитъкъ разполага, какво е неговото стопанско производство — това е качулка на оня голѣмъ скандалъ. Азъ бихъ желалъ, казвамъ, върху тѣзи работи да се освѣтимъ. Тукъ ни се изтъква важниятъ мотивъ: годината бѣше сушава, реколтата бѣше слаба. Тѣзи извинения можемъ да ги чуемъ отъ невѣжия земледѣлецъ, тѣзи извинения ги искайте отъ насъ, отъ насъ, простацитъ, да ги чуете, но отъ беровцитѣ, които управляватъ тѣзи училища, тѣзи извинения ние не можемъ да ги чуваме.

Т. Константиновъ: Не искаме да слушаеме такива закачки.

Д. Драгиевъ: Г-да! Знаете, че тази година бѣше сушава. Има наистина на много мѣста земледѣлци, които не можаха да изкаратъ храна за изхранването на чедѣта си или, за изхранването на добитъка си, храни за посѣвъ на своитѣ ниви; но сѣ пакъ годината бѣше добра за нѣкои земледѣлци въ България. Но азъ не виждамъ тази година да е била добра поне за едно отъ нашитѣ земледѣлчески училища. Та азъ мислѣхъ, като се говори за суша, че нѣкадѣ татъкъ, кждѣ Търновско, Видинско, Южна-България, или другадѣ нѣкадѣ, въ нѣкои училища е имало суша, а за други не. А какво виждаме? Искане кредитъ веднажъ за Русенското училище, послѣ за Плевенското, па и за училищата въ Кюстендилъ, Видинъ, Дупница, Татаръ-Пазарджикъ, Айтосъ, Хасково, Борушъ, Кнежа, Добричъ, Силистра, Шуменъ, въобще навсѣкждѣ. Когато за всички селски земледѣлчески стопанства сушата не можа да повлияе, види се, за нашитѣ образцови стопанства тази суша е повлияла навсѣкждѣ. Азъ мисля, че не бива сѣ така да се кара тази работа съ тѣзи наши земледѣлчески училища, съ тѣзи наши образцови стопанства, дѣто ги има. Трѣбва да се разбере веднажъ за винаги, у кого е, казвамъ, вината. Ако тя е въ липсата на достатъчно земледѣлчески оръдия за обработката на тази земя, да се поправи този недостатъкъ,

а не само изъ година въ година, изъ день въ день, да ни се искатъ кредити, ами нѣкакъ си да се направи нѣкаква по-коренна реформа и, ако има нѣкакви кусури, да се поправятъ. Ако кусурътъ е въ туй, че хората, които ръководятъ тия училища, сж некадърни, тогава да се намѣрятъ други на тѣхното мѣсто, които сж кадърни. Ако ли пъкъ, тази теория книжна, земледѣлческа теория, която г. Беровъ ни развива и противъ която азъ нѣмамъ нищо — не мога да я осжда по начало — ако тази теория, казвамъ, било въ скотовѣдството, било въ общото земледѣлие, не може да ни даде въкупомъ тѣкмо онѣзи резултати, каквито книгата пише, т. е., не може тѣй лесно: „ори, мели, ежъ“, както често пѣти ни казва тукъ г. Беровъ, ами когато се приложи на практика не може тѣкмо тѣй да се обядне тази работа, а нѣкой пѣтъ ще оренъ, пъкъ нѣма какво да яденъ; ако тази работа е тѣй на практика — тогава хората на земледѣлческата наука, противъ които ние не сме, които ние уважаваме, ще трѣбва да бждатъ малко по-скромнички, когато се явяватъ да говорятъ за практическото българско земледѣлие, когато се явяватъ да говорятъ за земледѣлцитѣ, които боравятъ съ това земледѣлие; да бждатъ по-скромнички, казвамъ, и това аслъ, прѣди всичко, е най-умното и най-полезното, което тѣ трѣбва да сторятъ, защото съ своето голѣмство, съ своята надутостъ, съ своето прѣзиране и на всѣка крачка подхвърляния въ очитѣ на този земледѣлецъ: „Вие не разбирате, вие това, вие онова“, тѣ създаватъ една изкуствена китайска стѣна между учения земледѣлецъ и между по-простия, каквато, въ интереса на българското земледѣлие, трѣбва да се разрушава, а не да се съгражда, казвамъ, и то отъ българскитѣ агрономи. Най-нослѣ, ако ли пъкъ се види, че тѣзи образцови стопанства, каквито и земи да имъ даваме, съ какъвто добитъкъ и сѣчива да ги снабдяваме, когото и да туримъ да ги управлява, пакъ нѣма да вървятъ, тогава да ги забрадимъ, както е направилъ г. Беровъ съ своето стопанство (Ржкоплѣскане отъ земледѣлческата група) Това е най-лесно. Той има смѣлостта да ни се похвали, че взелъ отъ проданѣта на своето стопанство 10 хиляди лева, само че, ако всичкитѣ земледѣлци...

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Обръщамъ Ви внимание да говорите по прѣдмета, г. Драгиевъ.

Д. Драгиевъ: ... ако българскитѣ земледѣлци тръгнатъ по тази Борова стѣпка да взематъ да продаватъ стопанствата си, тогава работитѣ ще дойдатъ малко чапрапикъ.

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Моля, г. Драгиевъ, говорете по прѣдмета.

Д. Драгиевъ: Азъ свѣршихъ думата си по прѣдмета.

Азъ моля, прочее, да се дадатъ нужнитеъ обяснения, за които азъ загатнахъ, а, отъ друга страна, благодаря за прѣкъсването ми, защото ме подсетихте да отправа пъкъ въпросъ къмъ г. министра на финанситѣ. Въ чл. 2 на тоя законопроектъ се казва: „Тоя кредитъ да се отнесе къмъ бюджета за 1908 г. и да се покрие отъ редовнитеъ приходи на сѣщия бюджетъ.“ Г. министре! Редовни приходи на-ли нѣма? . . . А, нѣма ги. Значи, пакъ ще се дължимъ. (Смѣхъ) Ние нѣма да гласуваме да се купи храна на добитѣка при образцовитѣ земеделчески стопанства и да се покрие този разходъ отъ несществуващитѣ економии за 1908 г.

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Има думата г. министрътъ на търговията и земледѣлието.

Министръ А. Ляпчевъ: Г. г. народни прѣдставители! Нѣмаше да взема думата и сигурно нѣма да отговоря на г. Драгиева. Ще отговоря на сложения вчера въпросъ по единъ подобенъ кредитъ. Вчера се подхвърли, че въ закона за отчетността по бюджета, въ чл. 58, било казано, че се допущатъ подобни суми да се изтегляватъ за военни коне и за фуража за тѣхъ. Навѣрно, криво го бѣха прочели. Членътъ е изриченъ, както за конезаводитѣ, така сѣщо и тукъ: (Чете) „За храна на добитѣка въ конезаводитѣ, складовитѣ за жрѣбци и въ земледѣлческитѣ училища.“ Значи, съвършено законно е внесенъ свѣрхсметнитѣ кредитъ, както забѣлжихъ и вчера, по системата на чл. 58. Тя е система такава, каквато бѣше прѣди 10 години — системата на г. Гешова за кредити, които се прѣдвиждаха: чиститѣ приходи само отъ извѣстни държавни прѣдприятия. И ако г. Драгиевъ вникне въ тази работа, нѣма постоянно да запитва: „Дѣ ще намѣри г. министрътъ на финанситѣ пари отъ текущия бюджетъ?“ Защото той ще трѣбва да знае онова, което не веднажъ досега е чувалъ въ тази сесия на Народното събрание, именно, че този чл. 58 нагласи тази система. Да-ли тя е добра или лоша, то е друго; осмѣждаме я всички, че е лоша; ще я измѣнимъ, щомъ като не прѣдвиждатъ приходитѣ въ дѣйствителния имъ размѣръ, а ги прѣдвиждатъ по-малко, отколкото сж тѣ, по извѣстни държавни прѣдприятия; въ сѣщото врѣме прѣдвиждатъ несравнено по-малкъ, даже до смѣшность минималенъ, размѣра на разходитѣ. Тѣй че, много е погрѣшно днесъ, както се повтори снощи отъ г. министръ-прѣдседателя, да се твърди какъвъ ще бѣде краятъ на бюджета. Това право го нѣмате. Ние сме длъжни да дѣйствуваме споредъ законитѣ — тѣ сж, които ни заповѣдватъ.

Сега по сѣщността на работата. „Земледѣлчески училища, недостигъ за храна на добитѣка при тѣхъ и недостигъ за сѣмена пакъ за сѣщитѣ.“ Тѣ сж двата различни параграфа. Прѣждеговоритѣ казва, че спрѣмо миналата година повишението е 10 хиляди лева, а тая година понижението било 10, че миналата година били прѣдвидени

15 хиляди лева, за текущата сж прѣдвидени 5 хиляди, а азъ искамъ 25 хиляди; значи, 10 хиляди повече, отъ колкото би трѣбвало да се прѣдвиди. Това би трѣбвало условно, защото, както тази година, тѣй сѣщо и миналата дѣйствува пакъ този чл. 58 отъ закона за отчетността по бюджета, и бждете сигурни, че за земледѣлческитѣ училища миналата година сж свѣрхсметнитѣ кредити сж изразходвани по-големъ суми. Важно е за народното прѣдставителство да се знае: е ли този разходъ такъвъ, по който може да се упрекава, да се оспорва. Да, казва г. Драгиевъ, защото земледѣлческитѣ училища иматъ едно лошо стопанство. И ходитъ въ Министерството на търговията и земледѣлието; казали му, че хаберъ нѣматъ отъ тая работа. Азъ се съмнѣвамъ въ това послѣдното. Зналъ, че земледѣлческитѣ училища, както и всичкитѣ стопанства въ България, не сж въ изправность дори по пространството земя, която владѣятъ. Защо? Защото обикновено тѣзи училища сж се развили тѣй. Общинитѣ бързатъ да се надпрѣварятъ да даватъ земя: „Дайте ни училища, ние земя ще дадемъ, 200—500—5 хиляди декара.“ Когато държавата се ангажира, или, като посрѣдникъ въ постояннитѣ комисии, когато мисли да открие такова едно земледѣлческо училище — „скоро да се открие, нищо не давате за земледѣлието“ — тогава земята е обѣщана. Когато започнатъ постройкитѣ и се нагласи управлението, стопанството, тогава земята е спорна. Много отъ училищата сж въ това положение.

Д. Драгиевъ: Кажете едно такова училище.

Министръ А. Ляпчевъ: Напр., въ Дупница, което азъ захрихъ тази година.

Д. Драгиевъ: То е съвсѣмъ ново.

Министръ А. Ляпчевъ: Моля ви се, не сж само нови, но има и стари. Тѣй че, при това положение да ви дадатъ списъкъ точно за всичкитѣ земледѣлчески училища, колкото сж днесъ, той ще бѣде невѣренъ. Но ако поискате данни за отдѣлни земледѣлчески училища, бждете сигурни, че ще ги имате . . .

Д. Драгиевъ: Нѣмате ги.

Министръ А. Ляпчевъ: . . . и ще ги имате скоро.

А. Стамболийски: Значи, скоро, а сега тѣ липсватъ. Сега чрѣзъ окръжни ще ги събирате.

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Моля Ви се, г. Стамболийски, не прѣкъсвайте.

Министръ А. Ляпчевъ: Когато ги поискате, ще ги имате. Отнесете се до мене — азъ съмъ тамъ министръ.

Д. Драгиевъ: Днесъ ги искахме и ни казаха, че ги нѣмате.

Министъръ А. Ляпчевъ: Криво сте се отнесли вие направо къмъ чиновникитѣ. При тѣхъ много нѣма какво да тарашувате: вие сте силни прѣдъ чиновникитѣ чрѣзъ мене, защото азъ отговарямъ прѣдъ васъ.

Д. Драгиевъ: Ние не желяемъ да бждемъ силни чрѣзъ Васъ.

Министъръ А. Ляпчевъ: Само тѣй, г. Драгиевъ; иначе, вие не разбирате прѣдзначението си, като народенъ прѣдставителъ.

Д. Драгиевъ: То не е държавна тайна.

Министъръ А. Ляпчевъ: Иначе, ще дадете възможностъ да се разврати държавната машина: вмѣсто добро да правятъ народнитѣ прѣдставители, вмѣсто съ контрола си да въвеждатъ редъ, ще въвеждатъ безредию въ управлението, като се вивиратъ прѣзъ другитѣ врата въ министерството, освѣнъ прѣзъ вратата на министра, кждѣто имъ е мѣстото.

Н. Поповъ: Много хубаво.

Министъръ А. Ляпчевъ: Сега, има безспорно много нѣщо да се каже за тѣзи земеделчески училища, както и за всичкитѣ наши стопанства. Но по начало да се иска тѣ да даватъ по-големъ приходъ, отколкото е разходътъ имъ, или да се иска дори тѣ непрѣмѣнно да покриватъ разхода си съ своя приходъ, това е една погрѣшна смѣтка. Защо? Защото земеделческитѣ училища нѣматъ прѣдзначението да бждатъ образцови стопанства. Тѣ сж училища. Пранатъ се въ тѣхъ дѣцата, хранятъ се тамъ за смѣтка на държавата съ малки издѣржки отъ своя страна, колкото за облѣлото и храната, но не плащатъ за сградата, не плащатъ за училищния персоналъ, не плащатъ за всичкитѣ тѣзи опити, които ставатъ тамъ и пр. и пр. Тѣй че, този разходъ, който е въ повечко, вие, г. Драгиевъ, съ всички тия грѣшки, които ставатъ въ тѣзи училища, вие не можете да бждете противъ тѣзи училища. Иначе, вие сте противъ себѣ си, противъ задачата, която ужъ защищавате. Не е мурафета да се обиждате отъ празни приказки, а е здравата смисълъ, когато погледнете разумно и оцѣните, да-ли земеделческитѣ училища, които трѣбва да сѣществуватъ, трѣбва да даватъ приходъ, да-ли тѣ могатъ при задачата си да покриватъ своитѣ разходи, или трѣбва да искате отъ тѣхъ дѣйствителна полза. Азъ ви правя една концесия, че нищо на този свѣтъ не е добръ наредено и че и тамъ има кое-що да се реди и поправа. Съгласенъ съмъ. Но вмѣсто тѣй на топтанъ да ми говорите, покажете ми дѣ трѣбва нѣщо специално да се поправи и азъ съмъ готовъ да ви

дамъ отговоръ и да взема мѣрки. Възможно е дори Вие това да направите.

Прочее, при ясността на въпроса за този кредитъ отъ 50.000 л., при неговата необходимостъ, при неговото прѣдзначението за земеделческото население, въ широката смисълъ на тази дума, азъ считамъ, че е губене на врѣме да се приказва повече и да се забавляваме съ тѣзи въпроси.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Моля ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ прочетения отъ г. секретаря проектъ на законъ за разрѣшение на Министерството на търговията и земеделското свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 50.000 л., да си вдигнатъ ржката. (Мнозинство) Приема се. Ще се изпрати този законопроектъ въ надлежната комисиия.

Слѣдъ този законопроектъ по редъ слѣдва законопроектътъ за свѣрхсмѣтенъ кредитъ на сѣщото министерство отъ 12.000 л. Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ Г. Копринаровъ: (Чете)

„Изложение на мотивитѣ

върху законопроекта за свѣрхсмѣтенъ кредитъ на Министерството на търговията и земеделското отъ 12.000 л.

Още отъ самото начало на текущата година Главната дирекция на статистиката е била ангажирана съ прѣброяването на землевладѣнията въ България. Направенитѣ разноси за отпечатването на потребнитѣ карти, въ размѣръ на 26.640 л., сж се покрили отъ отпущанитѣ прѣзъ миналата година свѣрхсмѣтни кредити за сѣщата дирекция; обаче кредитъ за изработването на самата статистика не е билъ прѣдвиденъ нито въ редовния бюджетъ, нито въ нѣкой отъ свѣрхсмѣтнитѣ кредити.

Прѣдъ факта на тоя ангажиментъ, Главната дирекция на статистиката не е могла да изостави неизработена тая статистика, още повече че тя се явява отъ голѣма необходимостъ за държавата. За да гарантира правилността на разработката още въ първия моментъ, когато е потребно своеврѣменното асортиране и контролиране на материяла при самото му пристигане, дирекцията е комплектирала специаленъ за това персоналъ, като е отдѣлила нѣколцина чиновници отъ другитѣ секции и бюро.

Но понеже своеврѣменното изработване и на другитѣ статистики се оказа твърдѣ много изоставено, като напр. статистиката за външната търговия, която прѣзъ 1908 г. не бѣ свършена още за 1906 г., то горното отдѣляне на персонала прѣдизвика нуждата да се задържи по-дълго врѣме на служба частъ отъ врѣмения персоналъ, за да се постигне една правилностъ въ общата служба на дирекцията.

Всичко това прѣдизвика необходимостъ отъ една сума отъ 12.000 л., за отпущането на която г. министрътъ на финанситѣ даде съгласие чрѣзъ пи-

смото си отъ 4 октомврий т. г. подъ № 6457 и Министерскиятъ съвѣтъ съ XXII-то постановление въ засѣданието си отъ 9 октомврий н. г., протоколъ № 72, я отпуска по чл. 126 отъ конституцията.

Съгласно чл. чл. 28 и 33 отъ закона за отчетността по бюджета, имамъ честъ да помоля г. г. народнитѣ прѣдставители да одобрятъ отпускането на споменатия кредитъ, чрѣзъ вотиране и приемане на приложения тукъ законопроектъ за свърхсмѣтенъ кредитъ на Министерството на търговията и земледѣлието отъ 12.000 л.

Управляющъ Министерството на търговията и земледѣлието, министъръ на правосѣдието:

Т. Кръстевъ.

Законопроектъ

за свърхсмѣтенъ кредитъ на Министерството на търговията и земледѣлието отъ 12.000 л.

Чл. 1. Разрѣшава се на Министерството на търговията и земледѣлието свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 12.000 л., за персоналъ по изработването статистиката за землевладѣнията въ България.

Чл. 2. Сумата да се вземе отъ постѣпленията въ държавното сѣкровище, съгласно чл. 126 отъ конституцията.

Чл. 3. Този кредитъ да се отнесе къмъ бюджета за 1908 г.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Има думата г. Петъръ Тодоровъ.

П. Тодоровъ: Г. г. народни прѣдставители! Не можемъ да гласуваме този свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 12.000 л. за нѣкакви си статистики и ето защо: защото завчера г. министърътъ на финанситѣ не ни даде ясни свѣдѣния, отъ кои економии и пера на бюджета ще се покриятъ тѣзи свърхсмѣтни кредити.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Г. министърътъ на търговията и земледѣлието има думата.

Министъръ А. Ляпчевъ: Почитаемитѣ господа, които се наричатъ група нѣкаква на земледѣлцитѣ, ставатъ смѣшни. Когато тѣхниятъ вождъ г. Драгиевъ вчера приказва, той си раздра гърлото да доказва, че тѣзи кредити, които сѣ били искани вчера, не били прѣдвидени по чл. 126 отъ конституцията: „Камъ г. министърътъ на финанситѣ да се обади и да каже, отдѣ ще ги покрие?“ А понеже тукъ е ясно казано, че този кредитъ снадалъ да се покрие отъ единия милионъ лева, който се разрѣшава по чл. 126 отъ конституцията, накарали този сиромашъ, свѣсѣмъ невиненъ, дълбоко съмъ убѣденъ, да стане да твърди тъкмо противното на онова, което вчера г. Драгиевъ бѣше взелъ за задача да доказва. (Протести отъ земледѣлческата група)

Д. Драгиевъ: Г. Ляпчевъ. Ние сме народни прѣдставители. Г. прѣседателю. Трѣбва да влѣ-

зете въ своята обязаностъ и да не позволявате на министритѣ да оскѣрбяватъ народнитѣ прѣдставители. Какво значи това „сиромашъ“?

П. Мисловъ: Вие сте по-бученъ отъ черкезинъ въ планината. Засрамете се. Вие тероризирате болшинството. Такова ви е възпитанието, така и ще си останите. И министъръ да станешъ, пакъ нищо не можешъ да направишъ.

П. Тодоровъ: Искамъ обяснение.

П. Мисловъ: Какво обяснение ще искашъ, когато и името си може да не знаешъ.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Ще му даде г. министърътъ обяснения.

Министъръ А. Ляпчевъ: Азъ констатирамъ съ съжаление, че ставате смѣшни и ви увѣрявамъ. Защото се касае за статистика на землевладѣнията, най-интересното нѣщо, което е за васъ. Търси се източникъ такъвъ, какъвто е прѣдвиденъ въ закона, какъвто е прѣдвиденъ въ чл. 126 отъ конституцията. Всичко е най-ясно. И защо се повдига този въпросъ? Защото господинътъ казва: „понеже г. министърътъ на финанситѣ не далъ обяснения, не можемъ да гласуваме.“ Така се не кара работата, тъй не се разсѣждава. Вие трѣбва конкретно да разсѣждате, добро ли е или лошо. Търсите обяснения — тѣхъ ги има. Взехъ думата, защото недѣйте мисли, г. г. земледѣлци, че съ това ще се издигнете прѣдъ когото да е, а най-малко прѣдъ дѣйствителното българско земледѣлческо население. Съ тѣзи приказки вие може да парадирате, може да вдигате шумъ, но не можете да застъпите интереситѣ на българското земледѣлие; не е тоя пътътъ.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Има думата г. Димитъръ Драгиевъ.

Д. Драгиевъ: Г. министърътъ на търговията и земледѣлието ни казва, че имало нѣкаква разлика между този кредитъ и между кредититѣ, които сѣ били гласувани вчера и прѣди малко. Той каза, че онѣзи кредити щѣли да се взематъ възъ основание на чл. 58 отъ закона за отчетността по бюджета, а пъкъ този кредитъ щѣлъ да се вземе възъ основание на чл. 126 отъ българската конституция и отъ думитѣ му едва ли не се разбира, че тѣзи 12.000 л. ще ги даде българската конституция.

Министъръ А. Ляпчевъ: Заповѣдайте! Толкова сте ме разбрали.

Д. Драгиевъ: Българската конституция въ чл. 126, г. богатий министре, прѣдвижда онзи размѣръ, въ който вие тамъ на червената маса може да се простирате въ отсъствието на Народното събрание, а пъкъ чл. 58 отъ закона за

отчетността по бюджета прѣдвижда онѣзи кредити, които вие може да прѣвишавате, но прѣди всичко трѣбва да се допитате до Народното събрание. Но и единият, и другият конституцията нѣма да ги даде, сѣщо и чл. 58 отъ закона за отчетността по бюджета нѣма да ги даде, а ще ги даде бюджетътъ. Да, и вие казвате въ вчерашнитѣ кредити и въ този, който гласувахме прѣди малко, и въ този, който ще гласуваме сега: „Този кредитъ да се отнесе къмъ бюджета за 1908 г.“ Азъ ви питахъ, въ сегашния законопроектъ, който току-що гласувахме, защо се казва: „Този кредитъ да се отнесе къмъ бюджета за 1908 г. и да се покрие отъ редовнитѣ приходи на сѣщия бюджетъ.“ Тукъ сега нѣма тази прибавка, че ще се покрие отъ редовнитѣ приходи на сѣщия бюджетъ; но то се разбира, че и единият и другият кредити — и този, който ни искате, като ни сочите чл. 58 отъ закона за отчетността по бюджета, и другият, който ни искате, като ни сочите чл. 126 отъ конституцията — ще се покриятъ отъ приходитѣ на текущия бюджетъ. Отъ кои приходи? Отъ излишнитѣ приходи, отъ економисанитѣ приходи. Е добръ, щомъ е тъй, независимо отъ това, да-ли възъ основа на чл. 126 отъ конституцията, или възъ основа на чл. 58 отъ закона за отчетността по бюджета вие искате известни кредити, и единият, и другият кредитъ ще се взематъ отъ економията по текущия бюджетъ. Вчера г. министъръ-прѣседателятъ бѣше седналъ да ни развива такава финансова бюджетна теория, че свърхсметнитѣ кредити могли да бѣдатъ до нѣкакъвъ си милионъ лева, а другитѣ могли да бѣдатъ дори до безкрайностъ: до колкото то зависѣло, каже, отъ нашето безсрамие — и до милиардъ, значи, могли да се простиратъ! Това тълкуване е недемократическо: това подобава да бѣде изтъквано отъ единъ Цаяковъ, но не отъ единъ г. Малиновъ, шефъ на демократитѣ, шефъ на онази партия, която се хвали съ своята спестовностъ. Да оставимъ бюджета на вашето благоразумие или на вашето безумие — съвсѣмъ не сѣ тъй и не може да ставатъ така тѣзи работи. Позволете и на насъ простосмъртнитѣ да ги разбираме малко. За всѣки кредитъ, независимо отъ това по кой членъ отъ закона за отчетността по бюджета го искате, нужно е да се пита финансовиятъ министъръ. Защо се пита той? За да даде своето съгласие. Кога ще го даде? Когато той, като финансовъ министъръ, е видѣлъ прѣзъ бюджетното упражнение да станатъ известни економии, или пъкъ прѣдполага да реализира такива, и ако разполага съ такива економии, ще даде съгласието си, ако нѣма такива економии и ако нѣма да има до сключване на годината такива економии, не може да се съгласи да ви даде нѣкакъвъ допълнителенъ разходъ, нито по закона за отчетността по бюджета, нито пъкъ възъ основа на този чл. 126 отъ конституцията. Че какво ни казвате вие? — „Допълнителниятъ свърхсметенъ кредитъ ще се покрие отъ еко-

номията по бюджета.“ А щомъ г. министърътъ на финанситѣ нѣма тия економии, тогава ние не сме му виновни. Вината въ случая, не ще сѣмѣние, е и на бившия кабинетъ, вината е и на бившето Народно събрание, за дѣто то е прѣдвидѣло недостатъчни кредити. Ама да-ли отъ тази вина е чиста и демократическата партия, да-ли и тя нѣма върху гърба си отъ тази вина, за дѣто не сѣ прѣдвидени достатъчно кредититѣ въ бюджета?

К. Марски: Не сме правили бюджета.

Д. Драгиевъ: Азъ ще ви кажа, че сте правили бюджета, че сѣмболовисткия бюджетъ сте го правили чрѣзъ вашия министъръ на финанситѣ г. Саллабашевъ. Когато е гласуванъ бюджета за 1906, 1907 и 1908 г., когато, намѣсто да ви дадатъ 350.000 л., които вчера искахте, ви даватъ 10.000 л., когато прѣдвиждаха такъвъ недостатъченъ кредитъ, какъвто е този — тогава длъжностъ бѣше на сегашния министъръ на финанситѣ, а тогава депутатъ-опозиционеръ, г. Саллабашевъ, заедно съ г. Теодорова, финанситъ, депутатъ отъ народната партия . . . (Глъчка)

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Вие, г. Драгиевъ, по проекта ли говорите, по онова, което е на разискване сега, или разказвате други нѣща?

Д. Драгиевъ: . . . да станатъ и да кажатъ, че този бюджетъ е фалшивъ, а не да го подтържатъ.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Призовавамъ ви къмъ редъ, призовавамъ ви къмъ прѣдмета. Трѣбва да чуете; инакъ — ще ви направи надлежната бѣлѣжка.

В. Георгиевъ: Тѣй трѣбва да направите и къмъ г. Такева, когато говори. Трѣбва да бѣдете безпристрастни.

Д. Драгиевъ: По никой начинъ съ такъвъ фалшивъ бюджетъ не може да се извинява сега искането ви на такива грамадни свърхсметни кредити. И споредъ нашето простосмъртно разбиране, ако вие видѣхте, че този бюджетъ е фалшивъ — значи, то не е бюджетъ; значи, вие признавате, че не сме имали бюджетъ за тая година; а щомъ не сме имали бюджетъ, ваша и наша обязаностъ бѣше, още лѣтостъ, когато се събрахме тукъ, да направимъ този бюджетъ реаленъ, дѣйствителенъ. Ще кажете: „Това е нова мода — срѣдъ лѣто да се прави бюджетъ. Какво е това чудо!“ Но другояче не може и да бѣде! Наистина, споредъ тази или онази висша финансова теория може да не е така, но на практика всѣки обикновенъ домакинъ така прави съ своитѣ сметки: или съкратява, или увеличава своитѣ приходи, или намалява своитѣ разходи. А ние не ви виждаме да сте направили нѣкакви економии, а

идете тукъ съ свръхсмѣтни кредити. И кой лошъ? Стамболовиститѣ лоши, тѣзи лоши, онѣзи лоши. Като че ли и г. Саллабашевъ, и г. Дограмаджиевъ, и г. Теодоровъ, не сж били тукъ, когато сж се гласували тѣзи бюджети; като че ли не бѣше ваша обязаностъ да го кажете това на всеуслишание на българския народъ!

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Г. Драгиевъ! Вие противъ законопроекта ли сте?

Д. Драгиевъ: Ако така могатъ да отиватъ до милиарди кредититѣ, разбира се, не можемъ да гласуваме.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Свършихте, на-ли?

Д. Драгиевъ: Да.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Има думата г. министърътъ на търговията и земледѣлието.

Министъръ А. Ляпчевъ: Азъ повтарямъ, че г. Драгиевъ нищо не разбира отъ това, за което говори.

Отъ мнозинството: Вѣрно е това.

Г. Гроздановъ: Па не само той не разбира, но и всичкитѣ отъ групата, къмъ която той принадлежи, не разбиратъ нищо.

Министъръ А. Ляпчевъ: Той вдига шумъ за единъ милионъ лева, че щѣлъ да се плати отъ конституцията. Г. Драгиевъ! Позволете ми да ви кажа, че всѣки бюджетъ си има отъ единъ до два или три милиона лева економии, затуй, защото не се упражнява бюджетътъ тѣй, както Вие давате да се разбере: че отсамъ — каже — приходътъ е повече, защо не го изразходвате? Не, всѣки приходъ е вързанъ: ни една стотинка разходъ не може да стане отъ този приходъ. Той е приходъ: милионъ ли е, повече ли е, стои си. Ако отъ нѣйдѣ се съкрати, този разходъ, или ако стане съкращение отнѣйдѣ на разхода, то економисаното не може да се упражни за другъ разходъ. И като се знае това, знае се същеврѣменно, че повечко отъ единъ милионъ сигурно всѣка година има такива економии, даже и при най-непестовното правителство. И затуй чл. 126 отъ конституцията, въ съзнание същността при упражняването на бюджетитѣ, е казалъ: въ размѣръ на единъ милионъ лева може да се разходва и пр. То е едно улеснение. И щомъ г. Драгиевъ иска да ни каже, че е билъ знаелъ това — той само иска да се приструва сега, че го знае — тогава защо е тази непочтеностъ отъ Васъ, г. Драгиевъ? Като знаете, че тая економия отъ единъ милионъ и повече ще се намѣри, защо питате тогава г. министра на финанситѣ: „Отъ кадѣ ще ни намѣрите пари?“ — Отъ тамъ, г. Драгиевъ, отъ

дѣто се намиратъ! Тогазъ бждете по-внимателни къмъ говора си; знайте, че тази трибуна не е еднаква съ онази, на която вие сте привикнали да говорите, а скоро и тамъ ще прѣстанете да имате значение, ако тѣй вървите. (Ржкоплѣскане отъ мнозинството)

А. Стамболийски: Вие ще отидете на неговото мѣсто.

Министъръ А. Ляпчевъ: Вие, но азъ нѣма да отида. Не съмъ кралъ вино отъ земледѣлческитѣ училища и не съмъ изгоненъ, (Ржкоплѣскане отъ мнозинството), нито пъкъ съмъ кралъ пари отъ Министерството на външнитѣ работи. Тѣзи хора сж между васъ.

А. Стамболийски: Вие сте развратникъ! Вие отидохте въ Цариградъ само да обирате българскитѣ пари! Вие сте некадѣренъ; нищо не сте свѣршили тамъ! Вие трѣбва да се махнете отъ тамъ като непочтенъ човѣкъ!

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Моля, г. квестора да усмири г. Стамболийски.

Д. Драгиевъ: Вие трѣбва да знаете, че тогава да обвинявате хората.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Моля, г-да, типина!

А. Стамболийски: Вие трѣбва да знаете, че сме въ състояние да ви махнемъ отъ тамъ!

Нѣкой отъ мнозинството: О-хо-о!

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Има думата г. Георгиевъ.

В. Георгиевъ: Г. г. народни прѣдставители! Тукъ ни се прѣдставя единъ законопроектъ за свръхсмѣтенъ кредитъ отъ 12.000 л., които се отнасятъ за Дирекцията на статистиката. Не съмъ азъ, който ще отказвамъ важността на такъвъ единъ институтъ, който се намира наврѣдъ въ всички държави и който, разбира се, и въ нашата страна е учрѣденъ по своята важностъ. Азъ искамъ да кажа нѣколко думи по нашето статистическо дѣло, защото, ако не съмъ ималъ случай сега да отида, подъ прѣдлогъ на една или друга причина, да видя, какъ работятъ хората въ статистиката, то поне въ други режими съмъ ималъ случай да изпитамъ, какво работятъ нашитѣ чиновници въ статистиката.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Моля, г. Георгиевъ! Вие разбрахте, че сега не е въпросътъ нито за бюрото, нито за чиновникитѣ въ статистиката.

В. Георгиевъ: Азъ ще говоря по прѣдмета и ще кажа отдѣ произлиза тази разлика.

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Казахъ Ви, че сега не е въпросътъ за това.

А. Стамболийски: Искате кредитъ за статистиката. И 200 милиона да искате, ще отидатъ на вѣтъра.

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Г. Стамболийски! Нѣмате думата. Или искайте думата по редъ, и тогава говорете, или ще бѣда принуденъ да постѣпя съ васъ споредъ правилника.

Заявявамъ на г. Георгиева, че не се разисква нито статутътъ за статистиката, нито какви трѣбва да бѣдатъ чиновниците тамъ, а се разисква законопроектътъ за свръхсметенъ кредитъ отъ 12.000 л.

В. Георгиевъ: Азъ ще ви кажа отдѣ произлиза тази разлика, и моля да бѣда изслушанъ. Поне азъ не съмъ такъвъ, за какъвто ме мислите.

Нѣкой отъ прѣдставителитѣ: О-хо-о!

В. Георгиевъ: При миналия режимъ, казвамъ...

Г. Гроздановъ: Вие сте турци.

В. Георгиевъ: Моли г. Грозданова да си затвори устата. — Ние не сме турци.

Г. Гроздановъ: Повече отъ турци сте.

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Г. Гроздановъ! Нѣмате думата.

В. Георгиевъ: Моля, г. Гроздановъ да си вземе думитѣ назадъ; ние не сме турци.

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Моля, г-да! Въ гюрултията не съмъ чулъ, кой е казалъ, че сте турци, за да му обърна вниманието.

В. Георгиевъ: Нека каже кой е турчинъ.

Г. Гроздановъ: Ти си турчинъ, защото не запичаваашъ българскитѣ интереси, а турскитѣ. (Глъчка)

Нѣкой отъ земледѣлческата група: Да си отегли думитѣ! Не може да нарича човѣка турчинъ.

В. Георгиевъ: Г. г. народни прѣдставители! Въ миналия режимъ, когато имахъ случай да отида да види, какво се работи въ статистическото бюро, намѣрихъ въ него персоналъ отъ всевъзможни македонци, на нѣкои отъ които се плащаше по 200—250 л. на мѣсецъ, а въ сжщностъ то бѣше едно кафене, дѣто нищо не се работѣше, а гледаха само врѣмето да мине, за да си взематъ паритѣ. Азъ не искамъ да обвинявамъ г. Ляпчева, защото тогава бѣше така, а сега не зная какъвъ е персональтъ; но искамъ да ви кажа, че недоимъкътъ за покриване на разходитѣ въ статистиката излиза отъ това, че въ това статистическо бюро нѣма ни-

какъвъ контролъ, и хората, които сж поставени тамъ, работятъ както искатъ, а не подъ надзора или подъ контрола на нѣкой началникъ, който сжществува само на книга, а въ сжщностъ не сме го видѣли въ нея година, прѣди 2-3 години, да отиде да контролира чиновникитѣ. Затуй, именно, както по статистиката, тѣй и по всички министерства, трѣбва да се обърне отъ надлежитѣ министри сериозното внимание на г. г. началникитѣ, щото да внимаватъ: кое врѣме чиновникитѣ идатъ на работа, кое врѣме си отиватъ и какво работятъ, а не както въ 1902 г. се изключваха чиновници отъ нашитѣ учрѣждения, защото играели въ канцеларията на книги. Това е срамътъ за нашата държава. Това искахъ да разправа, защото знамъ, че тия 12.000 л., които ще ги дадемъ, сж грѣшни пари за немарливостта на тѣзи чиновници въ статистиката.

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Има думата г. Бабаджановъ.

С. Вабаджановъ: Само 2 думи, г. г. народни прѣдставители. И не за да взема участие въ финансовитѣ спорове, които повдигна г. Драгиевъ, по начина по който трѣбва да бѣдатъ отпуснати тѣзи кредити. Взимамъ думата, за да констатирамъ едно нѣщо, че по една дребна работа, която безупрѣчно трѣбва да се гласува и по която, очевидно, справедливостта е на страната на министерската маса, станаха разисквания по вината на тѣзи земледѣлци, които най-много говорятъ за економия и за пестене на народната пара. А ние днесъ, благодарение на това тѣхно боево настроение, разпиляваме нѣколко хиляди лева, за да чуемъ тукъ, често пѣти, крайни несъстоятелности. Защото, за да се обвинява едно правителство за кредити, които се налагатъ, и да се искатъ обяснения, които се дадоха 100 пѣти и г. Драгиевъ най-много ги слуша, защото и въ финансовата комисија се приказва за тѣхъ, азъ считамъ, че това е само за да се парадирва, или да се прави за галериятѣ малко реклама.

К. Мирски: Да пълнятъ дневникитѣ.

С. Вабаджановъ: Да, защото всички гледатъ да се запишатъ въ дневникитѣ и да излѣзатъ послѣ да кажатъ: ние вардимъ народнитѣ интереси, а ония отъ болшинството нищо не правятъ. Право ви каза г. министърътъ на търговията и земледѣлието, че когато ще отидемъ въ срѣдата на този народъ и вие, и ние ще кажемъ своята дума.

А. Стамболийски: Той нѣма да ви допусне вече.

С. Вабаджановъ: Този е трети пѣтъ, какъ съмъ народенъ прѣдставителъ.

А. Стамболийски: Да, вие сте избранъ, но не и Ляпчевъ.

С. Вабаджановъ: Но вие какъ се избирате? Не се знае, да-ли всѣкога ще имаме тая атмосфера,

при която вие излъзохте сега. Моятъ поклонъ къмъ земеделѣлческото движение, ако е като движение; по начинътъ, по който се избирате, не се знае, дали може да бѣде одобренъ и надали ще можете да дойдете тукъ втори пътъ. Не се спирамъ на вашитѣ закачки; не ме закачайте — нѣма да ме смутите; ще ви отговоря.

Но едно казвамъ: всички знаемъ, какъвъ е бюджетътъ за тая година, приетъ и гласуванъ отъ бившата камара, отъ бившето управление, противъ което всички сме възставали. Тукъ цѣло изложение се прави и се каза: за пера, по които отъ прѣдшествующия бюджетъ се е знаало, че ставатъ разходи нормално 100, 150, 200, 500—700 хиляди лева, писали сж 50—60 хиляди лева, за да ги направятъ фиктивни, за да поставятъ въ неловко положение бѣдѣщитѣ управници, да прибѣгнатъ и тѣ до тѣзи нежелателни свѣрхсметни кредити. Прѣдвидѣли сж въ разходния бюджетъ вмѣсто 100 хиляди — 10 хиляди, вмѣсто 500 хиляди — 100 хиляди. Какво трѣбва да прави едно правителство? Вие, ако бихте били на тази червена маса, г. Драгиевъ, отговорете искрено, какво можехте да направите; можехте ли и бихте ли могли друго да направите? Не бихте могли. Разходитѣ сж отъ първостепенна важностъ — най-много тѣзи разходи, за които иска кредитъ г. министърътъ на търговията и земеделѣлието, по отношение на земеделѣлието. Вие — щете не щете — щѣхте да ги направите: ако не ги направите, ще измѣните на каузата на онѣзи, които сж ви прагали тукъ.

Нѣкой отъ земеделѣлческата група: Приложете рецептата на г. Такева.

С. Бабаджановъ: А вие не можете да имъ измѣните. Какво правимъ ние и какъвъ е нашиятъ дългъ? Нашиятъ дългъ, слѣдователно, г. г. народни прѣдставители, е да искаме отъ тазгодишното правителство да ни даде сега за идущата година бюджетъ съ искрени реални цифри; но мене ме е страхъ, че когато ще ни бѣдатъ дадени тѣзи реални цифри, ние всинца ще се уплашимъ. Хубаво, ще кажемъ, искрененъ бюджетъ, ама е много голѣмъ: какъ ще отидемъ между този народъ? Азъ съмъ дълбоко увѣренъ, че вие ще направите най-голѣма демагогия. Азъ съмъ съгласенъ съ васъ, да искаме искрененъ бюджетъ. 150 милиона ли сж или повече, нека ги дадемъ, ако сж нужни, за всички отрасли на управлението; но да рискуваме и да сме готови да ги дадемъ, ако сж нужни за тѣзи отрасли, безъ огледъ на демагогията. А азъ съмъ дълбоко убѣденъ, че вие ще правите тая демагогия въ широкъ размѣръ, защото отсега си приготвяте тази почва. Ако не бѣше това ваше желание, нѣмаше да четете тѣзи лекции. Даже отидохте толковъ далечъ, да обвините г. министъръ Саллабашева, единъ опозиционенъ депутатъ, като членъ на бившата финансова комисия, билъ направилъ тазгодишния бюджетъ, макаръ че той обясни това тукъ. Какво

можеше да направи единъ опозиционенъ депутатъ, безъ да има свободата, която вие имате днесъ...

Г. Гроздановъ: Вѣрно!

С. Бабаджановъ: ... защото бѣше малтретиранъ отъ тази трибуна, когато говорѣше той. При все това, споредъ дарбитѣ и темперамента си, той изпълни това, което трѣбваше да направи. Той нѣма темпераментъ на демаготъ, но има темпераментъ на спокоенъ мислителъ, когато излага своитѣ мисли, и недѣйте иска повече отъ него. А вие отъ всѣка прѣчка стрѣла правите и прибѣгвате даже до невъзможности. И право е, недѣйте мисли, че по тоя пътъ ще се спечели много и за васъ, и за издигането на парламента, а вие казвате, че падите това. Можехте съ една дума, съ едно обяснение отъ г. министра да се задоволите и отъ такива чепули да не правите въпросъ, защото нѣма да ви похвали населението, когато съ часове отъ тая трибуна поддържате такава крива кауза. (Ржкоплѣскане отъ мнозинството)

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Има думата г. министърътъ на финанситѣ.

Министъръ И. Саллабашевъ: Г. г. народни прѣдставители! Г. г. прѣдставителитѣ отъ земеделѣлческата група ми се виждатъ извънмѣрно раздразнени. Не зная на какво да отдамъ това.

А. Филиповъ: Послѣ обѣдъ е.

Министъръ И. Саллабашевъ: Вмѣсто да третиратъ въпроситѣ съ хладнокрѣвие, каквото подобава на всѣки единъ народенъ прѣдставителъ, тѣ прибѣгнаха къмъ разни псувни, които тѣ адресираха къмъ нѣкои министри и народни прѣдставители. Менѣ ми се чини, че съвсѣмъ неумѣстни сж всички тѣзи псувни, раздразнени изявления и оскрѣбления по поводъ дѣятелността на този или онзи прѣди години, когато билъ народенъ прѣдставителъ, или за туй, или за онуй. Тукъ се касае въпросътъ за 12 хиляди лева, отпуснати въ полза на земеделѣлци, а земеделѣлцитѣ тукъ, въ Събранието, сж именно, които най-много възставатъ сега противъ този кредитъ. И тѣзи 12 хиляди лева се отпускатъ по единъ най-законенъ начинъ, и съгласно конституцията, и съгласно закона за отчетността по бюджета.

Казва се: откъдѣ ще се взематъ тия пари? Именно, конституцията сама прѣдвижда, че до единъ милионъ лева може да се ангажиратъ нови разходи, вѣнъ отъ тѣзи, които сж прѣдвидени въ бюджета, безъ да се прѣдвиждатъ за тѣхъ нѣкакъви особени източници, като се мисли, че отъ самитѣ срѣдства на бюджета тѣ ще бѣдатъ покрити. Ама какъ тѣй, азъ съмъ билъ казалъ, че щѣло да има дефицити. Да, г. г. народни прѣдставители, ще има дефицити, защото има повече разходи, отколкото приходи, а особено защото сж били разрѣшавани разходи съ свѣрхсметни кредити, за покриването на които държавата нѣма никакви други

срѣдства, освѣтъ „отъ банката.“ Азъ говорихъ за това „отъ банката“ доста на широко още въ извънредната сесия. Тѣзи именно „отъ банката“ ще покажатъ главния дефицитъ въ бюджета.

Прѣзъ течение на годината, както видѣхте, ние можехме да отпуснемъ и 12 хиляди лева, и 200 хиляди дори до 1 милионъ лева, за нужди, които непрѣмънно трѣбваше да се удовлетворятъ. Това право ни е дадено и отъ конституцията, и отъ закона за отчетността.

При това помнете, г. г. народни прѣдставители, че ние изпълняваме единъ чуждъ бюджетъ; затова не можете да трупате чуждитѣ дърва на нашъ грѣбъ. Ние работимъ по чуждъ бюджетъ и, докато се сключи тази година, не можемъ да вземемъ никаква отговорностъ. Има държавни разходи, ангажирани вече отъ нашитѣ прѣдшественици, а пъкъ срѣдствата сж свършено нищожни. Ако се явятъ дефицити, не сме ние виновни. Това, което можехме да направимъ, направихме: гледахме колкото е възможно да съкратимъ разходите; ангажирани даже разходи не произведохме, и ще имамъ случай да ви покажа колко такива ангажирани разходи ние спестихме и отложихме, съ рискъ започнатитѣ постройки да се срутятъ. Ние гледахме отъ всѣкъдѣ да откъснемъ, отъ всѣкъдѣ да направимъ економии, но не можехме да направимъ невъзможното — всичко, което можехме да економисаме, което можехме да откъснемъ, направихме го. Но дефицити ще се явятъ, защото всички разходи, които сж необхо-

дими или които сж ангажирани и се произвеждатъ, не можеха да се отложатъ, а за покриването имъ не сж били прѣдвидени достатъчно приходи. За нѣкои разходи сж прѣдвидени приходи, ама какви? Приходи „отъ банката,“ като че ли банката е нѣкаква тарапана, нѣкакъв изворъ, отъ който можемъ да черпимъ злато, безъ да го връщаме. Мисля, г. г. народни прѣдставители, че за този дребенъ въпросъ не трѣбваше никакъ да се спираме даже, а трѣбваше веднага да го гласуваме.

На г. г. земледѣлцитѣ ще кажа, че ако продължаватъ съ такъвъ раздраженъ тонъ да нападатъ министритѣ, азъ като министъръ нѣма да имъ отговарямъ. Мога да отговарямъ само, когато единъ народенъ прѣдставителъ и, като такъвъ, въ прилична форма ми иска обяснения; но когато излѣзе съ оскърбление да ме напада, азъ тогава не се считамъ длъженъ даже да му отговарямъ.

Отъ мнозинството: Браво. (Ржкоплѣскане)

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Моля ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ прочетения законопроектъ на първо четене, да си вдигнатъ ржката. (Мнозинство) Приема се.

По дневния редъ, г. г. народни прѣдставители, слѣдва първото четене на законопроекта за опрощение 55,587 л. 75 ст., длъжими на държавното съкровище отъ несъстоятелни, умрѣли въ бѣдностъ и изселивши се въ неизвѣстностъ лица. Моля секретаря г. Копринаровъ да го прочете.

С П И

на несъстоятелнитѣ, умрѣлитѣ въ бѣдностъ и изселивши

№ по редъ	Име и прѣзиме на длъжника	Мѣстожителство	Околия	Отъ кой сѣдъ е осѣденъ
Бургазки окръгъ.				
1	Ставри Д. Дауджи	гр. Анхияло	Анхиялска	Бургазкия окр. управ.
2	Мустафа Мехмедовъ	с. Индже-Кьой	"	"
3	Григоръ Ивановъ	гр. Пловдивъ, жив. въ Бургазъ	Бургазка	Бургазкия "
4	Михаилъ Илиевъ	" Бургазъ	"	" акц. управ.
5	Русинъ Димитровъ	с. Сарж-Муса	"	"
6	Костадинъ Дамасковъ	" Руси Кастро	"	"
7	Кириякъ Димитровъ	" Каба-Сокалъ	"	"
8	Георги Кировъ	" Кара-Кая	Карнобатска	"
9	Иванъ Шишковъ	" Драка	Бургазка	"
Варненски окръгъ.				
10	Татаръ Джемалиъ	с. Гюле-кьой	Варненска	Козлуд. мѣр. сѣдия
11	Джелилъ Джелиловъ	" Сарж-гьолъ	"	Добр. мѣр. сѣдия
12	Георги Нягуловъ	" Иланлъжъ	Добричка	Необжалвано
13	Чолакъ Хисеинъ Мусовъ	" Енидже	"	Варненския окр. сѣдъ
14	Грозданъ Трояновъ	" Каднево	"	Необжалвано
15	Петко Петровъ	" Чаталаръ	Бахчиска	"
16	Несимъ Меркадовъ	" Димиръ-ханлий	Провадийска	Варненския окр. сѣдъ
17	Янко Дружевъ	с. Кадж-кьой	Провадийска	

А. Стамболийски: Този законопроект не е раздаденъ, г. прѣдседателю! Трѣбва по-напрѣдъ да ни се раздаде да го проучимъ, па тогава да го гласуваме.

Г. Шиваровъ: Какъ ще го гласуваме?

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: То е едно малко прѣдложение, придружено съ единъ докладъ и списъкъ.

А. Стамболийски: Нито докладътъ, нито списъкътъ е раздаденъ.

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Ще се прочете сега и ще го изпратимъ въ комисията, а ако тя рѣши да се отпечата този списъкъ и да го раздадемъ, тогава ще го получи всѣки отъ г. г. народнитѣ прѣдставители.

Секретаръ Г. Копринаровъ: (Чете)

„На първообразния съ собствената на Негово Величество Царя рѣка написано:

„Одобрило. Фердинандъ.“

Докладъ до Негово Величество Царя

№ 28.770.

Господарю,

Съгласно чл. 109 отъ конституцията, имамъ честъ най-покорно да моля Ваше Величество да благо-

волите и разрѣшите да се внесе въ настоящата сесия на XIV-то обикновено Народно събрание прѣдложение за опрощение 55.587 л. 75 ст., дължими на държавното съкровище отъ несъстоятелни, умрѣли въ бѣдностъ и изселивши се въ неизвестностъ лица, упоменати въ приложения списъкъ, произходящи отъ съдебни разноси, канцеларско и гербово мито, патентна стойностъ и други берии и глоби, събирането на които е признато за невъзможно.

Съмъ, Господарю, на Ваше Величество най-покоренъ служителъ и вѣренъ подданикъ.

Ст. София, 11 ноемврий 1908 г.

Министъръ на финанситѣ: И. Саллабашевъ.

Прѣдложение

за опрощение 55.587 л. 75 ст., дължими на държавното съкровище отъ несъстоятелни, умрѣли въ бѣдностъ и изселивши се лица.

Членъ единственъ. Опрощаватъ се 55.587 л. 75 ст., дължими на държавното съкровище отъ несъстоятелни, умрѣли въ бѣдностъ и изселивши се въ неизвестностъ лица, упоменати въ приложения списъкъ, произходящи отъ съдебни разноси, канцеларско и гербово мито, патентна стойностъ и други берии, събирането на които е признато за невъзможно.

С Ъ К Ъ

се, безъ да оставятъ нѣкакви имоти, длъжности на хазната.

№ на изпълнителна листа или рѣшението	Датата на изпълнит. листъ или на рѣшението	На каква сума е осъденъ		Отъ що произлиза присъдената сума	По кой законъ е нарушението	Причинитѣ за опрощението
		л.	ст.			
256	11/X 1906	100	—	глоба	акц. и патент. сборъ	неизвѣстность. Турция.
6	12/I 1902	50	18	бандеролно право и глоба	тютюна	
8.341	28/IX 1906	230	40	глоба, пат. и кан. мита	акц. и патент. сборъ	
13	18/I 1906	100	—	„ пат. стойн. и връжн.	„	
297	30/XI 1905	164	50	„ пат. стойн. и връжн.	„	въ Турция. бѣдностъ.
313	30/XI 1906	25	—	„	акцизъ на ракинитѣ	
179	17/VIII 1906	10	—	„	„	
199	17/X 1895	20	—	„	по тютюна	
179	17/VIII 1906	3	29	акцизъ	акцизъ на ракинитѣ	избѣгалъ нѣма имоти.
		703	37			
992	1884	88	—	бандеролно право	табачния уставъ	
2.733	1889	106	05	акц. бан. пр. двойна глоба	„	
—	—	68	15	глоба	по тютюна	умрѣлъ въ бѣдностъ. избѣгалъ нѣма имоти. избѣгалъ съ семейството си въ Румъния, слѣдъ като е подадъ апелативна жалба противъ постановл., дѣлото наорочено въ смѣна и спрѣно за узнаване мѣстожител. му.
216	1903	317	40	„ бандер. пр. с. в. мита	„	
—	—	50	12	„	„	
—	—	72	—	„	„	
—	—	60	—	глоба	„	избѣгалъ въ неизвестностъ
—	—	25	—	глоба	по тютюна	

№ на вносна- та или изп. листъ или рѣшението	Датата на изп. листъ или на рѣшението	На каква сума е осъденъ		Отъ що произлиза прис- дената сума	По кой законъ е нарушението	Причинитѣ за опрощението
		л.	ст.			
—	—	100	—	глоба	акц. и патен. сборъ	избѣгалъ въ неизвѣстность
—	—	61	57	" бандеролно право	по тютюна	" " "
—	—	12	—	"	ракиитѣ	" въ Ромѣния.
—	—	20	—	"	тютюна	" " Гърция.
921	1902	980	29	по питейния уставъ глоба и гербовъ сборъ	питейния уставъ	починалъ; нѣма имоти.
5.411	1904	61	40	сѣдеб. раз. и кан. мита	по питейната	свършено бѣденъ.
1.710	1902	2	40	" " " " " "	"	починалъ "
присъжда	21/IV 1905	15	—	" " " " " "	"	свършено "
611	1906	123	40	глоба акц. " " " "	законъ за акциза	длъжничествъ избѣгалъ въ Турция и неоставилъ имоти.
4.894	1904	109	40	" " " " " "	" " " "	бѣденъ.
—	—	6	65	отъ акцизъ	" " " "	"
—	—	8	95	" " " " " "	" " " "	"
—	—	35	90	" " " " " "	" " " "	длъжничествъ избѣгалъ въ Турция и неоставилъ никакви имоти.
—	—	458	60	глоба и бандеролно право	тютюна	избѣгалъ.
—	—	61	41	бандеролно право	"	"
1.828	1903	27	36	глоба и канцел. мито	"	починалъ въ бѣдностъ.
—	—	31	40	бандеролно право	"	" " "
—	—	96	—	" " " " " "	"	" " "
15.215	1898	50	05	" " " " " "	"	бѣденъ.
—	—	372	40	глоба и канцеларско мито	питейната	" починалъ.
—	—	105	17	" и бандеролно право	тютюна	"
2.405	1904	151	24	акцизъ на ракиитѣ	акциза на ракиитѣ	"
4.134	1906	12	—	глоба и разноски	тютюна	"
5.270	1905	60	40	сѣдеб. раз. и кан. мито	"	"
—	—	148	69	глоба и бандер. право	"	"
—	—	60	—	" патент. стойностъ	"	"
11.304	1898	182	40	" " и к. мита	беритѣ върху нит.	"
10.799	1900	325	40	" " " " " "	" " " "	"
10.854	1901	10	68	банд. право и кан. мита	тютюна	" починалъ.
3.147	1907	46	40	сѣдеб. разн. и кан. мита	"	"
—	—	1.741	—	отъ поръчителство за из- падналия въ несѣсто- ятелностъ А. Меламедъ	законъ за тютюна	{починалъ въ напръдната възраст и бѣденъ.
8.011	11/IX 1899	7.430	58	бан. пр. и изп. разноски	" " " " " "	починала.
—	—	24	40	глоба банд. пр. к. герб. м.	" " " " " "	"
8.546	1/X 1899	52	12	" " " " " "	" " " " " "	изселилъ се.
981	21/XII 1898	74	40	" " " " " "	" " " " " "	починалъ.
—	—	55	36	" " " " " "	" " " " " "	изселилъ се.
—	—	265	60	" " " " " "	" " " " " "	изселилъ се.
4.395	26/III 1902	62	52	" " " " " "	" " " " " "	бѣденъ и по старостъ.
1.974	7/II 1902	92	18	" " " " " "	" " " " " "	починалъ.
—	—	68	26	" " " " " "	" " " " " "	"
—	—	64	39	" " " " " "	" " " " " "	изселилъ се.
190	5/I 1905	52	58	" " " " " "	" " " " " "	"
—	—	7	—	" " " " " "	" " " " " "	по бѣдностъ.
6.281	21/V 1905	782	40	" канц. и герб. мита	" " " " " "	починала въ Турция.
—	—	9	60	" " " " " "	" " " " " "	изселилъ се.
—	—	50	40	" " " " " "	" " " " " "	починалъ.
10.067	16/VIII 1902	52	46	" " " " " "	" " " " " "	"
15.095	30/XI 1902	25	40	" сѣдеб. и кан. мита	" " " " " "	бѣденъ.
15.110	30/XI 1902	52	43	" канцеларски мита	" " " " " "	починалъ.
—	—	50	08	" " " " " "	" " " " " "	изселилъ се.
6.753	27/V 1903	59	46	глоба бан. сѣд. и др. раз.	" " " " " "	починалъ.
—	—	60	24	" " " " " "	" " " " " "	"
—	—	119	20	" " " " " "	" " " " " "	"
13.728	2/XI 1904	28	40	сѣдеб. раз. канц. и др.	" " " " " "	бѣденъ.
—	—	50	24	глоба, бандеролно право	" " " " " "	изселилъ се.
—	—	60	06	герб., банд. право	" " " " " "	починалъ.
—	—	270	—	" " " " " "	" " " " " "	"
—	—	108	—	" " " " " "	" " " " " "	"
—	—	3	60	" " " " " "	" " " " " "	изселилъ се.
прис. 553	21/IV 1904	180	54	" " " " " "	" " " " " "	"

№ по редъ	Име и прѣзвие на длъжника	Мѣстожителство	Околия	Отъ кой сждъ е осаденъ
77	Антонъ Малчевъ	гр. Дупница	Дупнишка	Кюстендил. окр. сждъ
78	Мано Миленковъ	" "	" "	" " "
79	Стойчо Дръновски	" "	" "	" " "
80	Василъ Миховъ	с. Гол. Върбовникъ	" "	Дупнишкия акц. н-къ
81	Иванъ Кир. Маринъ	" Пороминово	" "	" " "
82	Тодоръ Несторовъ	" Рила	" "	" " "
83	" "	" "	" "	" " "
84	Петъръ Величковъ	" Шатрово	" "	" " "
Кюстендилски окръгъ.				
85	Стоянъ Гошевъ	с. Прѣколица	Кюстендилска	Кюстендил. окр. сждъ
86	Петко Николовъ	" Слоковица	" "	" акц. управ.
87	Глигоръ Трайковъ	" Рикачево	" "	" " "
88	Петко Васевъ	гр. Кюстендилъ	" "	" " "
89	Иванъ Николовъ	с. Кондофре	Радомирска	" окр. сждъ
90	Георге Божковъ	" Жабляно	" "	" акц. управ.
91	Иванъ Стойковъ	" Калотинци	" "	" окр. сждъ
92	Станко Недияъ Свакарски	" Тишаново	Кюстендилска	" акц. управ.
93	Божана Ангелова	гр. Кюстендилъ	" "	" окр. сждъ
94	Станойко Китинъ	с. Горна-Любата	" "	" " "
95	Мехмедъ Салиевъ циганинъ	гр. София	Софийска	" окр. управит.
96	Йона Г. Карчева и Мите Христовъ	гр. Кюстендилъ и Турция	Кюстендилска	" " "
97	Никола Атанасовъ	с. Четирци	" "	" " сждъ
98	Тасе Стефановъ Черния	гр. Кюстендилъ	" "	" " "
99	Янаки Стояновъ	с. Дивля	Радомирска	" " управ.
100	Георги Стамковъ	гр. Кюстендилъ	Кюстендилска	" " сждъ
101	Евтимъ Георгиевъ просияъ	" "	" "	" " "
102	Антонъ Ивановъ	с. Долна-Мелна	Трънска	" акц. управ.
Ловчанска околия.				
103	Георги Димитровъ	с. Александрово	Казанлъшка	Ловчанския акц. н-къ
104	Пешо Цанковъ	с. Владаина	Ловчанска	" " "
105	Мирчо Нидѣлковъ	" Лѣсдаренъ	Тетевенска	" " "
106	Петко Георгиевъ	с. Черни Витъ	" "	Ловчанския акц. н-къ
107	Куна Иванова	" Вълчово	Троянска	" " "
108	Минко Велчевъ	" "	" "	" " "
109	Димитъръ Пенковъ	" Видима	" "	" " "
110	Ахмедъ Хасановъ и Фанки Ахмедова	" Дойреници	Ловчанска	" " "
111	Юсеинъ Асановъ	" Старо-село	Троянска	" " "
112	Стоянъ П. Врачовски	" Колибито	" "	" " "
Плѣвенски окръгъ.				
113	Христо Митовъ	с. Радиененъ	Плѣвенска	Плѣвенския акц. н-къ
114	Симеонъ Андрѣевъ	" Дърменци	Луковитска	" " "
115	Филипъ Петковъ	гр. Плѣвенъ	Плѣвенска	" " "
116	Лолци Василевъ	" "	" "	" " "
117	Мутѣ Алиевъ	с. Гигенъ	Никополска	" " "
118	Ризо Христовъ	" Червенъ-бръгъ	Луковитска	" " "
119	Печо Литовъ	" Вълчи-трънъ	Плѣвенска	" " "
120	Димитъръ Цаковъ	" Торосъ	Луковитска	" " "
121	Павелъ Н. Първановъ	гр. Никополъ	Никополска	" " "
122	Мирчо Николовъ	с. Курново	Орханййска	" " "
123	Ибишъ Алимановъ	" Гигенъ	Никополска	" " "
124	Дони "	" "	" "	" " "
125	Вуто Дюковъ	" Телишъ	Луковитска	" " "
Пловдивски окръгъ.				
126	Ахмедъ Юсеиновъ Ибрамовъ	с. Айрене	Пловдивска	Пловдивския окр. сждъ
127	Али Абдуловъ	" Текля	Карловска	" " "
128	Иванъ П. Къдриновъ	" Пастуша	Пловдивска	" " "
129	Панайотъ Анастасовъ	" Марково	" "	" акц. управ.
130	Тани Трахановъ	" Голѣмо-Конари	" "	" окр. сждъ
131	Руси Стояновъ	гр. Чирпанъ	Чирпанска	" " "
132	Мехмедъ Молловъ	с. Мечкюръ	Пловдивска	" " "
133	Христо Славовъ Джуката	гр. Станимака	Станимашка	" " "
134	Димитъръ Колевъ	с. Мурталлий	Пловдивска	" акц. управ.
135	Христо Димитровъ	гр. Пловдивъ	" "	" окр. сждъ

№ на изплатен- телия листъ или рѣшението	Датата на изплатен. листъ или на рѣшението	На каква сума е осъденъ		Отъ що произлиза присъ- дената сума	По кой законъ е нарушението	Причинитѣ за опрощението
		л.	ст.			
6.278	21/V 1905	81	40	Герб., бандер. право, сж- деб., канц. и др. мита	закона за тютюна	Бѣденъ.
14.963	22/XII 1905	32	40		" "	"
8.389	6/VIII 1906	32	40		" "	"
—	—	25	—		" "	изселилъ се.
—	—	624	—		" "	"
—	—	100	—	"	акц. и патен. сборъ	"
—	—	—	72	"	за тютюна	"
—	—	5	52	"	"	"
		11.053	22			
13.494	16/XI 1900	53	24	сждеб. разн. и кан. мита	за тютюна	бѣдностъ и неизвѣстн.
—	—	60	42	глоба	"	" " "
—	—	50	12	"	"	" " "
—	—	593	20	"	"	" " "
15.097	30/XI 1902	10	40	" и сждебни разности	"	" " "
—	—	80	35	" и бандеролно право	"	починалъ въ бѣдностъ.
4.081	29/III 1905	30	42	" " " "	"	бѣдностъ.
—	—	36	—	"	"	починалъ въ бѣдностъ.
6.761	27/V 1903	42	04	"	"	бѣдностъ.
11.657	30/VI 1904	22	40	"	"	неизвѣстно мѣстожител.
—	—	40	06	"	"	" "
—	—	82	42	" и бандеролно право	"	" "
13.752	8/XII 1905	3	46	" канц. и герб. мито	"	по бѣдностъ.
4.683	13/IV 1906	50	—	сждебни разности	"	"
—	—	2	—	глоба	"	"
14.899	30/XI 1906	1	11	" и сждебни разности	"	"
15.082	18/XII 1906	1	72	" " " "	"	"
—	—	1	—	"	по акц. на ракиитѣ	"
		1.160	36			
пост. 262	1905	25	—	глоба	по тютюна	по неизвѣстностъ.
6.438	1905	23	40	" и сждебно мито	"	бѣдностъ.
6.173	1906	2	40	мито	"	починалъ.
2.785	1906	40	40	разности и мита	по тютюна	бѣденъ.
9.972	1906	33	40	глоба, разности и мита	"	"
5.803	1906	276	90	" пат. ст. сжд. мита	акцизъ и пр.	починалъ.
1.747	1906	13	40	" " " "	тютюна	бѣденъ.
9.968	1906	4	90	" " " "	"	"
4.131	1906	11	40	" " " "	"	"
6.426	1905	2	40	мито	"	"
		433	60			
9.815	1905	24	40	сждеб. раз. и кан. мита	тютюна	крайно бѣденъ.
7.174	1900	30	—	" " " "	"	"
2.745	1899	2	40	мито	"	забѣгн. въ неизвѣстностъ.
230	1900	2	40	"	"	" "
1.806	1902	2	40	"	"	" "
4.570	1898	23	60	"	"	" "
11.160	1906	125	40	"	"	крайно бѣденъ.
11.232	—	23	40	сждеб. раз. и кан. мита	"	" "
6.485	1905	33	40	" " " " " "	берии върху питиет.	" "
—	—	20	19	глоба	по тютюна	" " старъ.
5.405	1906	268	96	"	"	починалъ и не остав. имоти.
—	—	49	—	"	"	бѣденъ, глобата излежалъ.
6.060	1907	52	64	"	"	крайно бѣденъ, старъ, без- доменъ.
		658	19			
13.077	1903	1	—	канцеларско мито	по тютюна	изчезвалъ безслѣдно, бѣденъ
13.127	1906	76	—	глоба	"	крайно бѣденъ.
11.440	1905	70	—	"	"	" "
—	—	50	12	бандеролно право	"	" " починалъ.
9.961	1903	43	—	сждебни разности	"	" "
4.594	1906	20	40	" " " "	"	" "
8.424	1905	1	—	" " " "	"	" " починалъ.
8.006	1906	8	16	" " " "	"	изселилъ се и нѣма нищо.
—	—	35	—	остатъкъ отъ банд. право	"	починалъ въ бѣдностъ.
13.992	1906	5	—	глоба	"	" " "

№ по редъ	Име и прѣзвие на длѣжника	Мѣстожителство	Околия	Отъ кой сѣдъ е осѣдепъ
136	Маврудия Яковъ	с. Тополово	Станимашка	Пловдивския окр. сѣдъ
137	Айше Ашарова и Яшаръ Махмудовъ	" Чакъре	Пловдивска	" " "
Русенски окръгъ.				
138	Ахмедъ Мандажи	с. Сѣново	Тутраканска	Русен. окр. сѣдъ . . .
139	Ахмедъ Ибрямовъ	гр. Русе	Русенска	—
140	Али Шерифъ Мехмедовъ	с. Мужджилери	Разградска	Разградския окр. сѣдъ
141	Ахмедъ Абдуловъ Караашолу	" Кеманларъ	"	"
142	Сали Ибрямовъ Карахасановъ	" Доймушларъ	Тутраканска	—
143	Ахмедъ Хюсеиновъ	" Салихлеръ	"	—
144	Кюлюкъ Али Халиловъ	" Татаръ-Атмаджа	"	—
145	Хюсеинъ К. Ахмедовъ	" Дайдъръ	"	Силистрен. окр. сѣдъ
146	Ахмедъ Мандажи Юмеровъ	" Сѣново	"	—
147	Ахмедъ Гавазъ Мустафовъ	" Кеманларъ	Разградска	Русен. окр. сѣдъ . . .
148	Исмаилъ Ангуловъ Добраджалъ	" Хаджиларъ	Тутраканска	Силистрен. окр. сѣдъ
149	Искендеръ Велиевъ	" Дауджиларъ	"	—
150	Никола Ив. Урски	гр. Русе	Русенска	Русен. окр. сѣдъ . . .
151	Димитъръ Ангеловъ	"	"	"
152	Ахмедъ Османовъ и А. К. Хасановъ	с. Шереметъ и	Тутраканска	—
153	х. Ибрямъ Халиловъ	" Душубакъ	Разградска	—
154	Хюсеинъ К. Ахмедовъ	" Дайдъръ	Тутраканска	Русен. окр. сѣдъ . . .
155	Айше Хасановъ	" Кара-кѡй	"	—
156	Бекиръ Кади Бекировъ	" Караачъ	Русенска	—
Силистренски окръгъ				
157	Юсеинъ Исмаиловъ Черковналъ	гр. Силистра	Силистренска	Силистрен. окр. сѣдъ
158	х. Себели Х. Исмаиловъ	с. Чилеръ	"	" " "
159	Мустафа Саръ Хасановъ	" Подайва	Шуменска	" " "
160	Ибрахимъ Юмеровъ Джебеде	" Бешъ-тепе	Куртбунарска	" " "
161	Османъ Ахмедовъ	" Кай-бунаръ	Силистренска	" " "
162	Шерифъ Коджа Мехмедовъ	с. Кай-бунаръ	Силистренска	Силистрен. окр. сѣдъ
163	Али Хюсеиновъ	" Камбуларъ	"	" " "
164	Салимъ Кичиовъ Османовъ (Хюсеиновъ)	гр. Силистра	"	" " "
165	Тахиръ Юсиновъ	с. Акбаданларъ	"	" " "
166	Сали х. Юсеиновъ	" Малки Кара ачъ	"	" " "
167	Къръ Мехмедъ Османовъ	" Чилеръ	"	" " "
168	Кечи Мехмедъ Ахмедовъ	" Сѣвъръ-ени-махле	"	Постан. на акц. н-къ
169	Стоянъ Тоневъ	" Мах. Канпарджи	"	Силистрен. окр. сѣдъ
170	Халилъ Уста Мустафовъ	" Душубакъ	Куртбунарска	" " "
171	Османъ Алиевъ	" Кюсе-Айджъ	Силистренска	" " "
172	Юсеинъ х. Мустафовъ	" Шахиларъ	Куртбунарска	" " "
173	Мустафа Османовъ	" Сукуджукъ	"	" " "
174	Кирад. Муст. Сюлюмановъ	" Сжаджиклий	"	Постан. на акц. н-къ
175	Мажинъ Реджебъ Мехмедовъ	" Пирли-кѡй	"	Силистрен. окр. сѣдъ
176	Димитъръ Христовъ	гр. Силистра	Силистренска	Постан. на акц. н-къ
177	Селимъ Абдуловъ	с. Погна	"	Силистрен. окр. сѣдъ
178	Фатме М. Етемова	гр. Силистра	"	" " "
179	Куцаръ Сѣботиновъ	" Голубина-Чатаджа	"	" " "
180	Арифъ Мехмедовъ	с. Куфалчаларъ	"	Постан. на акц. н-къ
181	Баджи Сали Мусовъ	" Бал. Ени-кѡй	"	" " "
182	Къръ Махмудъ Османовъ	" Чилеръ	"	Силистрен. окр. сѣдъ
183	Али Чаушъ Юнузовъ и А. Тодоровъ	Чобанъ-Насуфъ	Куртбунарска	" " "
Софийски окръгъ.				
184	Вожилъ Вутовъ	с. Литавово	Орханийска	Софийския окр. сѣдъ
185	х. Ив. Вълковъ	гр. София	Софийска	" " "
186	Вълчо Марковъ	с. Новачени	Орханийска	" " "
187	Вуто п. Пандурски	" Врачешъ	"	" " "
188	Паню П. Радославовъ	гр. Пловдивъ	"	" " "
189	Ив. Ангеловъ	гр. Ихтиманъ	Самоковска	Т.-Пазардж. окр. сѣдъ
190	Никола Пенчовъ	с. Вѣлица	"	Софийския окр. сѣдъ
191	Вангелъ Димовъ	гр. Орхание	Орханийска	" " "
192	Васе Манчевъ	с. Доброво	Дупнишка	" " "
193	Ив. В. Динкивъ и Тома В. Динкивъ	" Новачени	Орханийска	" " "
194	Георги Лозановъ	гр. Самоковъ	Самоковска	" " "
195	Полю Йоловъ	гр. София	Софийска	" " "
196	" "	" "	"	" " "

№ на изпълнителния лист или рѣшението	Датата на изпълнит. листъ или на рѣшението	На каква сума е осъденъ		Отъ що произлиза присъдената сума	По кой законъ е нарушението	Причината за опрощението
		л.	ст.			
17.078	1899	60	40	глоба	по тютюна	починалъ въ бѣдностъ.
4.754	1906	13	—	сѣдеб. разноси и к. мита	"	по крайна бѣдностъ.
		383	08			
2.517	1898	53	40	сѣдеб. раз. и кан. мита .	по тютюна	бѣденъ.
—	—	195	—	глоба	питиетата	починалъ.
7.471	1904	52	45	" и канцел. мито . . .	тютюна	"
3.020	1903	48	40	" " " "	"	бѣденъ.
—	—	50	25	" " бандеролно право	"	починалъ.
—	—	216	—	" " " "	"	"
5.895	1904	51	40	" и бандеролно право	"	"
—	—	10	80	" " " "	"	"
12.002	1900	37	40	" мурурие	"	бѣденъ.
—	—	50	04	" и сѣдебни разноси	"	починалъ.
1.643	1899	1	40	сѣд. раз. и кан. мита .	"	бѣденъ.
—	—	5	76	глоба	"	починалъ.
263	1900	258	—	" и канцеларски мита	питиетата	"
479	1888	52	40	" " " "	акциза	"
—	—	50	—	" " " "	тютюна	неизвѣстностъ.
—	—	118	52	" и мурурие	"	"
8.354	1898	81	—	" и сѣдебни разноси	"	починалъ.
—	—	207	20	" " " "	"	"
—	—	10	—	" " " "	"	"
		1.499	42			
4.091	1897	272	40	глоба	тютюна	умрѣлъ въ бѣдностъ.
335	1897	60	34	"	"	" " "
5.576	1898	71	43	"	"	" " "
74	1896	43	40	"	"	по несъстоятелностъ.
138	1896	15	36	"	"	умрѣлъ въ бѣдностъ.
372	1897	52	—	"	"	забѣгналъ и нѣма имоти.
267	1897	52	—	"	"	забѣгналъ въ неизвѣст.
248	1897	61	50	"	"	умрѣлъ въ бѣдностъ.
22	1898	66	40	"	"	несъстоятеленъ.
473	1898	103	47	"	"	изселившъ и несъстоятел.
29	1898	298	40	"	"	умрѣлъ въ бѣдностъ.
274	1899	105	16	"	"	" " "
15	1899	1.076	76	"	"	" " "
671	1900	51	58	"	"	" " "
362	1900	1.793	40	"	"	изселилъ се, несъстоят.
53	1900	606	—	"	"	умрѣлъ въ бѣдностъ.
30	1894	42	—	"	"	несъстоятеленъ.
663	1901	50	04	"	"	умрѣлъ въ бѣдностъ.
317	1901	352	84	"	"	" " "
197	1902	101	—	"	за акциза	" " "
8.219	1903	200	60	"	тютюна	" " "
292	1904	358	—	"	"	изселина, несъстоятелна.
202	1904	50	06	"	"	умрѣлъ въ бѣдностъ.
69	1904	105	12	"	"	" " "
130	1904	60	12	"	"	" " "
12	1906	22	—	"	"	несъстоятеленъ.
463	1897	196	—	"	"	умрѣли и несъстоятелни.
		6.267	06			
30.724	1905	1	40	канцеларски мита . . .	тютюна	бѣденъ.
9.559	1904	121	40	глоба и канцеларски мита	акцизитъ	починалъ.
5.017	1905	4	40	" и сѣдебни разноси	питиетата	бѣденъ.
12.395	1906	26	40	" " " "	тютюна	"
12.284	1906	17	40	" " " "	"	"
7.337	1906	46	40	" и гербови марки .	акцизитъ	"
12.529	1906	1	40	" " " "	тютюна	"
5.020	1904	181	40	" " " "	питиетата	изселилъ се.
8.843	1903	11	40	" " " "	"	бѣденъ.
5.146	1905	61	40	" " " "	тютюна	бѣдни.
22.366	1906	1	40	" " " "	"	"
12.541	1906	41	23	" " " "	"	починалъ въ бѣдностъ.
12.292	1906	6	50	" " " "	"	" " "

№ по редъ	Име и прѣзвие на длъжника	Мѣстожителство	Околия	Отъ кой сѣдъ е осѣденъ
197	Илия Петровъ	гр. София	Софийска	Софийския окр. сѣдъ
198	Павли Веселковъ	с. Кошаритѣ	"	" " "
199	Алия Реджовъ	" Вѣла-Руска	Врачанска	" " "
200	Георги Димитровъ	" Вулчакъ	Софийска	" " "
201	Наумъ Петровъ Мора	гр. София	"	" " "
202	Мито Зашовъ	с. Долна-Диканя	Кюстендилска	" " "
203	Петро Митевъ	" Смолско	Пирдонска	" " "
204	Милошъ Богдановъ	" Видраръ	Трънска	" " "
205	Генко Минковъ	" Цѣрово	Софийска	" " "
206	"	"	"	" " "
207	Ив. Данчовъ	" Искрецъ	"	" " "
208	Спасъ Атанасовъ (Гарибалди)	" Вѣлица	Самоковска	" " "
209	Безопони Чезере	" Панчерево	Софийска	" " "
210	К. К. Дочинаца	гр. София	"	" " "
211	Савро Ивановъ	"	"	" " "
212	Ив. Вълковъ	с. Петричъ	"	" " "
213	Ив. Йотковъ	" Панчерево	"	" " "
214	Дончо Панайотовъ	" Княжево	"	" " "
215	Димитъръ Антоновъ	" Огоя	"	" " "
216	Велю С. Кюсето	" Горни-Богровъ	"	" " "
Старозагорски окръгъ.				
217	Деллаверъ Мустафа	с. Ражина	Казанлъшка	Старозагор. акц. н-къ
218	Дино Пашевъ	гр. Нова-Загора	Новозагорска	" " "
219	Стефанъ Филиповъ	с. Аладжалъ	Старозагорска	" " "
220	Станъ Черневъ Даскала	" Маглишъ	Казанлъшка	" окр. сѣдъ
221	Димитъръ Ив. Маринковъ	гр. Сливенъ	Сливенска	" " "
222	Иванъ Н. Голоковъ	с. Енина	Казанлъшка	Старозагор. акц. управ.
223	Яни Димовъ	с. Сейменъ	Чирпанска	" " "
224	Спило Столевъ и Ф. Стойковъ	" Крушово	"	" окр. сѣдъ
225	М. Георгиевъ	"	"	" " "
Сливенска околия.				
226	Ив. Христовъ	гр. Сливенъ	Сливенска	Сливенския окр. сѣдъ
227	Костадинъ п. Димитровъ	с. Каваклий	Къзлагашка	" " "
228	Юсеинъ Айвазовъ	гр. Нова-Загора	Новозагорска	" акц. управ.
229	Никола Д. Павлюди	с. Голѣмъ-Монастиръ	Къзлагашка	" " "
230	Моско Димовъ Канакуди	" " "	"	" " "
Татарпазарджишка околия.				
231	Али Юсеиновъ Бундовъ	с. Ракитово	Пещерска	Т.-Пазард. акц. н-къ
232	Али х. Вѣлановъ	гр. Пещера	"	" окр. сѣдъ
233	Агушъ Селимовъ Айвадовъ	с. Остново	"	Пловдивския акц. н-къ
234	Величко Капкаковъ	" Пицегово	Т.-Пазарджишка	Т.-Пазард. окр. сѣдъ
235	Данаилъ Поповъ	гр. Брацигово	Пещерска	" " "
236	Димитъръ Кръстевъ	с. Мененьково	Т.-Пазарджишка	" " "
237	Илия Савовъ Македонски	гр. Брацигово	Пещерска	Пловдивския акц. н-къ
238	Иванъ В. П. Поповъ	с. Банско	Турция	" " "
239	Кръсто Атанасовъ	" Вѣга	Пещерска	" " "
240	Мехмедъ Али Бабекли	гр. Пещера	"	Т.-Пазард. окр. сѣдъ
241	Петко Галевъ	с. Доганско-конаре	Т.-Пазарджишка	" " "
242	Павелъ Ст. Вълковъ	гр. Брацигово	Пещерска	" " "
243	Сотиръ Димитровъ	с. Чангарлий	Т.-Пазарджишка	" акц. н-къ
244	Трандафилъ Г. Карпачовъ	" Чанакечинево	Пещерска	Пловдивския " "
Търновски окръгъ.				
245	Мехмедъ Телякъ Баши и др.	гр. Свищовъ	Свищовска	Свищовския " "
246	Османъ х. Пияджи	"	"	" " "
247	Ферадъ Селимовъ Скендероолу	"	"	Постановление
248	Христо К. Коларовъ	"	"	" " "
249	Хасанъ Алиевъ Манафъ	"	"	Свищовския акц. н-къ
250	Ахмедъ Османовъ Мюйминовлу	"	"	Постановление
251	Мехмедъ Дели Ахмедовъ	"	"	" " "
252	Мехмедъ Потемлинта	"	"	Свищовския акц. н-къ
253	Ахмедъ Мустафовъ	"	"	Постановление
254	Мастанъ Хасановъ	"	"	" " "
255	Исмаилъ Маджунжи	"	"	Свищовския акц. н-къ

№ на изплатен- телия листъ или рѣшението	Датата на изплатен. листъ или на рѣшението	На каква сума е осъденъ		Отъ що произлиза прис- дената сума	По кой законъ е нарушението	Причинитѣ за опрощението
		л.	ст.			
16.621	1904	451	40	глоба и патентно мито	тютюна	изселилъ се.
—	—	81	38	" " бандеролно право	"	" "
—	—	60	36	" " " "	"	" "
19.388	1903	211	40	" " патентно мито	питиетата	" "
28.929	1906	201	40	" " " "	"	бѣденъ.
20.710	1905	1	40	" " канцеларски мита	тютюна	" "
11.814	1902	1	40	" " " "	"	" "
4.339	1902	51	52	" и канцеларски мита	"	" "
—	—	50	08	" " бандеролно право	"	починалъ въ бѣдностъ.
—	—	21	76	" " " "	"	" " "
2.001	1903	1	40	"	"	бѣденъ.
1.385	1907	1	40	"	"	" "
—	—	3	15	акцизъ на ракиитѣ	акциза на ракиитѣ	починалъ.
—	—	16	20	" " " "	" " "	бѣденъ.
—	—	3	22	" " " "	" " "	починалъ.
—	—	41	58	" " " "	" " "	избѣгалъ въ неизвестн.
—	—	1	47	" " " "	" " "	" " "
—	—	42	13	" " " "	" " "	" " "
—	—	10	50	" " " "	" " "	" " "
—	—	1	05	" " " "	" " "	" " "
—	—	1.786	33	" " " "	" " "	" " "
—	—	833	04	глоба и бандеролно право	тютюна	по бѣдностъ, изс. Турция
—	—	218	7	" " патен. стойностъ	питиетата	" "
—	—	10	—	" " " "	акциза на ракиитѣ	починалъ.
8.702	12/VII 1906	58	—	" и сѣдебни разноси	тютюна	" "
8.168	27/VI 1906	52	69	бандеролно право	"	" "
—	21-3/IV 904-31-15/IV 904	90	14	глоба и бандеролно право	тютюна	починалъ.
—	—	285	35	" " " мурурие	"	" "
14.857	15/XI 1905	126	—	сѣдебни разноси	"	" "
4.236	20/III 1904	32	—	глоба и сѣдебни разноси	"	" "
—	—	1.705	97	" " " "	" " "	" "
3.771	1906	50	—	глоба	за питиетата	по бѣдностъ.
присжда	—	316	—	" и патен. ст. сѣд. раз.	"	починалъ.
99	1898	60	23	" и бандеролно право	тютюна	" "
—	—	—	63	акцизъ за 1905	"	избѣгалъ задъ граница.
—	—	—	63	" " " "	"	" " "
—	—	427	49	" " " "	" " "	" " "
—	—	60	12	глоба	тютюна	бѣденъ.
6.740	3/IV 1901	50	—	"	"	умрѣлъ.
—	—	60	04	"	"	избѣгалъ.
2.486	27/III 1899	21	60	"	"	починалъ.
10.234	8/XII 1900	53	—	"	"	" "
1.515	23/II 1902	2	40	канцеларско мито	"	бѣденъ.
—	—	80	04	глоба	"	избѣгалъ.
—	—	64	59	"	"	" "
—	—	60	07	"	"	починалъ.
5.969	1/V 1906	215	08	банд. право и сѣдеб. разн.	"	" "
7.223	20/VI 1905	131	04	глоба	"	" "
3.691	26/IV 1901	2	40	канцеларско мито	"	бѣденъ.
—	—	62	45	глоба и канцеларско мито	"	починалъ.
—	—	50	01	"	"	" "
—	—	912	84	" " " "	" " "	" "
7.276	4/XII 1904	1.519	40	бандеролно право и пр.	тютюна	избѣгалъ въ Турция.
3.723	29/VII 1905	52	50	глоба	"	" " "
255	10/VII 1904	50	08	"	"	неизвестенъ.
461	10/XII 1904	20	—	"	ракиитѣ	" "
1.071	—	107	64	"	тютюна	" "
98	22/III	50	06	"	"	" "
304	28/VIII 1901	5.859	60	"	"	избѣгалъ въ Турция.
616	7/II 1904	110	76	"	"	починалъ.
347	20/VII 1902	50	08	"	"	избѣгалъ въ Турция.
316	12/IX 1901	60	12	"	"	" " "
1.178	10/III 1905	2.016	40	" и бандеролно право	"	" " "

№ по редъ	Име и прѣзвиѣ на длѣжника	Мѣстожителство	Околия	Отъ кой сѣдъ е осѣденъ
256	Айше Сюлюманова	гр. Свищовъ	Свищовска	Свищовския акц. н-къ
257	Петко Стойчовъ	с. Х. Муса	"	Постановление
258	Алишъ Абдишевъ	гр. Свищовъ	"	Свищовския акц. н-къ
259	Якубъ Ибрахимовъ	"	"	"
260	Димитъръ Христовъ	с. Чаушево	"	Постановление
261	Емине Пандуръ Османова	гр. Свищовъ	"	Свищовския акц. н-къ
262	Мустафа Асанъ Халиловъ	"	"	Постановление
263	Мехмедъ Ахмедовъ	"	"	Свищовския акц. н-къ
264	Акифъ Афузъ А. Топчиолу	"	"	"
265	Хат. Мехмед. и Сал. Коджа Саинова	"	"	Постановление
266	Ахмедъ Мехмедовъ Шекировъ	"	"	Свищовския акц. н-къ
267	Ибрамъ Чобанъ Ахмедовъ	"	"	"
268	Джевизоолу Мустафа	"	"	"
269	Мехмедъ Мехмедовъ х. Шекировъ	"	"	"
270	Ибрахимъ Ахмедовъ и др.	"	"	"
271	Кара-Хасанъ Дьскотлу	"	"	"
272	Ибраимъ Абдурамановъ	"	"	"
273	Ибраимъ Халиловъ Далиевъ	"	"	"
274	Хава Кьоръ-Ибишова	"	"	"
275	Акифъ Хасановъ Пановъ	"	"	"
276	Сотиръ М. Колевъ	"	"	"
277	Абдула Такироглу	с. Чаушево	"	Постановление
278	Атидже Мехмедова	гр. Свищовъ	"	"
279	Асанъ Мехмедовъ Абдуловъ и др.	"	"	"
280	Себеля Хасанова и др.	"	"	Свищовския акц. н-къ
281	Реджебъ Арифовъ Кадбуровъ	"	"	постановление
282	Цѣтко Костовъ Джевизовъ	"	"	Свищовския акц. н-къ
283	Хатидже Еминова Хаф. Абдулова	"	"	Сѣщо
284	Мехмедъ Мустафа Стѣрмянъ	"	"	"
285	Асанъ Али Караманлъ	"	"	"
286	Хава и Фат. х. Дервишоолу	"	"	"
287	Али Юсеиновъ Силистриялинта	"	"	"
288	Ахмедъ Алиевъ Ковачъ	"	"	"
289	Рашидъ Мурадъ Сюлюмановъ	"	"	"
290	Абдула Мастановъ	"	"	"
291	Арифъ Махмудовъ Текерли	"	"	"
292	Тодоръ Райковъ	"	"	"
293	Ахмедъ Белберъ Ибраимовъ	"	"	"
294	Арифъ Ахмедовъ Торунгоолу	"	"	"
295	Ахмедъ Юсуфовъ Топчиолу	"	"	"
296	Мехмедъ Юсеинъ Павлоолу	"	"	"
297	Косъмъ Рустемовъ	"	"	"
298	Мехмедъ Реджеповъ	"	"	"
299	Ахмедъ Мустафовъ Орѣшакъ	"	"	"
300	Илия Маноловъ	"	"	"
301	Османъ Кюслиовъ	"	"	"
302	Мехмедъ Ю. Павлоолу	"	"	"
303	Емине Хасанова и др.	"	"	"
304	Мели Ивановъ Заранката	"	"	"
305	Мариола Георгиева	"	"	"
306	Цѣтанъ Н. Драгановъ	"	"	"
307	Мехмедъ Т. Павлоолу	"	"	"
308	Ибрамъ Мех. Бодуровъ	"	"	"
309	Мехмедъ Ю. Черешли и др.	"	"	"
310	Ибрахимъ Мех. Раховдалъ	"	"	"
311	Колю Ив. Радковъ	с. Гѣбене	Севлиеиска	Севлиевския акц. н-къ
312	Алилъ Алиловъ	" Калакастрово	"	"
313	Деню Стояновъ	гр. Севлиево	"	Постановление
314	Георги Станчовъ	с. Димча	"	"
315	Алиманъ Физоловъ	" Бара	"	Севлиевския акц. н-къ
316	Мехмедъ Асановъ Колю	" Крамолинъ	"	Постановление
317	Станчо Ивановъ	" Дамяново	"	Севлиевския акц. н-къ
318	Антонъ Ганчовъ	" Димча	"	Сѣщо
319	Тодоръ Пеневъ	" Банова-Дивада	"	"
320	Иванъ Ивановъ	" Кучканитъ	"	"
321	Троянъ Исуфъ	" Градница	"	"
322	Колю Макаевъ	" Калакастрово	"	"

№ на вѣдѣн- телин листъ или рѣшеніето	Датата на изпълнит. листъ или на рѣшеніето	На каква сума е осъденъ		Отъ що произлиза присъ- дената сума	По кой законъ е нарушеніето	Причинитѣ за опрощаването
		л.	ст.			
5.133	24/VIII 1904	307	40	глоба	тютюна	избѣгалъ въ Турция.
334	21/XII 1906	20	—	"	"	починалъ.
3.312	1/VII 1905	52	50	"	"	неизвѣстенъ.
3.184	20/V 1902	52	58	"	"	починалъ.
330	12/III 1904	20	—	" и бандеролно право	питиетата	неизвѣстенъ.
3.369	7/II 1902	86	40	"	тютюна	избѣгалъ въ Турция.
2	21/I 1902	60	13	"	"	неизвѣстенъ.
3.050	20/IV 1900	52	50	"	"	починалъ.
4.870	4/X 1902	232	24	" и бандеролно право	"	изселилъ се въ Турция.
365	4/X 1904	68	79	"	"	" " " "
3.951	4/VI 1904	112	47	" " " и пр.	"	" " " "
6.777	13/XII 1906	51	42 ^{1/2}	" " " и пр.	"	" " " "
1.867	3/IV 1897	22	40	"	"	" въ Ромъния.
3.490	2/VI 1902	265	58	" бандеролно право .	"	" " " "
777	29/I 1901	282	76	"	"	изселилъ се въ Турция.
1.935	8/IV 1906	6	40	герб. и канцеларски мита	"	бѣденъ.
5.634	7/IX 1900	50	08	глоба и пр.	"	починалъ.
4.594	15/LX 1901	52	49	" " "	"	избѣгалъ.
2.763	31/V 1902	61	30	"	"	неизвѣстна.
8.669	22/XII 1899	31	—	"	"	починалъ.
6.921	2/XI 1900	22	40	" и канцеларски мита	питиетата	неизвѣстенъ.
254	10/VIII 1904	50	12	" бандеролно право .	тютюна	"
220	16/X 1900	110	—	" " "	"	избѣгала.
1	21/I 1902	121	29	" " "	"	изселилъ се въ Турция.
4.919	29/LX 1901	155	73	" " "	"	" " " "
301	28/VIII 1901	6.966	—	бандеролно право	"	избѣгалъ въ Турция.
186	11/I 1902	129	—	глоба и бандеролно право	"	избѣгалъ въ неизвѣстность
6.937	23/XI 1903	850	40	"	"	" " "
2.206	26/III 1901	2	40	" герб. и канц. мито	"	бѣдностъ.
446	25/I 1907	2	40	герб. и канцеларско мито	"	"
6.951	19/XI 1904	40	40	сѣдебни разпоски	"	"
1.882	6/IV 1906	6	40	" "	"	"
598	31/I 1906	5	40	" "	"	"
532	28/I 1906	2	40	канцел. мито	"	"
2.801	25/IV 1903	2	40	" "	"	"
2.334	15/IV 1903	2	40	" "	"	"
1.091	13/II 1902	2	40	" "	"	"
3.021	13/VI 1902	2	40	" "	"	"
3.808	10/VIII 1902	2	40	" "	"	"
4.060	21/VIII 1902	2	40	" "	"	"
3.920	12/VI 1904	2	40	" "	"	"
5.395	25/X 1902	2	40	" "	"	"
1.224	1/III 1904	18	40	" " и сѣдеб. раз.	"	"
3.461	31/V 1903	2	40	" "	"	"
1.216	21/II 1903	2	40	" "	"	"
5.866	21/XI 1902	2	40	" "	"	"
1.700	8/III 1903	2	40	" "	"	"
1.226	1/III 1904	29	40	" "	"	"
5.905	15/XI 1901	2	40	" "	"	"
3.656	31/VII 1901	2	40	" "	"	"
626	8/II 1902	4	40	" " и сѣдеб. раз.	"	"
6.882	20/XII 1903	2	40	" "	"	"
1.939	8/IV 1906	2	40	" "	"	"
6.963	19/XI 1904	30	40	" "	"	"
6.064	X 1904	2	40	" "	"	"
2.095	16/V 1898	36	64	глоба	питиетата	починалъ.
7.279	18/VIII 1904	52	46	"	тютюна	"
70	12/II 1902	60	10	"	"	въ неизвѣстность.
437	18/XI 1902	50	42	"	"	" "
9.283	29/LX 1905	2	40	" и канцеларско мито	"	" "
457	2/XI 1901	60	10	"	"	" "
6.996	29/LX 1906	2	40	"	"	бѣденъ.
7.211	18/VIII 1904	2	40	"	"	"
7.244	18/VIII 1904	2	40	"	"	"
7.216	18/VIII 1904	2	40	"	"	"
7.311	18/VIII 1904	2	40	"	"	"
2.884	26/IV 1903	2	40	"	"	"

№ по редъ	Име и прѣзвие на длъжника	Мѣстожителство	Околия	Отъ кой сѣдъ е осѣденъ
323	Коста П. Христовъ	гр. Горна-Орѣховица	Горнеорѣховска	Търновския акц. н-къ
324	П. Тодоровъ Черневъ	с. Юржклери	"	Сѣщо
325	Юр. Ив. Чалкановъ	гр. Лѣсковецъ	"	"
326	Мария Хр. Берова	"	"	"
327	Първи В. Дели-Ивановъ	"	"	"
328	Петъръ Николовъ	с. Арбанаси	"	"
329	Тодоръ Радевъ	" Юржклери	"	"
330	Стефанъ Пенчевъ	" Обчиларъ	"	"
331	Юрданъ Ст. Бѣйчи	гр. Елена	Еленска	"
332	Стоянъ Ив. Райковъ	"	"	Постановление
333	Сава Стойковъ	с. Радевци	"	Търновския акц. н-къ
334	Хамза Мехмедовъ Бурукъ	м. Паяджий	"	"
335	Сава Стойковъ	с. Радевци	"	"
336	Али Асановъ	" Неданъ	Търновска	"
337	Спасъ Доневъ	" Свинъ-долъ	Габровска	Севлиевския акц. н-къ
338	Недѣлко Тоневъ	" Шипка	Казанлъшка	"
339	Антонъ Буря	Австрия	Трънненска	Постановление
340	Галчо Стояновъ	с. Гумошникъ	Троянска	Севлиевския акц. н-къ
Хасковска околия.				
341	Деде Юсеинъ Мехмедовъ	гр. Хасково	Хасковска	Хасковския акц. н-къ
342	Хасанъ Мустафовъ	"	"	" " "
343	Петъръ Теневъ	с. Дервезъ Добъръ	Борисовградска	" окр. сѣдъ
344	Реджебъ Мехмедовъ	гр. Хасково	Хасковска	Хасковския акц. н-къ
345	" Емурловъ	"	"	окр. сѣдъ
346	Хюсеинъ Еминовъ	с. Сийлилий (Спахиево)	"	"
347	Весейлъ Юсеиновъ Хасановъ (Толелъ)	гр. Борисоградъ	Борисовградска	"
348	Юсеинъ Мустафовъ	с. Дипвизъ-гюль (Езапъ)	"	"
349	Мустафа Ахмедъ-Беевъ	гр. Хасково	Хасковска	" акц. н-къ
350	Айвазъ Юсеиновъ	гр. Борисоградъ	Борисовградска	"
351	Хюси Ахмедовъ	гр. Хасково	Хасковска	"
352	Мустафа Реджебъ Копчиевъ	с. Коджа-кѣй	Харманлийска	"
353	Джалилъ Мустафовъ	" Кованджилото	"	"
354	Хаджи-Ахмедъ Мустафовъ	" Хасжрлий	"	"
355	Ахмедъ Дураджъ	" Коджа-Инлий (Голѣми-долъ)	"	"
356	Махмудъ Ибрамовъ	гр. Хасково	Хасковска	"
357	Юсеинъ Атоглу	"	"	"
358	Юсеинъ Ах. Чаушъ	с. Ирилъ (Изворъ)	Борисовградска	"
359	Янаки Тодоровъ	" О. Д. Т.-кѣй (Конушъ)	Хасковска	"
360	Садула Османовъ	" Акъ-башъ (Д. Клаванакъ)	Харманлийска	"
361	Ахмедъ Махмудовъ Ходжовъ	" Ирилъ (Изворъ)	Борисовградска	"
362	Османъ Арифовъ	гр. Хасково	Хасковска	"
363	Мехмедъ Юсеиновъ	с. Генджалий	Новозагорска	"
364	Билалъ Ашеевъ Салиевъ	гр. Хасково	Хасковска	"
365	Антонъ Сидевъ	Турция	"	"
366	Али Мехмедовъ	с. Кетеникъ (Лѣново)	Борисовградска	"
367	Мустафа Халиловъ	" Алемдеръ (Долна-Черкова)	Харманлийска	"
368	Асанъ Юсеиноглу	гр. Хасково	Хасковска	"
369	Ахмедъ Аниоглу Гюбелъ	с. Караджиларъ (Попово)	Борисовградска	"
370	Вели Алиевъ	" Пъндържикъ (Лѣсковецъ)	Харманлийска	"
371	Димитъръ Милевъ	гр. Хасково	Хасковска	" окр. сѣдъ
372	Рамаданъ Мустафовъ	"	"	"
373	Сава Костова	" Харманлий	Харманлийска	"
374	Вѣлко Вѣлковъ Бакаловъ	с. Пандѣлий (Лѣшиново)	"	" акц. н-къ
375	Раинъ Сюлейм. и Сюлейм. Смаиловъ	" Хасобастъ (Монастиръ)	Хасковска	" окр. сѣдъ
376	Ахмедъ Юмеровъ	гр. Хасково	"	"
Шуменски окръгъ.				
377	Вѣлко Господиновъ	гр. Прѣславъ	Прѣславска	Шуменския окр. сѣдъ
378	Хасанъ Хюсеиновъ Арабовъ	с. Вѣла-рѣка	"	" " "
379	Исмаилъ Алиевъ	" Осмаръ	Ескиджумайска	" " "
380	Акифъ Мехмедовъ	" Яйла	"	" акц. н-къ
381	Мехмедъ Ибишовъ	" Кара-Чуфаларъ	Османпазарска	" окр. сѣдъ

№ на вѣдѣния- тежѣния листъ или рѣшеніето	Датата на изпълнит. листъ или на рѣшеніето	На каква сума е осъденъ		Отъ що произлиза присъ- дената сума	По кой законъ е нарушеніето	Причинитѣ за опрощеніето
		л.	ст.			
1.327	18/I 1905	145	40	глоба и канцеларско мито	тютюна	бѣденъ, починалъ.
8.500	5/VI 1906	57	40	канц. и сѣдебни мита	постановление . . .	"
3.401	16/II 1905	1	40	глоба	"	"
1.266	27/I 1904	1	40	"	тютюна	"
10.937	23/VIII 1903	1	40	"	"	"
7.523	14/VI 1901	1	40	"	"	"
10.933	23/VII 1901	27	40	"	"	"
12.154	2/IX 1902	1	40	"	питиетата	"
17.967	19/X 1905	36	40	"	тютюна	"
72	15/IV 1900	50	07	"	"	въ неизвѣстность.
10.522	24/V 1905	33	40	"	"	бѣденъ.
20.786	7/XII 1905	37	40	"	"	"
12.048	21/VI 1905	35	40	"	"	"
5.474	12/III 1905	74	40	"	"	"
3.130	30/X 1889	110	—	"	питиетата	починалъ.
6.998	29/XI 1906	52	40	"	тютюна	"
137	12/VII 1905	50	84	"	"	въ неизвѣстность.
4.522	23/VI 1906	91	40	" канц. и сѣдеб. мита	"	бѣденъ.
		21.457	85			
5.836	26/VI 1901	1.079	29	глоба, бандероли и пр.	тютюна	починалъ.
—	—	50	72	" " " " . . .	"	исселилъ се.
5.981	1/VII 1898	49	80	" " " " . . .	"	бѣденъ задържанъ въ Кар-
—	—	48	57	глоба и бандеролно право	"	луковския мѣнастирь.
10.063	8/XII 1899	69	38	" сѣд. раз. к. герб. сб.	"	исселилъ се.
1.491	18/II 1899	238	87	" банд. пр. " " "	"	" "
—	—	50	06	" " " "	"	" "
5.938	7/VI 1900	46	95	" " " "	"	" "
—	—	56	75	" " " "	"	" "
—	—	60	18	" " " "	"	" "
—	—	360	—	" " " "	"	" "
—	—	60	60	" " " "	"	" "
—	—	55	40	" " " "	"	" "
—	—	105	90	" " " "	"	" "
—	—	106	44	" " " "	"	" "
—	—	50	06	" " " "	"	" "
—	—	105	12	" " " "	"	" "
—	—	105	10	" " " "	"	" "
—	—	50	06	" " " "	"	" "
—	—	60	24	" " " "	"	" "
—	—	113	50	" " " "	"	" "
—	—	60	12	" " " "	"	" "
—	—	60	07	" " " "	"	" "
—	—	60	24	" " " "	"	" "
—	—	129	56	" " " "	"	" "
—	—	92	70	" " " "	"	" "
—	—	60	12	" " " "	"	" "
—	—	50	07	" " " "	"	" "
—	—	60	07	" " " "	"	" "
—	—	60	—	" " " "	"	" "
7.875	21/IX 1905	1	40	канцеларско мито . . .	питиетата	бѣденъ.
6.534	4/VIII 1906	1	40	глоба и бандеролно право	тютюна	"
7.929	15/IX 1906	28	40	" банд. пр. сѣд. разн.	"	"
—	—	5	28	"	акция за ракиитѣ	починалъ.
10.219	28/XI 1906	10	—	сѣдебни разноси . . .	тютюна	въ бѣдностъ.
802	1/II 1907	6	—	" "	авц. и пат. сборъ	"
		3.608	14		върху питиетата	"
10.085	7/X 1906	148	50	глоба, к. мита, пат. стойн.	питиетата	бѣдностъ.
10.560	1/XI 1897	1	—	канцеларско мито . . .	тютюна	неизвѣстно мѣстожител.
9.608	15/X 1897	1	—	" "	"	починалъ.
225	16/XII 1903	121	44	глоба и канцеларски мита	"	неизвѣстно мѣстожител.
7.243	30/VIII 1897	79	—	канц. мита и пат. стойн.	"	по бѣдностъ.
		350	94			

Рекапитулация.

Окръзи и околии	Сума за опрощение	
	лева	ст.
Бургаски	703	37
Варненски	980	29
Видински	458	60
Врачански	1.741	—
Дупнишка	11.053	22
Кюстендилски	1.160	36
Ловчанска	433	60
Плѣвенски	658	19
Пловдивски	383	08
Русенски	1.499	42
Силистренски	6.267	06
Софийски	1.786	33
Старозагорски	1.705	97
Сливенска	427	49
Татарпазарджишка	912	84
Търновски	21.457	85½
Хасковска	3.608	14
Шуменски	350	94
Всичко	55.587	75½

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Има думата г. Сидеровъ.

К. Сидеровъ: На всички ви, г. г. народни прѣдставители, е известно, че всѣка работа, която ще мине тукъ, се дава ъ време, за да може всѣки да я проучи и да се освѣтли. Азъ нѣмамъ на рѣка тоя законопроектъ, нито списъка на хората, на които се опрощаватъ тия суми, нито пъкъ е раздаванъ. Щомъ тази система не спазвате, може да отидете и по-нататѣкъ.

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Има думата г. министърътъ на финанситѣ.

Министъръ И. Саллабашевъ: Г. г. народни прѣдставители! Азъ не съмъ противъ да се напечата този законопроектъ и списъкътъ къмъ него, но работата е толкова дребнава, че не заслужава тия разноси — всичкото се касае за опрощение на 55.587 л. 75 ст. на умрѣли или избегнали безслѣдно хора отъ цѣла България. Най-сетнѣ, азъ не съмъ противъ да се отложи разискването по него, да се напечата и тогава да се разисква. Тукъ сж всичкитѣ имена, всѣки може да ги прѣгледа, но понеже народното прѣдставителство желае този законопроектъ да се напечата, нека се напечати и тогава да се разисква.

К. Мирски: Да, тогазъ.

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Понеже и г. министърътъ на финанситѣ е съгласенъ, щото законопроектътъ, заедно съ списъка, да се отпечати и раздаде на г. г. народнитѣ прѣдста-

вители, постѣ което да се сложи на дневенъ редъ за разискване, затуй сега по него нѣма да ставатъ никакви разисквания.

По дневния редъ, г. г. народни прѣдставители, слѣдва одобрителното постановление на министерския съвѣтъ отъ 8 януарий, 23 февруарий, 30 априлий и 3 септември 1908 г., за освобождение отъ мито и други бери и доставени отъ странство вещи и материяли. Моля секретаря г. Копринаровъ да го прочете.

Секретаръ Г. Копринаровъ: (Чете)

„На първообразното съ собствената на Негово Величество Царя рѣка написано:

„Одобрено. Фердинандъ.“

Докладъ до Негово Величество Царя.

№ 27.954.

Господарю,

Съгласно чл. 109 отъ конституцията, имамъ честь да помоля най-покорно Ваше Величество да благоволите и разрѣшите да внесе въ сегашната сесия на XIV-то обикновено Народно събрание на разглеждане и одобритие XII-то постановление на Министерския съвѣтъ, взето въ засѣданието му отъ 8 януарий т. г., протоколъ № 5, прѣписъ отъ което тукъ прилагамъ.

Съмъ, Господарю, на Ваше Величество най-покоренъ служителъ и вѣренъ подданикъ.

Ст. София, 30 октомври 1908 г.

Министъръ на финанситѣ: И. Саллабашевъ.

Министерски съвѣтъ, № 93, 10 януарий 1908 г. София.

До Министерството на финанситѣ.

На № 344 отъ 5 януарий 1908 г.

XII постановление на Министерския съвѣтъ, взето въ засѣданието му отъ 8 януарий 1908 г., протоколъ № 5.

Одобрява се да се внесе за одобритие и гласуване въ идущата сесия на Народното събрание прѣдложение за освобождение безъ мито и общински налогъ единъ голѣмъ часовникъ, който ще се внесе отъ странство за Бѣленското градско-общинско управление.“

Министъръ-прѣдседателъ: П. Т. Гудевъ.

На първообразното съ собствената на Негово Величество Царя рѣка написано:

„Одобрено. Фердинандъ.“

Докладъ до Негово Величество Царя.

№ 27.955.

Господарю,

Съгласно чл. 109 отъ конституцията, имамъ честь да помоля най-покорно Ваше Величество да благоволите и разрѣшите да внесе въ сегашната сесия на XIV-то обикновено Народно събрание

на разглеждане и одобрение третото постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 23 февруарий т. г., протоколъ № 14, прѣписъ отъ което тукъ прилагамъ.

Съмъ, Господарю, на Ваше Величество най-покоренъ служителъ и вѣренъ подданикъ.

Ст. София, 30 октомврий 1908 г.

Министъръ на финанситѣ: И. Саллабашевъ.

Министерски съветъ, № 182, 27 февруарий 1908 г., София.

До Министерството на финанситѣ.

На № 2.704 отъ 8 февруарий 1908 г.

III постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 23 февруарий 1908 г., протоколъ № 14.

„Разрѣшава се да се пропуснатъ безъ мито и други бории тръжитѣ и другитѣ материяли, които Трънскиятъ градско-общински съветъ ще достави отъ странство за водопровода на гр. Трънъ.

Настоящото постановление на Министерския съветъ да се внесе въ идущата сесия на Народното събрание на одобрение.“

Секретаръ: К. Апостоловъ.

На първообразното съ собствената на Негово Величество Царя рѣка написано:

„Одобрено. Фердинандъ“.

Докладъ до Негово Величество Царя.

№ 27.951.

Господарю,

Съгласно чл. 109 отъ конституцията, имамъ честь да помоля най-покорно Ваше Величество да благоволите и разрѣшите да внесе въ сегашната сесия на XIV-то обикновено Народно събрание на разглеждане и одобрение четвъртото постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 23 февруарий т. г., протоколъ № 14, прѣписъ отъ което тукъ прилагамъ.

Съмъ, Господарю, на Ваше Величество най-покоренъ служителъ и вѣренъ подданикъ.

Ст. София, 30 октомврий 1908 г.

Министъръ на финанситѣ: И. Саллабашевъ.

Министерски съветъ, № 183, 27 февруарий 1908 г., София.

За Министерството на финанситѣ.

На № 3.161 отъ 15 февруарий 1908 г.

IV постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 23 февруарий 1908 г., протоколъ № 14.

„Разрѣшава се да се освободитъ безъ мито четиритѣ вѣнци, доставени отъ странство за пола-

гане на паметника на Царь-Освободителя и на оня на В. Левски на 19 февруарий текущата година.

Настоящото постановление на Министерския съветъ да се внесе въ идущата сесия на Народното събрание на одобрение.“

Секретаръ: К. Апостоловъ.

На първообразното съ собствената на Негово Величество Царя рѣка написано:

„Одобрено. Фердинандъ“.

Докладъ до Негово Величество Царя.

№ 27.952.

Господарю,

Съгласно чл. 109 отъ конституцията, имамъ честь да помоля най-покорно Ваше Величество да благоволите и разрѣшите да внесе въ сегашната сесия на XIV-то обикновено Народно събрание на разглеждане и одобрение петото постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 30 априлий т. г., протоколъ № 34, прѣписъ отъ което тукъ прилагамъ.

Съмъ, Господарю, на Ваше Величество най-покоренъ служителъ и вѣренъ подданикъ.

Ст. София, 30 октомврий 1908 г.

Министъръ на финанситѣ: И. Саллабашевъ.

Министерски съветъ, № 451, 14 май 1908 г., София.

До Министерството на финанситѣ.

На № 5.437 отъ 14 мартъ 1908 г.

V постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 30 априлий 1908 г., протоколъ № 34.

„Одобрява се да се освободи безъ мито доставениятъ отъ варненскитѣ културни дружества, чрезъ комисионерската къща Саркизъ Куюмджиянъ, отъ странство единъ вѣнецъ отъ изкуствени цвѣта, за полагане на паметника на Царь Освободителя при отпразнуване 30-годишнината отъ освобождението на България.“

Секретаръ: К. Апостоловъ.

На първообразното съ собствената на Негово Величество рѣка написано:

„Одобрено. Фердинандъ“.

Докладъ до Негово Величество Царя.

№ 27.953.

Господарю,

Съгласно чл. 109 отъ конституцията, имамъ честь да помоля най-покорно Ваше Величество да благоволите и разрѣшите да внесе въ сегашната сесия на XIV-то обикновено Народно събрание на разглеждане и одобрение второто постановление

на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 3 септемврий т. г., протоколъ № 62, прѣписъ отъ което тукъ прилагамъ.

Съмъ, Господарю, на Ваше Величество най-покоренъ служителъ и вѣренъ подданикъ.

Ст. София, 30 октомврий 1908 г.

Министъръ на финанситѣ: И. Саллабашевъ.

Министерски съветъ, № 847, 5 септемврий 1908 г., София.

До Министерството на финанситѣ.

На № 19.633 отъ 12 августъ 1908 г.

II постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 3 септемврий 1908 г., протоколъ № 62.

„Одобрява се да се освободятъ безъ мито и други бери и всички материяли и машини, потребни за инсталацията на парно отопление на Търновското общинско здание „Полицията“.

Настоящото постановление да се внесе въ идущата сесия на Народното събрание на одобрение.

Прѣдседателствуващъ Министерския съветъ,

Министъръ: С. Паприковъ.“

Прѣдседателствуващъ Н. Гимиджийски: Има думата г. Мирски.

Г. Мирски: Г. г. народни прѣдставители! Всички тия прѣдложения за законодателни рѣшения отъ мѣстенъ или частенъ характеръ, които ни се прѣдставятъ, нѣма освѣтъ да се одобрятъ безъ разисквания, защото имаме вече прецеденти съ стотини. Азъ станахъ за друго: за економия на врѣмето на народното прѣдставителство, желателно е г. министърътъ на финанситѣ да допълни нѣкоя точка отъ закона за митниците, та постоянно да се не занимаваме съ такива работи, противъ които никой никога не е възставалъ: за освобождаване, напр., отъ мито тръби за водопроводи за всѣка община въ държавата и др. т. Искамъ да се гласува.

Прѣдседателствуващъ Н. Гимиджийски: Има думата г. министърътъ на финанситѣ.

Министъръ И. Саллабашевъ: Г. г. народни прѣдставители! При всичко че тѣзи опрощения сж належащи и справедливи, азъ, като финансовъ министъръ, нито даже Министерскиятъ съветъ се счете въ право окончателно да рѣши въпроса, защото, както знаете, споредъ нашитѣ закони, туй, което не подлежи по законитѣ да се отпусне, а трѣбва да се опрощава само отъ Народното събрание, то го опрощава.

Ц. Мисловъ: И много хубаво правите.

Министъръ И. Саллабашевъ: Една стотинка даже правителството нѣма право да опрости. Тукъ,

както виждате, е дребна работа. На единъ вѣнецъ колко е митото? Тѣ сж нѣколко лева. И дѣйствиелно, чудно би се видѣло на нѣкои, че за нѣколко лева се внася въпросътъ въ Народното събрание; но принципътъ, г. г. народни прѣдставители, трѣбва да се спази, защото тамъ, дѣто има да се опростятъ нѣколко лева, щомъ хване да се газии принципътъ и да се прощаватъ, ще вървятъ послѣ и милиони. Затуй, азъ моля да се запази сжщиятъ принципъ: туй, което се прощава, да не може да се прости, докато не мине прѣзъ Народното събрание.

Прѣдседателствуващъ Н. Гимиджийски: Моля онии г. г. народни прѣдставители, които одобряватъ, щото прочетенитѣ постановления на Министерския съветъ, да се приематъ въ слѣдующата формула на рѣшение за одобряние постановленията на Министерския съветъ отъ 8 януарий, 23 февруарий, 30 априлий и 3 септемврий 1908 г., за освобождение отъ мито и други бери доставени отъ странство вещи и материяли, посочени въ прочетенитѣ извлѣчения отъ постановленията на Министерския съветъ, да си вдигнатъ ржката. (Мнозинство) Приема се.

Давамъ 5 минути отидихъ.

(Слѣдъ отидихъ)

Прѣдседателствуващъ Н. Гимиджийски: (Звъни) Засѣданието продължава.

На дневенъ редъ слѣдва: одобряние сключения между България и Белгия договоръ за търговия и мореплаване.

Моля докладчика г. Паскалевъ да го прочете.

Докладчикъ П. Паскалевъ: Г. г. народни прѣдставители! Г. министърътъ на външнитѣ работи и на изповѣданията е внесълъ въ Народното събрание прѣдложение, за да се одобри отъ Народното събрание договорътъ, който е сключенъ между българското правителство и белгийското, за търговия и мореплаване. Съдържанието на договора е слѣдующето: (Чете)

„Договоръ

за търговия и мореплаване между България и Белгия.

Негово Царско Височество българскиятъ князь и Негово Величество белгийскиятъ кралъ, желаючи по взаимно съгласие да сключатъ единъ договоръ за търговия и мореплаване, назначиха за тѣхни изпълномощници, а именно:

Негово Царско Височество българскиятъ князь — г. Генералъ Стефана Паприковъ, офицеръ на голѣмия кръстъ на княжеския орденъ „Св. Александъръ“, съ брилянти, на голѣмия кръстъ на ордена за военна заслуга и пр. и пр., министъръ на външнитѣ работи и на изповѣданията.

Негово Величество белгийскиятъ кралъ — г. Ф. Ванъ-деръ-Хайде, кавалеръ на ордена „Леополдъ“

и пр. и пр., дипломатически агентъ и генераленъ консулъ на Белгия въ България;

Които, слѣдъ като си размѣниха пълномощията, признати въ редовна форма, дойдоха до съгласие върху слѣдующитѣ членове:

Чл. 1. Между България и Белгия ще има пълна свобода на търговията и мореплаването.

Подданицитѣ на всѣка една отъ двѣтѣ договорящи страни нѣма да се облагатъ, поради търговията и индустрията имъ въ пристанищата, градоветѣ или нѣкои други мѣста на респективнитѣ държави, било че се установяватъ на постоянно или врѣменно мѣстожителство, съ такси, данъци или патенти, подъ каквото и да било наименование, други или по-високи отъ тия, които ще се събиратъ отъ мѣстнитѣ подданици или отъ подданицитѣ на най-облагоприятствуваната нация.

Привилегитѣ, отстъпкитѣ и други нѣкои облаги, съ които се ползуватъ или ще се ползуватъ въ търговско и индустриално отношение подданицитѣ на нѣкои отъ договорящитѣ страни, ще бѣдатъ общи и за тия на другата страна.

Чл. 2. Подданицитѣ на всѣка една отъ договорящитѣ страни не ще се подлагатъ, върху територията на другата, на никаква военна служба, било въ сухопътната редовна войска или морината, било въ гвардията или народното опълчение.

Въ мирно, както и въ военно врѣме, тѣ нѣма да бѣдатъ облагани, освѣнъ съ данъцитѣ и военнитѣ реквизиции, съ които се облагатъ мѣстнитѣ подданици, и ще иматъ, по взаимностъ, правото на обезщетения, които биха се дали на мѣстнитѣ подданици на основание дѣйствующитѣ на двѣтѣ страни закони.

Чл. 3. Подданицитѣ на всѣка една отъ договорящитѣ страни ще могатъ, дѣто и да било, въ владѣнията на другата страна, да упражняватъ каквато и да била индустрия, да търгуватъ на едро и дребно съ фабрични и индустриални или манифактурни произведения, дозволени отъ свободната търговия, било лично, било чрѣзъ свои агенти, сами или въ съдружие съ чужденци или мѣстни подданици; тѣ ще могатъ да придобиватъ, наематъ и владѣятъ къщи и дюкени, да придобиватъ, наематъ и владѣятъ земи, като за всичко това се съобразяватъ, както мѣстнитѣ подданици и подданицитѣ на най-облагоприятствуваната нация, съ законитѣ и правилницитѣ на респективнитѣ страни.

Постановленията на настоящия членъ, касателно свободното упражненіе на професиитѣ, нѣма да се прилагатъ спрѣмо селскитѣ кръчмари, аптекаритѣ, търговскитѣ посрѣдници, кооператоритѣ и пктуящитѣ търговци.

Чл. 4. Контрактующитѣ страни заявяватъ, взаимно, да признаватъ на всички дружества и други търговски, индустриални или финансови сдружения, основани или оторизирани съгласно законитѣ на двѣтѣ страни, правото да се явятъ прѣдъ сѣдилищата, било като отвѣтници, било като истци въ цѣлата територия на другата страна, безъ други условия,

освѣнъ да се съобразяватъ съ законитѣ на тази страна. Дружествата и сдруженията, учрѣдени въ територията на една отъ договорящитѣ страни, ще могатъ да упражняватъ въ територията на другата правата, които сж признати на сжщитѣ дружества въ всичкитѣ други страни.

Уговорено е, че прѣдшествующитѣ разпореждания ще се прилагатъ тѣй сжщо къмъ дружествата и сдруженията, основани и оторизирани прѣди подписването на настоящия договоръ, както и на тия слѣдъ подписването.

Чл. 5. Всѣка една отъ договорящитѣ страни се задължава да даде на другата, своевременно и безвъзмездно, всѣка облага, привилегия или намаление на вносни и износни мита за произведенията, споменати или не въ настоящия договоръ, които нѣкои отъ тѣхъ е дала или би дала на друга трета държава.

Договорящитѣ страни при това се задължаватъ да не създаватъ една спрѣмо друга, освѣнъ по санитарни съображения или да се забрани разпространението на епизоотии, разрушение на реколтитѣ, или пъкъ прѣдъ видъ на военни събития, никакви мита, или запрѣщаніе на вноса, износа или транзита, които не сж сжщеврѣменно прилагани на другитѣ народи.

На всѣка една отъ договорящитѣ страни се гарантира, взаимно, положението на най-облагоприятствуваната държава въ всичко що се отнася до консомацията, прѣтоварването на стоки, прѣизнасянето, транзита, транспортитѣ по желѣзницитѣ, изгълчението на митническитѣ формалности и въобще всичко що се отнася до упражнението на търговията и индустрията.

Чл. 6. Стокитѣ отъ белгийско произхождение или издѣлие, изброени въ тарифата А, приложена къмъ настоящия договоръ, при вноса имъ въ България, и стокитѣ отъ българско произхождение и издѣлие, изброени въ тарифата Б, приложена къмъ настоящия договоръ, при вноса имъ въ Белгия нѣма да плащатъ други мита или по-високи отъ тия, които сж опрѣдѣлени въ споменатитѣ тарифи.

Чл. 7. Разнитѣ видове стоки, произхождащи отъ една отъ двѣтѣ страни и вносани въ другата, не могатъ да бѣдатъ облагани съ правата на акцизъ, октроа, употребление (консомация), фабрикация или на каквито и да било вътрѣшни такси, събирани за смѣтка на държавата или на общинитѣ, по-високи отъ тия, на които сж подложени или ще бѣдатъ подложени сжщитѣ стоки отъ мѣстно произхождение или произхождащи отъ най-облагоприятствувани страни.

Чл. 8. Разнитѣ стоки, които прѣминаватъ прѣзъ двѣтѣ държави, ще бѣдатъ взаимно освободени отъ всѣкакво транзитно право, безъ да се нахвърнява специалниятъ режимъ относително барута, оръжията и военнитѣ мунисии.

Клаузата на най-облагоприятствуваната нация е взаимно гарантирана за всѣка една отъ двѣтѣ страни касателно транзита.

Чл. 9. Търговците, фабрикантите и други индустриалци, които докажат чрез легитимационна карта, издадена от властите в държавите им, съ която се удостоверява, че те са опълномощени да упражняват търговията си или индустриите си в страната, дѣто имат мѣстожителството си, могат, било лично, било чрез пълнующи агенти на тяхна служба, да извършват покупки и даже, когато носят и мостри съ себе си, да вземат поръчки в територията на другата контрактирующа страна. Те не са задължени да плащат нѣкоя специална такса по-висока от тая, която плащат подданиците на най-облагоприятствуваната нация.

Пълнующите агенти, които ще бъдат снабдени съ легитимационна карта, могат да носят съ себе си мостри, но не и стоки.

Легитимационните карти ще бъдат издавани съобразно съ образеца на приложението С.

Контрактируещите страни ще си съобщават взаимно властите, които са натоварени да издават легитимационните карти, както и разпорежданията, съ които пълнующите агенти трѣбва да се съобразяват при упражняване на търговията си.

Подлежащите на мито прѣдмети, които се внасят от пълнующите агенти като образци, ще се освобождават въ едната и другата страна от вносно и износно мито, под условие обаче, че тези прѣдмети ще бъдат прѣзиснесени въ единъ срокъ, прѣдварително опредѣленъ, и тождествеността на внесените и изнесени прѣдмети да не бъде съмнителна.

Прѣзиснането на мострите ще се гарантира въ двѣте държави още при вноса, било чрез депозитане стойността на респективните мита, било чрез поръчителство.

Чл. 10. Българските параходи (кораби) и товарът им въ Белгия, и обратното, белгийските параходи и товарът им въ България, при пристигането им на мѣстоназначение, било директно от респективните страни, било от друга нѣкоя страна, без да се обърща внимание на произхождението или назначението на товара, ще бъдат въ всѣко отношение, третираны като мѣстни кораби и техният товаръ.

Никакво право, такса и каква да е друга тежба, тежача подъ каквото наименование и да било, върху кораба, знамето или товара му и събирано въ името и за въ полза на правителството, обществените служаци, частните лица, корпорации и други учрѣждения, нѣма да се налага на корабите на нѣкоя от двѣте държави въ пристанището на другата при влизането, прѣбиването и при отпътуването имъ, ако при сѣщитъ условия не бъде взето от мѣстните параходи (кораби).

Чл. 11. Подданството на корабите ще се установява, от едната и другата страна, съгласно законите и правилниците на всѣка от страните, чрез документи и патенти, издавани от надлежните власти на капитаните или притежателите на кораби.

Чл. 12. Всичко що се отнася до смѣтането на корабите въ портовете, рейдите, малките пристанища, басейните, голѣмите и малките рѣки, каналите, до тяхното товарване и разтоварване и въобще до всички формалности и разпореждания, на които могат да бъдат подлагани търговските параходи (кораби), техният товар и екипажът имъ, не ще се отстъпва на параходите на една от двѣте държави никаква привилегия или облага, ако това не се отстъпи паравно и на параходите на другата; въ това отношение желанието на договорящите страни е, щото българските и белгийските параходи (кораби) да се ползват съ пълна равноправност и да се радват, взаимно, на прѣимуществата, които се дават на мѣстните подданици, или на тия на най-облагоприятствуваната държава.

Чл. 13. Българските параходи (кораби), когато влизат въ едно пристанище на Белгия, и обратното, белгийските параходи (кораби), когато влизат въ едно българско пристанище съ цѣль да разтоварят само една част от товарите си, могат, като се съобразяват всѣкога съ законите и правилниците на респективните държави, да задържат на борда си останалата част от товара си, който би бил прѣдначаченъ за нѣкое друго пристанище на сѣщата държава или на нѣкоя друга държава, и да го прѣзиснесат, безъ да бъдат принудени да плащат нѣкакво даждие за послѣдната част на товара си.

Чл. 14. Постановленията на тоя договоръ не се отнасят до каботажна или крайбрежното плаване, което остава запазено за народното знаме на всѣка една от страните.

Въ всѣки случай българските и белгийските параходи (кораби) ще могат да минават от едно пристанище на една от двѣте държави въ друго или повече пристанища на сѣщата държава, било за да разтоварят всичката или част от донесената от странство стока, било за да дотъкмятъ товара си.

Чл. 15. Белгийските параходи (кораби) и находиците се въ тяхъ стоки ще бъдат третираны въ българските пристанища на Черното-море и Дунава, по отношение на плащаните права, по сѣщия начинъ, както стоките и корабите на най-облагоприятствувания народъ.

Чл. 16. Освобождават се съвършено от таксите на тонажъ и експедиция въ пристанищата на всѣка една от двѣте страни:

1) параходите (корабите), които, пристигнали празни, от гдѣто и да било, заминават пакъ празни;

2) параходите (корабите), които като минават от едно пристанище на една от двѣте страни въ едно или много пристанища на сѣщата страна, по условията, опредѣлени от втория параграфъ на чл. 14, засвидѣтелствуват, че са платили вече тези такси;

3) корабитѣ, които, влѣзли натоварени въ нѣкое пристанище доброволно и по принуждение, излѣзатъ оттамъ безъ да сж направили нѣкаква търговска здѣлка.

Въ случай на принудително спиране „en cas de relâche forcée“, нѣма да се смѣтатъ за търговски операции разтоварването и прѣтоварването на стокитѣ, прѣдизвикано вслѣдствие поправки на кораба, прѣхвърлянето въ другъ корабъ, поради неплателността на първия, направенитѣ за продоволствие на екипажа разходи, както и продажбата, съ съгласието на митническитѣ власти, на поврѣденитѣ стоки.

Уговорено е, че постановленията на този членъ не се отнасятъ до санитарнитѣ такси, събирането на които ще става споредъ респективнитѣ законодательства.

Чл. 17. Всѣкой корабъ на една отъ двѣтѣ страни, който, по причина на лошо врѣме или по нещастие, бѣде принуденъ да прибѣгне въ нѣкое отъ пристанищата на другата страна, ще бѣде свободенъ да се поправи, да се снабди съ нужнитѣ прѣдмети и да отплува, безъ да бѣде заставенъ да плаща нѣкои други такси, освѣнъ тия, които се плащатъ въ подобни обстоятелства отъ корабитѣ подъ нардното знаме.

Въ случай на потъване или засѣдане, параходътъ (корабътъ) или развалинитѣ му, книгата му и всичкитѣ мобили и стоки, които биха се спасили, или придобитата отъ продажбата сума, въ случай че стане такава, ще се прѣдадатъ на притежателитѣ или на тѣхнитѣ агенти при поискване.

Намѣсването на мѣстнитѣ власти при спасяването не дава право за плащането на каквито и да било разноси, освѣнъ на тия, които се изискватъ отъ операцийтъ при спасяването и запазването на спасенитѣ прѣдмети, както и на тия, на които се подлагатъ въ подобни случаи мѣстнитѣ кораби.

При това договорящитѣ страни се съгласяватъ, щото спасенитѣ стоки и прѣдмети да не се подлагатъ на никакви митнически права, освѣнъ ако тѣ не сж прѣдзначени за вътрѣшна консомация.

Чл. 18. Подданицитѣ на една отъ договорящитѣ страни ще се ползватъ въ другата съ сжщото покровителство, съ което се ползватъ и мѣстнитѣ подданици за всичко що се отнася до собствеността на търговскитѣ и фабрични марки, подъ условие, обаче, да изпълняватъ изискуемитѣ се въ това отношение формалности отъ респективното законодательство въ двѣтѣ страни.

Чл. 19. Изключаватъ се отъ постановленията на настоящия договоръ облатитѣ, запазени, или които биха се запазили, въ полза на мѣстното риболовство.

Чл. 20. Нѣма да се считатъ за нарушающи постановленията на настоящия договоръ:

1) отстъпкитѣ, уговорени съ нѣкои други погранични държави, за улеснение на мѣстния трафикъ въ пограничната зона, т. е., въ единъ районъ, който да не прѣвишава петнадесетъ километра отъ границата;

2) отстъпкитѣ, които една отъ договорящитѣ страни дава, или ще даде, на една друга държава, на основание на единъ митнически съюзъ, сключенъ, или който ще бѣде отпослѣ сключенъ;

3) събирането на добавъчни права въ замѣна на премитѣ за износъ или производство.

Чл. 21. Изключаватъ се отъ постановленията на настоящия договоръ държавнитѣ монополи въ Българии върху барута, тютюна, спирта, солта, петролиума, кибрита, цигаренитѣ книжки и картитѣ за игра.

Чл. 22. Въ случай че възникнатъ спорове по тълкуването или прилагането на настоящия договоръ, включително и тарифитѣ, тѣ, ако нѣкой отъ договорящитѣ страни поиска, ще бѣдатъ подложени за разрѣшение отъ единъ арбитраженъ сѣдъ.

Арбитражниятъ сѣдъ ще се конституирва, за всѣки единъ отдѣленъ споръ, по слѣдующия начинъ: всѣка една отъ двѣтѣ страни ще назначава, въ качество на арбитъръ, единъ отъ своитѣ подданици, и двѣтѣ страни ще се съгласятъ върху избора на единъ трети арбитъръ, подданикъ на една трета приятелска държава.

Договорящитѣ страни си запазватъ правото да опрѣдѣлятъ прѣдварително и за единъ опрѣдѣленъ срокъ лицето, което ще изпълнява, въ случай на споръ, длѣжноститѣ на третия арбитъръ.

Рѣшението на арбитритѣ ще бѣде задѣлжително.

Чл. 23. Настоящиятъ договоръ ще влѣзе въ сила осемъ дена слѣдъ размѣнението на ратификациитѣ, които трѣбва да станатъ по възможность по-скоро. Той ще остане въ сила до 28 февруарий 1911 г. н. ст. Въ случай че никоя отъ двѣтѣ договорищи страни не съобщи 12 мѣсеца прѣди поменатия срокъ намѣрението си да прѣкрати дѣйствиата на договора, той ще остане задѣлжителенъ до изтичането на една година, начиная отъ деня, въ който нѣкой отъ договорящитѣ страни го денонсира.

Въ удостоверение на което долуподписанитѣ съставиха настоящия договоръ и го подпечатаха съ печатитѣ си.

Направенъ въ два оригинала, въ София на 16/29 августъ 1908 г.

Подписалъ:

Подписалъ:

(Подп.) С. Паприковъ. (Подп.) Ф. Ванъ-дербъ-Хайде.

(м. п.)

(м. п.)

Тарифа А.

Митата, които ще се събиратъ при внасянето на стокитѣ въ България.

№ на тарифата	Наименование на стокитѣ	Облагаема единица	Мито лева
129	Рибена масть и други масти, употребявани въ индустрията	100 кгр.	4.—
	Къмъ ст. 129. Тукъ влиза дебрата, употребяема въ фабрикацията на кожитѣ:		
ex 133	б. Стеаринови и парафинови свѣщи	" "	18.—
ex 134	б. Сапунъ мекъ (потасовъ сапунъ)	" "	7.50
ex 176	а. Оловно бѣлило (Céruse)	" "	10.—
ex 176	Бои: ултрамаринъ и обикновена синя въ варели, сандѣци или въ пакети повече отъ $\frac{1}{2}$ килограмъ	" "	8.—
ex 176	б. Бои: ултрамарина и обикновена синя въ пакети отъ $\frac{1}{2}$ килограмъ и по-малко	" "	20.—
ex 189	а. Натриевъ хидратъ (сода каустическа)	" "	3.—
ex 190	а/2. Калиевъ карбонатъ (поташа)	" "	5.—
ex 190	а/3. Сода карбонатъ	" "	1.50
225	Рамки, корнизи на прѣчки и профили работи отъ дърво:		
	а. Въ сурово състояние или облѣпени съ гипсъ или циментъ	" "	30.—
	б. Лакирани, позлатени или гладки	" "	80.—
	в. Скулптирани или украсени по другъ начинъ	" "	80.—
ex 264	Стѣкла за прозорци (джамове) всѣкакви:		
	1) Съ обща повърхностъ отъ 3.600 кв. с. м. най-много и съ дебелина не повече отъ 2 м. м.	" "	7.50
	2) Съ обща повърхностъ отъ 3.600 до 10.000 кв. с. м. включително и съ дебелина не повече отъ 3 м. м.	" "	9.—
	Вѣдѣжка. Стѣклата, които по разбрѣитѣ си отговарятъ на условията прѣдвидени въ първата алинея, но имѣющи една дебелина отъ 2—3 м. м., ще се облагатъ съ мито по алинея втора.		
ex 330	Прежда отъ чиста вълна или смѣсена съ растителни предилни вещества, съ една или повече жици до № 40:		
	б. Боядисана	" "	110.—
331	Прежда отъ вълна чиста или смѣсена съ растителни предилни вещества съ една или повече жици отъ № 40 нагорѣ, боядисана или не	" "	60.—
389	Докове всѣкакви:		
	а. Сурови	" "	50.—
	б. Вѣлени и небоядисани	" "	70.—
390	Платна отъ ленъ или конопъ, съ изключение на тия поименовани въ ст. ст. 389 и 391:		
	а. Небѣлени	" "	60.—
	б. Вѣлени, боядисани или тъкани отъ боядисани прежди	" "	90.—
ex 404	Мушамы отъ дебело менено или конопено платно или отъ юта, направени непроницаеми чрѣзъ масти, масла, гудронъ, металически сапуни, или чрѣзъ химически произведения, съшити или съединени чрѣзъ връвъ или халки, закачки, куки отъ дърво или металъ	" "	20.—

№ на тарифата	Наименование на стокитѣ	Облагаема единица	Мито лева
445	Цинкъ на листи, плочи и други форми	100 кгр.	7.50
447	Желѣзо и стомана на пѣрти, дѣски, плочи, на листа нефасонирани . .	" "	2.—
450	Ламарина и желѣзни листа съ дебелина до 3 м. м.	" "	3.50
	Къмъ ст. 450. Ламарината по-дебела отъ 3 м. м. се облага по ст. 447, като желѣзни плочи.		
ex 455	Издѣлия отъ чугунъ, само излѣни, опилени, накатранени или намазани съ минимъ:		
	б. Трѣби, водопроводни трѣби и колони кухи	" "	4.—
	в. Соби обикновени, котли (казани), машини за готвене	" "	8.—
	г. Всички други непоименовани артикули	" "	9.—
460	Гвоздей, желѣзни или стоманени:		
	а. Черни гвоздей	" "	6.—
	Гвоздей за подковаване на добитѣкъ	" "	8.—
	б. Гвоздѣй телени отъ всѣкаква величина	" "	5.—
ex 462	Булони и бурми нити (rivets)	" "	6.—
484	Оржжия огнестрѣлни и др., както и тѣхнитѣ части, съ изключение на военнитѣ:		
	1) Пушки и карабини за ловъ	" "	150.—
	2) Револвери	" "	175.—
	Бѣлѣжка. По тая статия се облагатъ всички отворки и принадлежности, необходими за разглобяване, монтиране и чистене на оржжията.		
489	Дараци и други машини за влачене, разчесване, чистене и пр. на вълна, памукъ и пр.	" "	10.—

Приложение Б.

Тарифа Б.

Митата, които ще се събиратъ при внасянето на стокитѣ въ Белгия.

№ на тарифата	Наименование на стокитѣ.	Облагаема единица	Мито лева
ex 2	Домашни птици живи всѣкакви	Безъ мито	
ex 17	Яйца, албуминъ и жълтъкъ отъ яйца, баклж, лѣща, грахъ, фасулъ, дребна бакла и фий	" "	
ex 26	Брашно пшеничено и грисъ	100 кгр.	2.—
ex 48	Кожи сурови и всѣкакви	Безъ мито	
ex 65	Просо	" "	
	Сѣмена, изключая маслодайнитѣ	" "	
ex 67	Заклани птици	100 кгр.	30.—

Легитимационна карта

за

Пътующите търговски агенти.

За.....година

(Гербъ)

№ на картата.....

Важи за Белгия и България.

Носителъ:

(Име и прѣзиме)

Издадена въ.....(денъ, мѣсець, година)

(Печатъ).....(компетентна власть)

.....(подпись)

Удостоверява се, че носителътъ на настоящата карта притежава една (означение на фабриката или на търговията), въ.....
 подъ фирмата на.....
 е служащъ като пътующъ агентъ, на кѣщата.....
 въ гр....., която притежава една (означение на фабриката или търговията).

Носителътъ на настоящата карта, като желае да търси поръчки и да прави покупки за смѣтка на кѣщата си, както и слѣдующата кѣща (означение на фабриката или търговията), въ.....
слѣдующитѣ кѣщи
 удостоверява се, освѣнъ това, че казаната кѣща е длъжна да изплати законнитѣ данъци въ тази страна за упражненіе
на работата търговия (индустрия).
тѣхната

Отличителни знаци на носителя:

Възраст.....

Рѣстъ.....

Коси.....

Особени знаци.....

Подпись:

Прѣдупрѣждение.

Носителътъ на настоящата карта ще може да търси поръчки или да прави покупки само пътувайки за смѣтка на поменатата по-горѣ кѣща. Той може да носи съ себе си мостри, но не и стоки. Освѣнъ това, той трѣбва да се съобразява съ дѣйствующитѣ въ всѣка страна закони.

Забѣлѣжка. Тамъ, дѣто горниятъ образецъ съдържа двоенъ текстъ, формулярътъ на картитѣ ще съдържа необходимото мѣсто за помѣстване на единия или другия текстъ, споредъ случая.

Заключителенъ протоколъ.

Къмъ чл. 22 отъ договора.

По отношение на процедурата за слѣждане, въ случай на арбитражъ, договорящитѣ страни се съгласяватъ върху слѣдующето:

Въ първия случай на арбитражъ, арбитражниятъ съдъ ще засѣдава въ територията на отвѣтната договоряща страна, а въ втория случай, въ територията на другата договоряща страна и така нататѣкъ, алтернативно, ту въ едната, ту въ другата територия.

Мѣстото за засѣдаване ще се опрѣдѣля отъ оная страна, въ която територия ще засѣдава съда. Тя ще се натовари съ доставяне на потребитѣ за функционирането на съда помѣщение, канцеларски чиновници и служебенъ персоналъ.

Сѣдътъ се прѣдсѣдателствува отъ суперарбитра. Рѣшенията ще се взематъ по вишегласие.

Договорящитѣ страни, било при явяването на конкурентни случаи, било единъ пътъ за винаги, ще се споразумѣятъ върху процедурата на арбитражния съдъ. Въ отсъствието на едно такова споразумѣние, процедурата ще се ръководи отъ самия съдъ. Процедурата може да се води и писмено, ако нѣкоя отъ договорящитѣ страни не възрази, и въ такъвъ случай постановленията на прѣдшествующата алинея могатъ да бѣдатъ измѣнявани.

За изпращане на призовки, за явяване въ арбитражния съдъ и за съдебнитѣ порѣчки, издавани отъ послѣдния, властитѣ на всѣка една отъ договорящитѣ страни ще даватъ, по искането на арбитражния съдъ, отправено до компетентното правителство, нужното съдѣйствие по сѣщия начинъ, което тѣ даватъ по искането на мѣстнитѣ граждански сѣдилища.

Договорящитѣ страни ще се споразумѣятъ върху разпрѣдѣлението на разноснитѣ, било при всѣки арбитражъ отдѣлно, било чрѣзъ постановление, приложимо върху всички случаи.

Въ отсъствие на споразумѣние ще се прилага чл. 57 отъ Хагската конвенция, относително миролюбивото уреждане на международнитѣ спорове, отъ 29 юлий 1899 г.

Съставенъ въ два оригинала, въ София на 16/29 августъ 1908 г.

(Подп.) С. Паприковъ. (Подп.) Ванъ-деръ-Хайде.
(м. п.) (м. п.)

Декларация А.

При подписването на сключения съ днешна дата договоръ, долуподписанитѣ се споразумѣхме върху слѣдующето:

1. Въ случай на граждански или търговски спорове между белгийски подданици, живущи въ България, и български подданици, призовкитѣ и въобще всички документи и съдебни книжа ще

се съобщаватъ и връчватъ на белгийскитѣ подданици споредъ установения отъ българскитѣ закони редъ, безъ намѣсата на белгийскитѣ консулски власти.

Българскитѣ съдебни учрѣждения не сж задължени да поканватъ делегатитѣ на белгийскитѣ консулски власти, да присѣствуватъ при разглеждането на дѣлата между белгийски и български подданици.

При все това, обаче, белгийскитѣ консулски власти могатъ да изпращатъ делегатитѣ си всѣкога, когато, тѣ намѣрятъ за нужно.

2. Въ търговски фалити, търговската несъстоятелностъ на живущи въ България белгийски подданици ще се произнася отъ българскитѣ сѣдилища и пълната и окончателна ликвидация на фалита ще се извършва отъ тия сѣдилища, безъ намѣсата на белгийскитѣ консулски власти.

Прѣдшествующитѣ разпорѣждения ще бѣдатъ турнати въ дѣйствиe едновременно съ търговския договоръ, сключенъ между Белгия и България и подписанъ днесъ, подъ резерва обаче, щото прилагането имъ да не поставя живущитѣ въ България белгийски подданици въ по-неблагоприятни условия, отколкото подданицитѣ на другитѣ държави.

Направена въ двоенъ екземпляръ въ София, 16/29 августъ 1908 г.

(подп.) С. Паприковъ. (подп.) Ф. Ванъ-деръ-Хайде.
(м. п.) (м. п.)

Декларация Б.

При подписването на договора, сключенъ днесъ, долуподписанитѣ се съгласиха върху слѣдующето:

Стокитѣ отъ белгийско произхождение, спомѣнати въ тарифа „А“, приложена къмъ настоящия договоръ, и които при внасянето имъ въ България се облагатъ съ мито отъ 10 л. и по-малко 100-тѣхъ килограма, ще бѣдатъ облагани, по желанието на вносителитѣ, споредъ чистото имъ легално или реално тегло (ефективното тегло).

Чистото легално тегло на стокитѣ се опрѣдѣля, като се спадне отъ брутната тежестъ на колетитѣ легалната дара, т. е. дарата, която ще бѣде опрѣдѣлена съ княжески указъ, споредъ естеството на амбалажа или вида на стокитѣ.

Чистото реално нето тегло или ефективно се смѣта теглото на стоката, отдѣлена отъ всичкитѣ си външални и вътрѣшни амбалажи (включително прѣдметитѣ, които служатъ въ вътрѣшността на колетитѣ за згъването, за раздѣлението или за нареждането на стокитѣ).

Уговорено е при това, че всички облаги, отстъпени или които биха се отстъпили за произхожденията на нѣкоя друга държава, както по отношение спадаването на дарата, тъй и по отношение на митническия режимъ, касателно амбалажитѣ на

стокитѣ, ще бждатъ тѣй сжщо дадени и на белгийскитѣ произхождения отъ сжщото естество.

Направена въ два екземпляра въ София на 16/29 августъ 1908 г

(Подп.) С. Наприковъ. (Подп.) Ф. Ванъ-деръ-Хайде.
(м. п.) (м. п.)

Комисията по Министерството на външнитѣ работи и на изповѣданията, като разгледа този договоръ и всичкитѣ приложения къмъ него декларации и като дойде до убѣждението, че той е направенъ по образца на договоритѣ за търговия и мореплаване, които България е сключила прѣзъ 1905 и 1906 г. съ Германия, Англия, Италия и Франция, особено съ послѣдната, намира, че цѣлиятъ договоръ, заедно съ приложенитѣ протоколи и декларации, трѣбва да бжде одобренъ отъ Народното събрание и заради това излиза съ едно прѣдложение въ такъвъ смисълъ: (Чете)

„Р ъ ш е н и е

за одобрене сключения между българското и белгийското правителства договоръ за търговия и мореплаване.

Членъ единственъ. Одобрѣва се сключениятъ между българското и белгийското правителства договоръ за търговия и мореплаване, съ срокъ отъ деня на одобренieto му до 28 февруарий 1911 г. н. с.“

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Има думата г. Вълчо Георгиевъ.

В. Георгиевъ: Г. г. народни прѣдставители! Тукъ ни се прѣдставлява единъ договоръ за търговия и мореплаване, сключенъ между България и Белгия. Разбира се, за вътрѣшнитѣ работи въ държавата ние си имаме правителство, което ги урежда, и туй правителство трѣбва да се грижи и за нашитѣ отношения съ другитѣ държави, било въ търговско, било въ политическо отношение. Този договоръ е сключенъ за търговията и мореплаването, които ще се вършатъ между България и Белгия. Отъ цѣлия договоръ и отъ самитѣ тарифни таблици, които сж приложени тукъ, виждаме, че тѣ засѣгатъ повечето артикули, които Белгия ще внася въ България, и само тѣ ще се облагатъ съ нѣкакво си мито. Относително митата, съ които се облагатъ белгийскитѣ произведения, които се внасятъ въ България, азъ имамъ да забѣлѣжа туй, че, и България, ако чл. 5 отъ настоящия договоръ позволява, да облага тѣхнитѣ стоки съ сжщитѣ мита, ако не е ангажирана съ другитѣ държави по сжщия начинъ и въ сжщия размѣръ да облага стокитѣ надругитѣ държави, съ които има конвенция или договоръ. Мисля, че на нѣкои отъ прѣдвиденитѣ въ тѣзи таблици артикули, които идатъ отъ Белгия, трѣбва да се увеличи митото дотолкова, доколкото позволява смисълътъ на чл. 5 отъ настоящия договоръ.

Послѣ, въ чл. 3 се излагатъ работи, върху които трѣбва малко да се позамислимъ, защото тукъ, между другото, се дава право на чуждитѣ подданици да притежаватъ имѣния, земи, особено въ територията на България. Въ 1902 г. у насъ се допуснаха толкова чужди подданици, които можаха, каквото Пинхасъ, да заграбятъ съ хиляди декари и съ туй да повишатъ цѣната на земята въ нашия край, и туй повишение на цѣната на земята се почувствува много въ економическо отношение за нашитѣ земледѣлци въ тази страна. Туй сжщото нѣщо се е отразило въ лошо отношение на нашитѣ земледѣлци въ Варненския край, дѣто въ не по-малкъ размѣръ чуждитѣ подданици сж накупили земи и съ туй сж повдигнали цѣната на земята. Г. г. народни прѣдставители! Когато се прави единъ договоръ, ние трѣбва да гледаме, да-ли този договоръ е отъ естество да помогне на нашата държава, да не я сплетемъ въ нѣкои работи, които да докаратъ лоши послѣдствия за нашитѣ подданици. Ние имаме тукъ, въ София, една чужда електрическа компания и стана единъ мѣсець се караме и не можемъ да уредимъ едно електричество. И ако допуснемъ на чуждитѣ подданици да дохождатъ въ нашата земя, мисля, че ще имаме още по-голѣми разправи съ тѣзи чужди подданици, толкова повече, че нашето население, както е бѣдно, нѣма възможностъ наведнажъ да има на разположение капиталъ да купува земи отъ изселенитѣ, било турци, или други хора. Този именно пунктъ, туй въвеждане, туй даване право на чуждитѣ подданици да купуватъ земи въ България въ количества, които не сж опрѣдѣлени никакъ, туй менѣ ми се вижда да е противно на нашитѣ жители, на нашитѣ подданици. За тѣзи концесии, които правимъ на подданицитѣ отъ другитѣ държави, споредъ такива договори, имаме примѣръ въ други държави, каквото бѣ въ Ромѣния. Тамъ въ първитѣ врѣмена, когато бѣше моментътъ за строене на желѣзници и за даване подъ концесии разни мини, бѣха се наплотили много такива белгийски компании, отъ които напослѣдкъ Ромѣния се отърва съ милиарди, и затуй тѣхниятъ дългъ се възкачва на повече отъ 1½ милиарда. Тѣзи отстъпки, които се правятъ на другитѣ подданици, каквито сж белгийскитѣ или французкитѣ — азъ тукъ не визирамъ кои, безразлично е — може да иматъ такива послѣдствия, които могатъ да затруднятъ положението на нашитѣ подданици. Покрай чуждитѣ капиталъ, азъ мисля, че ще бжде изливно да се прѣдвиди да се даватъ такива привилегии на чуждитѣ подданици въ нашата територия. Въ Ромѣния еврейтѣ нѣматъ право да отварятъ кръчми въ селата, нѣматъ право даже да си купуватъ земя въ селата, макаръ да сж ромѣнски подданици, а нѣкъ ние отиваме да отваряме на чуждитѣ подданици широко вратата въ българската територия; като че ли у насъ нѣма хора съ инициатива да взематъ да свършатъ нѣщо отъ полезенъ характеръ за нашата България.

По-нататък нѣма да настоявамъ относително артикулитѣ, които се прѣдвѣждатъ; нѣма да настоявамъ, понеже, за да се произнесемъ върху тѣхъ, трѣбва да се изучатъ другитѣ конвенции, които сѣ свързани съ другитѣ дѣржави, и да видимъ България, като какъ, съ колко именно облагатъ тѣхнитѣ артикули, та по този начинъ да се облагатъ и белгийскитѣ произведения; но настоявамъ, щото, ако има възможность, на чл. 3 малко по-друго-яче да се обърне внимание, защото той ще има влияние за нашитѣ, мѣстнитѣ хора.

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Г. до-
кладчикътъ ще даде нѣкои обяснения.

Докладчикъ П. Паскалевъ: Азъ ще отговоря на г. Вѣлча Георгиевъ, че комисията не можеше, напр., да влѣзе въ разисквания и да иска този членъ да се измѣни така, другиятъ — друго-яче. Този договоръ е сключенъ слѣдъ дълги прѣговори между двѣтъ правителства съ взаимни отстъпки, като е искало всѣко да направи нѣщо за интереситѣ на своята търговия и като се е имало прѣдъ видъ, какви стоки влизатъ отъ Белгия въ България и какви се изнасятъ отъ България за Белгия. И затуй договорътъ трѣбва или да се приеме изцѣло, или да се отхвърли. Независи само отъ насъ да се измѣни, защото белгийското правителство нѣма да се съгласи. Той е двустраненъ договоръ, подписанъ, и трѣбва или да се одобри, или да се отхвърли. Обаче комисията, като сравни търговскитѣ договори и договори по мореплаването, които България е сключила съ другитѣ дѣржави, намѣри, че митата, съ които се облагатъ белгийскитѣ артикули, сѣ приблизително сжитѣ, съ които се облагатъ и артикулитѣ на другитѣ дѣржави. Даже голѣма частъ отъ артикулитѣ, които сѣ изброени въ тарифата „А“ отъ белгийскитѣ стоки, не се срѣщатъ въ другитѣ договори. Само тукъ-тамъ се срѣщатъ нѣкои; значи, тѣ сѣ половината нови артикули. А тия, които се срѣщатъ съ стокитѣ отъ французко произхождение, сѣ обложени почти съ сжитѣ мита, както и французскитѣ произведения. Облагането е сжитото. Тѣзи мита, тѣзи облагания въ тарифитѣ сѣ обикновено по-долни, отколкото общата митническа тарифа. Обаче такова е било правилото, че обикновено се сключватъ договори съ другитѣ дѣржави и митата, които се прѣдвѣждатъ въ тѣзи договори, сѣ по-малки отъ митата, прѣдвидени въ общата митническа тарифа, къдѣто тѣ сѣ общи мита, които сѣ обикновено по-високи, отъ които дѣржавата си запазва правото да слиза по-надолѣ.

Относително нашитѣ стоки, нашитѣ артикули, комисията намѣри, че артикулитѣ отъ тарифата „Б“ сѣ обикновено произведения български, които се внасятъ въ Белгия. Тѣ сѣ най-много птици, яйца, сурови кожи и разни зърнени произведения, които сѣ прѣдвидени да се внасятъ въ Белгия безъ мито, и намира, че това е свършено изгодно.

Що се отнася до чл. 3, при всичко че не може да се иска неговото измѣнение, защото той е единъ договоръ, сключенъ между двѣтъ правителства, двустраненъ договоръ, комисията намѣри, че единъ принципъ отъ международното право допуска единъ подданикъ на чужда дѣржава да владѣе имоти, мѣста, въ друга дѣржава и комисията намѣри, че нѣма никаква опасность, ако се допуснатъ белгийски подданици да владѣятъ имоти и въ България. Въобще, тя не е съседна дѣржава, отдѣто да могатъ да влѣзатъ у насъ голѣмо число подданици и, ако тѣ придобиятъ извѣстни имоти да прѣдставляватъ опасность. А, отъ друга страна смѣтаме, че не трѣбва отъ България да създаваме Китай, че България не трѣбва да прѣдставлява единъ Китай и съ китайски стѣни да я заградимъ, да не допускаме никакъвъ чуждъ подданикъ да купи единъ имотъ, съ цѣлъ да насади въ него индустрия, която е нова, съ по-голѣми капитали, каквато индустрия български подданици, поради липса на капитали, не сѣ могли да насадятъ. Въобще, чл. 3 не прѣдставлява никаква опасность и комисията намира, че този договоръ или трѣбва да го приемемъ изцѣло, или да го отхвърлимъ изцѣло, но никакви измѣнения не могатъ да станатъ.

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Има
думата г. Мирски.

Г. Мирски: Подиръ обясненията, които даде г. докладчикътъ, азъ се отказвамъ. Да се гласува.

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Има
думата г. Каранешевъ.

Д. Каранешевъ: Г. г. народни прѣдставители! Азъ искамъ да направя една кратка бѣлѣжка само по чл. 3. Обясни се, че това е единъ договоръ, сключенъ между нашата дѣржава и една чужда, който или трѣбва да отхвърлимъ всецѣло, или да го приемемъ безъ никакви измѣнения. Но азъ правя бѣлѣжка по чл. 3, съ цѣлъ да прѣдизвикамъ съотвѣтния министъръ да даде нѣкои обяснения. Менѣ ми се струва, че въ единъ отъ нашитѣ специални закони — не си спомнявамъ кой — има една разпоредба, че купуването на недвижими имоти по селата отъ нѣкои чужденци, е запрѣтено. Въ първата алинея на чл. 3 се казва: „Тѣ — чуждитѣ подданици — ще могатъ да придобиватъ, наематъ и владѣятъ и земи, като за всичко това се съобразяватъ, както мѣстнитѣ подданици и подданицитѣ на най-благоприятствуваната нация, съ законитѣ и правилницитѣ на респективнитѣ страни“. Обясненията, които желая да се дадатъ отъ г. министра се състоятъ въ това, че ние, по силата на този договоръ, който, единъ пакъ приетъ отъ Народното събрание, става задължителенъ за насъ и цѣлата страна, допускаме у насъ чужденцитѣ да пласиратъ своитѣ капитали въ недвижими имоти, прѣимуществено въ земи, а споредъ моето

разбиране има, се една опасност, че, при липсата у насъ на капитали и при наличността на такива във Белгия, може би белгийски капитали ще се пласиратъ много във България и ще изгубимъ голѣма частъ отъ нашитѣ земи, а това ще бѣде една опасностъ чисто отъ социално-економическо гледище, споредъ моето разбиране. Затуй именно по този въпросъ азъ прѣдизвиквамъ г. министра да даде нѣкои обяснения. Това само искахъ да забѣлѣжа.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Има думата г. министърътъ на търговията и земледѣлието.

Министъръ А. Ляпчевъ: Г. г. народни прѣдставители! Въпросътъ, който се повдига, е отколтѣ разрѣшенъ не само съ договоритѣ, които ние имаме съ другитѣ държави отпрѣди 10—11 години, но изобщо въ международното право. Тѣ сж нѣща взаимни. Въ ония държави, които не щѣха да допуснатъ такива права, сжществуваше съвсѣмъ друга наредба и тѣй се създаваше чуждото вмѣнательство въ държавата, нарѣчено капитулации. Такава една държава бѣше Турция прѣди врѣме, която не допущаше чужденцитѣ да придобиватъ правото на собственостъ върху имоти, находящи се въ нейна територия, но полека-лека всичко това се измѣнява и тамъ. За насъ нищо съблазнително нѣма да запрѣщаваме по принципъ — по принципъ, защото туй е казано тукъ: купуване на имоти у насъ отъ чужденци. Колкото за пакостницитѣ, като крѣчмари и др., въ самия договоръ е казано — както въ този договоръ, така и въ всичкитѣ договори — въ сжщия членъ, алинея втора: „Постановленията на настоящия членъ, касателно свободното упражненіе на професитѣ, нѣма да се прилагатъ спрѣмо селскитѣ крѣчмари, антекритѣ, търговскитѣ посрѣдници, колпорторитѣ и вѣтующитѣ търговци.“ Тѣй че това, което е трѣбвало да се запази, се е запазило. Онова, което се желае отъ нѣкои господа да се запази, въ смисълъ да не допускаме на чужденцитѣ да купуватъ земи у насъ, това е неприемливо, невъзможно. Онова, отъ което нѣкои се опасаватъ, че щѣли да дойдатъ чужденци съ капиталитѣ си да завзематъ нашитѣ индустрии, вие не сте да не знаете, че ние имаме дори специални закѣни, съ които имъ се даватъ грамадни привилегии и съ които ги канимъ да дойдатъ у насъ...

Нѣкой отъ мнозинството: И пакъ не щатъ да дойдатъ.

Министъръ А. Ляпчевъ: ... специални закѣни, съ които имъ даваме права и пр. и пр. Този законъ ще прѣтърпи извѣстни измѣнения. Утрѣ или други день, надѣвамъ се той ще бѣде прѣтърпъ, но и съ тѣзи измѣнения, които той ще прѣтърпи, пакъ ще видите, че нашата държава има смѣтка да вика тѣзи чужденци, защото тѣ ще донесатъ не само капитали, но и умѣние и способности.

Тѣй че, при наличността на такива положения по общеприетото правило въ международнитѣ отношения, да се допускатъ такива нѣща — взаимно допуснато, както е тукъ случаятъ — азъ моля господата да не се спиратъ на този въпросъ, а да минатъ изобщо къмъ този договоръ: приематъ ли го или не. Погледнемъ ли изцѣло на договора, азъ мога да забѣлѣжа слѣдното. Бѣше врѣме, не прѣди много, когато извънредно голѣма придобивка се считаше отъ нашата държава, ако правителството успѣеше да се добере до правото да сключи договоръ съ нѣкои държава. Постигнахме това въ едно врѣме дори, когато нашата бивша съюзеренка нѣмаше това право, па и оше тя е уговорена и го нѣма. Тѣй че, по принципъ ние не можемъ да бѣдемъ, освѣнъ за договора. Какво съдържа той? Онова, което той обуславва относително тарифата, че намалява такситѣ на нѣкои мита, всичкитѣ тѣзи стоки, чинто митнически такси се намаляватъ, сж отъ такова естество, че интересътъ, особено на земледѣлческото население, би изисквалъ да идватъ безъ мито. Тѣй че, и въ това отношение договорътъ идва да помогне тъкмо на земледѣлцитѣ.

Второ, по отношение на онова, което договорътъ ни извоюва, относително допускането на нѣкои наши стоки, които отиватъ въ тази страна, Белгия, безъ мито, нѣма да скрия тукъ, че това е само едно удовлетворение на нашето честолюбие, въ този смисълъ, че Белгия и безъ това не взима никакво мито на тѣзи стоки. Но, въ всѣки случай, условено, това за насъ — нѣма да го криемъ — е имало дѣйствително значение: първо да можемъ полека-лека да придобиемъ правото да фиксираме и ние въ тарифитѣ чуждитѣ държави митата на нѣкои стоки. Това е отъ печалба за насъ даже тѣй формално. На и по сжщество, не ще съмнѣние, това е отъ извѣстна полза, защото така уговорено, ако въ Белгия днесъ тѣй мислятъ, утрѣ би могли да помислятъ иначе. Но щомъ е тѣй уговорено, докато този договоръ трае и сжществува, белгийцитѣ не могатъ да измѣняватъ своитѣ митнически такси. Значи, този договоръ е нѣщо сжществено, дори и тогава, когато волята на белгийцитѣ не би била такава, да го запазватъ за насъ.

При това положение азъ мисля, че този договоръ е единъ отъ ония, които съставляватъ цѣлѣта на нашата, тѣй наречена, договорна митническа тарифа. Тамъ митата сж даже много по-голѣми; този договоръ калкиранъ, нареденъ, споредъ тѣхъ, въ своята сжщностъ нѣщо ново не допринася; измѣненията, които има, не сж толкова сжществени. Желанието и интересътъ на българската държава е да бѣде въ добро отношение съ Белгия. Печалбата е очевидна и нѣма защо да споримъ по въпроси, особено пъкъ които по международното право отколтѣ сж разрѣшени.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Има думата г. Ноевъ.

Т. Ноев: Г. г. народни прѣдставители! Споредъ моето скромно разбиране, азъ съзирамъ въ чл. 3 една опасностъ, особено за нашето земледѣлческо население въ България. Да не би ние съ това да направимъ една грѣшка, зарадъ която по-късно да останемъ разкаяни. Прѣди нѣколко години се отвориха границитѣ и се допуснаха отъ вънъ лица съ голѣми капитали, имаме такива случаи на дѣло — които дойдоха съ голѣми капитали и, благодарение на нашитѣ невѣжки земледѣлци, заграбиха евтино земи и си направиха чифлици. Такива случаи имаме въ Балчинка, Добришка, Варненска и Провадийска околии. Нашитѣ земледѣлци, като видятъ единъ човѣкъ съ повече капиталъ, и, когато земята се продава по 2 л. декара, той дава 100 л., охотно си продаватъ земитѣ. По такъвъ начинъ тѣ си продадоха земитѣ на такива чужденци. Азъ, освѣнъ дѣто не съмъ съгласенъ съ чл. 3, но ще апелирамъ къмъ респективното министерство да направи нужното не само за външнитѣ лица — прѣдварително азъ ще прося извинение, да не би нѣкои лица да се обидятъ, но и за вътрѣшнитѣ, защото има хора въ България, които не се занимаватъ съ земледѣлие. Такива случаи има и въ Провадийската околия. Тамъ има много турци да се изселватъ; явяватъ се хора съ спекулативни цѣли, които, безъ да се занимаватъ съ земледѣлие, прѣкупуватъ имотитѣ, и даже цѣли села, и послѣ ги прѣпродаватъ на земледѣлцитѣ съ двойна цѣна. Заради това азъ мисля, че както нѣкога казваше покойниятъ Каравеловъ, вашиятъ шефъ — това той е говорилъ въ Варна — че земята трѣбва да принадлежи само на земледѣлцитѣ, заради това, казвамъ, да не е обидно никому, апелирамъ къмъ почитаемото министерство да се грижи да създаде такъвъ единъ законъ, че хора, които не се занимаватъ изключително съ земледѣлие, да нѣматъ право да прѣкупуватъ земя съ експлоататорска цѣль и да я прѣпродаватъ.

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Има думата г. министърътъ на търговията и земледѣлието.

Министъръ А. Ляпчевъ: Макарь да не му е дилъ мѣстото, но азъ считамъ за длъжностъ да кажа нѣколко думи. Въ основата си мисълта, която изказа г. Ноевъ, е права. Но тази мисълъ не се постига съ запрѣщение по законъ хората да ставатъ земледѣлци. Това никой не може да направи. Тази мисълъ се постига въ дѣйствителностъ съ заставяне по законодателенъ пътъ, чрѣзъ разни мѣроприятия, кредити и пр. и пр., ония, които купуватъ земя, да я купуватъ, за да я обра-

ботватъ; а ония, които искатъ да спекулиратъ, да бждатъ малко повече товари, та да не прѣвъртатъ земята въ търговия. Бждете увѣрени, г. Ноевъ, че когато ще дойде случай да се занимаваме по тази материя, ще чуете и отъ мене какво трѣбва да направи държавата, не за да пакости нѣкому, а за доброто на всички, защото цѣльта е тѣзи прѣдмети, които сж занятие, да бждатъ използвани най-добрѣ. И щомъ се ръководимъ отъ тази мисълъ, ние ще намѣримъ и края, и мѣрките, които ще трѣбва да се приспособятъ за изпълнение.

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Моля ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ по прочетения договоръ слѣдующето: „Одобрява се сключението между българското и белгийското правителства договоръ за търговия и мореплаване, съ срокъ отъ днесъ на одобренieto му до 28 февруарий 1911 г. н. ст.“, да си вдигнатъ ржката. (Мнозинство) Приема се.

Слѣдва по дневния редъ: одобренieto сключената конвенция за екстрадиция между България и Белгия. Моля г. докладчика да я прочете.

Докладчикъ П. Паскалевъ: (Чете)

„Изложение на мотивитѣ

по конвенцията за екстрадиция между България и Белгия.

Белгия е една отъ ония държави, съ които Българското царство има доста чести сношения. За правилното, обаче, развитие на тия сношения, необходимо е, щото тѣ да бждатъ по-установени въ правово отношение и урегулирани съ взаимни спогодби.

Освѣнъ търговскитѣ договори, които спомагатъ за тая цѣль, не по-малко би способствувало за това и една конвенция за екстрадиция, още повече като се има прѣдъ видъ досегашниятъ опитъ, дѣто мнозина прѣстѣпници, прибѣгнали отъ едната въ другата държава, сж останали ненаказани, поради липсата на една конвенция, която да урежда въпроса.

Водими отъ горнитѣ съображения и въ желанието си да уредятъ тая материя, двѣтъ правителства: българското и белгийското, рѣшиха да сключатъ настоящата конвенция за екстрадиция, която имамъ честъ да прѣдстави на одобренieto на почитаемото Народно събрание.

София, 7 ноемврий 1908 г.

Министъръ на външнитѣ работи и на изповѣданията:

С. Паприковъ.

Конвенция за екстрадиция между България и Белгия.

Негово Царско Височество българскиятъ князь и Негово Величество белгийскиятъ кралъ, въ

Convention d'extradition entre la Bulgarie et la Belgique.

Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie et Sa Majesté le Roi des Belges, désirant d'un

желанието си да сключатъ по взаимно съгласие една конвенция за уреждане екстрадицията на обвиняемитѣ, подсѣдимитѣ и осѣдениитѣ, назначиха за свои пълномощници:

Негово Царско Височество българскиятъ князь: негово прѣвзходителство г. Генералъ Стефанъ Паприковъ, кавалеръ на голѣмия кръстъ на българския орденъ „за военна заслуга,“ на голѣмия офицерски кръстъ на княжеския орденъ „Св. Александъръ“ съ бриланти и пр. и пр., министъръ на външнитѣ работи и на изповѣданията;

Негово Величество белгийскиятъ кралъ: г. Ф. ванъ-деръ-Хайде, кавалеръ на ордена на Леополдъ и пр. и пр., агентъ и генераленъ консулъ на Белгия въ София,

които, слѣдъ като си съобщиха пълномощията си и ги намѣриха редовни, се съгласиха върху слѣдующитѣ членове:

Чл. 1. българското и Белгийското правителства се задѣлжаватъ, подъ условие на взаимност и споредъ обстоятелствата и условията, установени въ настоящия договоръ, да прѣдаватъ помежду си, съ изключение на своитѣ подданици, лицата, противъ които е възбудено углавно прѣслѣждане или които сж осѣдени отъ сѣдилищата за прѣстѣпление (crime et délit), извършено върху територията на държавата, която иска екстрадицията, а се биха намѣрили въ територията на другата държава.

Но ако прѣстѣплението, за което се иска екстрадицията, е извършено вѣнъ отъ прѣдѣлитѣ на държавата, която иска прѣдаването, екстрадицията на лицето, което се прѣслѣдва или което е осѣдено, се допуца само ако законитѣ на държавата, която иска прѣдаването, позволяватъ прѣслѣждането на сѣщитѣ прѣстѣпления, извършени вѣнъ отъ прѣдѣлитѣ на нейната територия.“

Тукъ, г. г. народни прѣдставители, има една грѣшка въ втората алинея, печатна или прѣводна грѣшка, и втората алинея трѣбва да се разбира и чете така: „Но ако прѣстѣплението, за което се иска екстрадицията, е извършено вѣнъ отъ прѣдѣлитѣ на държавата, която иска прѣдаването, екстрадицията на лицето, което се прѣслѣдва или което е осѣдено, се допуца само ако законитѣ на държавата, отъ която се иска прѣдаването, позволяватъ прѣслѣждането на сѣщитѣ прѣстѣпления, извършени вѣнъ отъ прѣдѣлитѣ на нейната територия.“

„Чл. 2. Прѣстѣпленията, за които се допуца екстрадиция, сж:

1) прѣдумышлено убийство, отравяне, убийство на баща или майка, умышлено убийство, убийство на законно или незаконно дѣте отъ майката въ време на добиването или тутакси слѣдъ него;

commun accord, conclure une convention à l'effet de régler l'extradition des prévenus, accusés et condamnés, ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie: Son Excellence Monsieur le Général Stéphane Paprikoff, Grand Croix de l'Ordre Bulgare pour le Mérite Militaire, Grand Officier de l'Ordre Princier de St. Alexandre en brillants etc. etc., Ministre des Affaires Etrangères et des Cultes;

Sa Majesté le Roi des Belges: Monsieur F. van der Heyde, Chevalier de l'Ordre de Léopold, etc. etc., Agent et Consul Général de Belgique à Sophia,

Lesquels, après s'être communiqué Leurs Pleins pouvoirs, reconnus en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Art. 1. Les Gouvernements Bulgare et Belge s'engagent à se livrer réciproquement, à l'exception de leurs nationaux, dans les circonstances et les conditions établies par le présent traité, les individus qui, étant poursuivis ou condamnés par un crime ou un délit commis sur le territoire de la partie requérante, seront trouvés sur le territoire de l'autre partie.

Néanmoins, lorsque le crime ou le délit donnant lieu à la demande d'extradition aura été commis hors du territoire du pays requérant, il ne pourra être donné suite à cette demande que si la législation du pays requis autorise la poursuite des mêmes infractions commises hors de son territoire.

Art. 2. Les crimes et les délits donnant lieu à extradition sont:

1) assassinat, empoisonnement, parricide, infanticide, meurtre;

2) нанисане удари или рани, извършени умишлено или прѣдумишлено, или такива, които сѣ причинили неизлѣчима болестъ, постоянна неспособностъ къмъ личенъ трудъ, изгубване за винаги ползуването отъ нѣкой органъ, тежко осакатяване или смъртъ, послѣдвала безъ намѣрение за причиняване на такава;

3) даване умишлено вещества за ядене и пиене, които могатъ да разстроятъ тежко здравето или да послѣдва отъ тѣхъ смъртъ, безъ намѣрение да се причини такава;

Тукъ комисията намѣри, че този текстъ не е правилно прѣведенъ отъ французкия и остава само така: „3) даване умишлено вещества, които могатъ да разстроятъ тежко здравето или да послѣдва отъ тѣхъ смъртъ, безъ намѣрение да се причини такава“ — безъ думитѣ „за ядене и пиене“, защото даванетоъ може да стане и чрѣзъ инъекции и други работи.

4) умъртвяване на заченато, но още неродено дѣте отъ майката или отъ другия;

5) изнасилване; блудство, извършено съ насилие или безъ насилие, върху лице или съ помощта на лице, безъ разлика на полъ, на възраст по-малко отъ 14 години; развратъ, чрѣзъ възбуждане, улесняване или спомагане къмъ блудство или съвокупление съ непълнолѣтни отъ единия или другия полъ;“

Тукъ пакъ има една грѣшка и трѣбва да се чете така: „5) изнасилване; блудство, извършено съ насилие или безъ насилие върху лице съ помощта на лице, безъ разлика на полъ, на възраст по-малко отъ 14 години; развратъ, чрѣзъ възбуждане, улесняване или спомагане по навикъ къмъ блудство или съвокупление съ непълнолѣтни отъ единия или другия полъ.“

„6) многобрачие;

7) отвлччване на непълнолѣтни;

8) отвлччване, скриване, прѣмахване, замѣняване или подхвърляне на дѣте;

9) злопоставяне или напушчване на дѣте на възраст по-малко отъ 7 години;

10) съставяне чета съ цѣлъ да върши прѣстѣпления;

11) кражба, изнудване, измама, злоупотреѣбление на довѣрие;

12) заплашчване противъ личността или имота на нѣкого съ прѣстѣпление, наказуемо съ смъртъ или строгъ тъмниченъ затворъ;

13) подбуждания чрѣзъ дарове или обѣщания за извършчване или участие въ извършчване на едно прѣстѣпление и за приемане на направенитѣ прѣдложения;“

Прѣводътъ е малко невѣренъ: вмѣсто думата „подбуждания“ трѣбва да бѣде „прѣдложения“. Значи, ще се чете така: „13) прѣдложения чрѣзъ дарове или обѣщания за извършчване или участие въ извършчване на едно прѣстѣпление и за приемане на направенитѣ прѣдложения.“

2) coups portés ou blessures faites volontairement avec préméditation, ou ayant causé une maladie paraissant incurable, une incapacité permanente de travail personnel, la perte de l'usage absolu d'un organe, une mutilation grave ou la mort sans intention de la donner;

3) administration volontaire et coupable, mais sans intention de donner la mort, de substances pouvant la donner ou altérer gravement la santé;

4) avortement;

5) viol, attentat à la pudeur commis avec violence, attentat à la pudeur commis sans violence sur la personne ou à l'aide de la personne de l'un ou de l'autre sexe, âgé de moins de 14 ans; attentat aux mœurs en excitant, facilitant ou favorisant habituellement, pour satisfaire les passions d'autrui, la débauche ou la corruption des mineurs de l'un ou de l'autre sexe;

6) bigamie;

7) enlèvement des mineurs;

8) enlèvement, recel, suppression, substitution ou supposition d'enfant;

9) exposition ou délaissement d'un enfant au dessous de l'âge de 7 ans;

10) association de malfaiteurs;

11) vol, extorsion, escroquerie, abus de confiance, tromperie;

12) menaces d'attentat contre les personnes ou les propriétés punissables de la peine de mort, des travaux forcés ou de la réclusion;

13) offres ou propositions de commettre un crime ou d'y participer, ou acceptation des dites offres ou propositions;

Д-ръ Г. Калинковъ: Г. докладчикъ! Какъ е прѣведена думата „bigamie“?

Докладчикъ П. Паскалевъ: Въ коя точка?

Д-ръ Г. Калининъ: Въ точка 6. Не е точно прѣведена.

Докладчикъ П. Паскалевъ: Думата „bigamie“?

Д-ръ Г. Калининъ: То е „двубрачие“.

Докладчикъ П. Паскалевъ: По наказателния законъ е „многобрачие“, а не само двубрачие.

Д-ръ Г. Калининъ: Нейсе.

Докладчикъ П. Паскалевъ: (Чете)

„14) прѣстѣпления противъ личната свобода и неприкосновенността на жилището, извършени отъ частни лица;

15) подправка на парични знаци; издаване и пуцане въ обращение на подправени или измѣнени парични знаци, както и измамитѣ въ избора на пробитѣ, за протѣряване на качеството и теглото на монетитѣ;

16) подправяне на държавни облигации, на банкови билети и на официални или частни документи; издаване и пуцане въ обращение на такива подправени облигации, билети и документи; фалшифициране на писмени книжа или телеграфически депеши и употребуване на такива подправени, фабрикувани или фалшифицирани депеши, ефекти, билети или документи;

17) подправяне на печати, гербови марки, щемпели, знаци, билети за прѣнасяне на лица или вещи, на пощенски и съ друго прѣдназначеніе марки или бѣлѣзи; употребуване на тѣзи подправени прѣдмети, както и незаконното употребуване на истински печати, марки или бѣлѣзи, въ щета на друго; поставяне по лукавъ или измамливъ начинъ върху художественъ прѣдметъ, литературно или музикално произведение името на единъ авторъ или на всѣки отличителенъ знакъ, възпріетъ отъ самия авторъ за обозначение на неговото произведение; продажба или излагане на продажба, както и държането на магазини и внасянето въ територията, за да бждатъ продадени горѣказанитѣ прѣдмети;

18) лъжливо свидѣтелствуване на свидѣтели, вѣщи лица или прѣводачи; подбуждане или склоняване къмъ лъжливо свидѣтелствуване на свидѣтели, вѣщи лица и прѣводачи;

19) лъжлива клетва;

20) злоупотребуване или присвояване на пари и цѣнни вещи отъ чиновници; подкупъ на чиновници;

14) attentat à la liberté individuelle et à l'inviolabilité du domicile commis par des particuliers;

15) fausse monnaie comprenant la contrefaçon et l'altération de la monnaie; l'émission et la mise en circulation de la monnaie contrefaite ou altérée, ainsi que les fraudes dans le choix des échantillons, pour la vérification du titre et du poids des monnaies;

16) contrefaçon ou falsification d'effets publics ou des billets de banque, de titres publics ou privés; émission ou mise en circulation de ces effets, billets ou titres contrefaits ou falsifiés; faux en écriture ou dans les dépêches télégraphiques et usage de ces dépêches, effets, billets ou titres contrefaits, fabriqués ou falsifiés;

17) contrefaçon ou falsification de sceaux, timbres, poinçons, marques, coupons pour le transport des personnes ou des choses, timbres-poste ou autres timbres adhésifs; usage de ces objets contrefaits ou falsifiés; usage préjudiciable des vrais sceaux, timbres, poinçons et marques; application méchante ou frauduleuse sur un objet d'art, un ouvrage de littérature ou de musique du nom d'un auteur ou de tout signe distinctif adopté par lui pour désigner son œuvre; vente, exposition en vente, détention dans les magasins, introduction sur le territoire, pour être vendus, des dits objets;

18) faux témoignage et fausses déclarations d'experts ou d'interprètes; subornation de témoins, d'experts ou d'interprètes;

19) faux serment;

20) concussion, détournement commis par des fonctionnaires publics; corruption de fonctionnaires publics;

21) измамливо банкрутство и умишлено нанисане щета въ една несъстоятелност;

22) умишлено прѣпятствуване на циркулирането на желѣзнопътни тренове, чрѣзъ туряне на нѣкои прѣдмети или измѣстване на релситѣ или на подпоритѣ имъ, чрѣзъ прѣмахване на бурми или клинове, или чрѣзъ употребяване на всѣко друго срдѣство отъ естество да спре трена или да го направи да излѣзе отъ релситѣ;

23) умишленъ палежъ;

24) разрушаване на постройки, парни машини или телеграфни апарати; разрушаване или поврѣждане на гробища, паметници, художествени прѣдмети, официални или частни документи; разрушение или поврѣждане на движими имоти съ насилие или заплашвания; злонамѣрено или измамливо разрушаване или поврѣждане на стоки или материяли, които служатъ за фабрикация;

25) разрушаване или опустошаване на реколти, на растения, на дървета или присаждания;

26) разрушаване на земледѣлчески оръдия, изтрѣбване или отравяне на добитѣкъ за товаряне или впрѣгане и на други животни;

27) съпротивление за изпълнение на обществени работи;

28) изоставяне отъ корабонаначника, извънъ прѣдвидениятъ въ закона на двѣтъ страни случаи, на единъ търговски или риболовенъ параходъ или корабъ;

29) причиняване на застѣване, потъване или разбиване на корабъ отъ корабонаначника или отъ служащитѣ на екипажа; злоупотрѣбление отъ корабонаначника съ търговски или риболовенъ параходъ или корабъ; хвърляне или разрушение безъ нужда, изцѣло или отчасти, на натоварениятъ на парахода провизии или вещи; показване лъжливъ пѣтъ по плуване на кораба; правене безъ нужда заеми срѣщу кораба или срѣщу провизиитѣ или потребноститѣ на кораба; залагане или продаване натоварениятъ стоки или храна, или помѣстването въ смѣтките мними аварии и разноси; продажба на кораба безъ особено пълномощно, извънъ случая на негодността му за плаване; кражби, извършени въ самия параходъ; подправяне на хранитѣ или стокитѣ, извършено въ самия параходъ чрѣзъ примѣсване на врѣдителни вещества; нападение или насилствено съпротивление на корабонаначника отъ повече отъ една трета часть отъ екипажа; отказъ за изпълнение заповѣдитѣ на

21) banqueroute frauduleuse et fraudes commises dans les faillites;

22) entraves volontaires à la circulation d'un convoi sur un chemin de fer par le dépôt d'objets quelconques, par le dérangement de rails ou de leurs supports; par l'enlèvement de chevilles ou clavettes ou par l'emploi de tout autre moyen de nature à arrêter le convoi ou à le faire sortir de rails;

23) incendie volontaire;

24) destruction de constructions, machines à vapeur ou appareils télégraphiques, destruction ou dégradation de tombeaux, monuments, objets d'art, titres publics ou privés; destruction ou détérioration de propriétés mobilières à l'aide de violences ou de menaces, destruction ou détérioration méchante ou frauduleuse de marchandises ou de matières servant à la fabrication;

25) destruction et dévastation de récoltes, plantes, arbres ou greffes;

26) destruction d'instruments d'agriculture, destruction ou empoisonnement de bestiaux ou autres animaux;

27) opposition à l'exécution de travaux publics;

28) abandon par le capitaine, hors les cas prévus par la loi des deux pays, d'un navire ou bâtiment de commerce ou de pêche;

29) echouement, perte, destruction par le capitaine ou les officiers et gens de l'équipage; détournement par le capitaine d'un navire ou d'un bâtiment de commerce ou de pêche; jet ou destruction sans nécessité de tout ou partie du chargement des vivres ou des effets du bord; fausse route, emprunts sans nécessité sur le corps, avictuaillement ou équipement du navire, ou mise en gage ou vente des marchandises ou victuailles, ou emploi dans les comptes d'avaries ou de dépenses supposées; vente du navire sans pouvoir spécial, hors le cas d'innavigabilité; vol commis à bord; altération de vivres ou de marchandises commise à bord par le mélange de substances malfaisantes; attaque ou résistance avec violence et voies de fait envers le capitaine par plus du tiers de l'équipage; refus d'obéir aux ordres du capitaine ou officier du bord pour le salut du navire ou de la cargaison, avec coups et blessures; complot contre la sûreté, la liberté ou l'autorité du capitaine; prise du navire par

корабоначалника или на параходния офицеръ за спасяване на парахода или товара, чрезъ нанесане удари и рани; заговоръ срѣщу сигурността, свободата или властта на корабоначалника; завземането на парахода отъ лицата на екипажа или отъ пътниците чрезъ измама или насилие върху корабоначалника;

30) укриване на прѣдмети, придобити чрезъ едно отъ прѣстѣпленията, прѣдвидени въ настоящия договоръ.

Допуща се прѣдаването и на лица, които се обвиняватъ или сж осждени за съучастие или за опитъ въ извършване на горѣизброенитѣ прѣстѣпления, ако опитването или съучастие то сж наказуеми по законитѣ и на двѣтѣ страни.

Въ всички случаи на изброенитѣ прѣстѣпления (crimes et délits) екстрадицията се допуска само когато еднородното дѣяние е наказуемо по законитѣ на страната, отъ която се иска прѣдаването.

Послѣдната алинея отъ тази точка трѣбва да се чете така: „Въ всички случаи на изброенитѣ прѣстѣпления (crimes et délits) екстрадицията се допуска само когато еднородното дѣяние е наказуемо по законитѣ на страната, на която се отправя искането за прѣдаване.“

„Чл. 3. Екстрадиция не се допуска:

1) ако прѣслѣждането или наказанието за прѣстѣплението, подиръ датата на послѣдния за това актъ до момента на задържането на обвиняемия или осждения, се изключватъ по давностъ, споредъ законитѣ на страната, въ която е забѣгнало исканото лице;“

Тая алинея сжщо е погрѣшно прѣведена. Съ едно писмо Министерството на външнитѣ работи прави своитѣ поправки. Пунктъ 1 трѣбва да бѣде прѣведенъ така: „1) Ако отъ извършването на прѣстѣплението, отъ послѣдния актъ на углавното прѣслѣждане или наказанието за прѣстѣплението, споредъ законитѣ на страната, дѣто е забѣгналъ обвиняемиятъ, се покриватъ съ давностъ въ момента, когато прѣдаването би могло да стане.“

„2) когато екстрадицията се иска за сжщото прѣстѣпление, за което исканото лице е било прѣслѣдвано и оправдано, или се още прѣслѣдва, или пъкъ е вече осждено въ страната, отъ която се иска прѣдаването му.

Чл. 4. Когато исканото лице се прѣслѣдва или е осждено въ държавата, отъ която се иска екстрадицията, за друго прѣстѣпление отъ оноа, за което се иска екстрадицията, неговото прѣдаване може да бѣде отложено до свършването на прѣслѣждането, а въ случай на осжждане, до момента, въ който ще изтѣрпи наказанието си.

Въ случай че то бѣде прѣслѣдвано или задържано въ сжщата страна за задължения спрямо частни лица, екстрадицията се допуска съ запаз-

les marins ou passagers par fraude ou violence envers le capitaine.

30) recèlement des objets obtenus à l'aide d'un des crimes ou délits prévus par la présente convention.

Sont comprises dans les qualifications précédentes, la complicité et la tentative, lorsqu'elles sont punies par les législations des deux pays.

Dans tous les cas, crimes et délits, l'extradition ne pourra avoir lieu que lorsque le fait similaire sera punissable d'après la législation du pays auquel la demande est adressée.

Art. 3. L'extradition n'aura pas lieu:

1) si, depuis les faits imputés, le dernier acte de poursuite ou la condamnation, la prescription de l'action ou de la peine est acquise, d'après les lois du pays où le prévenu s'est réfugié, au moment où la remise pourrait avoir lieu;

2) lorsque la demande en sera motivée par le même fait pour lequel l'individu réclamé a été poursuivi et mis hors de cause, ou est encore poursuivi ou a déjà été jugé dans le pays auquel l'extradition est demandée.

Art. 4. Si l'individu réclamé est poursuivi ou condamné dans le pays requis, pour une infraction autre que celle qui a donné lieu à la demande d'extradition, son extradition pourra être différée, jusqu'à la fin de la poursuite et, en cas de condamnation, jusqu'au moment où il aura subi sa peine.

Dans le cas où il serait poursuivi ou détenu dans le même pays à raison d'obligations contractées envers des particuliers, son extradition aura

ване правото на частните лица да прѣдѣватъ отпослѣ своитѣ права прѣдъ компетентната властъ.

Чл. 5. Екстрадицията не се допуца, ако прѣстѣплението, за което тя се иска, се счита отъ дѣржавата, на която е направено искането, за политическо прѣстѣпление или за дѣяние, което има свѣрзка съ подобно прѣстѣпление.

Чужденецътъ, екстрадицията на когото се допуца, не може да бѣде прѣслѣдванъ или наказанъ за никакво по-прѣдишно политическо прѣстѣпление, нито за дѣяние, което има свѣрзка съ подобно прѣстѣпление, нито за нѣкое отъ непрѣдвиденитѣ въ настоящата конвенция прѣстѣпления.

Не се счита за политическо прѣстѣпление, нито за дѣяние, което е сходно съ такова прѣстѣпление, опитъ за умислено или прѣдумислено убийство или за отравяне на чуждѣ дѣржавенъ глава или на членовѣтъ отъ неговото сѣмейство.

Екстрадираното лице ще може винаги да бѣде прѣслѣдвано или наказано за друго прѣстѣпно дѣяние, освѣнъ онова, за което е допусната екстрадицията му, въ слѣднитѣ случаи:

1) когато то само поиска да бѣде сѣдено или да изтѣрпи наложеното му наказание, но въ такъвъ случай това негово искане се съобщава на правителството, което го е прѣдало;

2) когато не напусне въ течение на мѣсеца подиръ окончателното му пуцане на свобода страната, на която е било то прѣдадено;

3) когато прѣстѣпното дѣяние е прѣдвидено въ конвенцията и правителството, на което е прѣдадено лицето, прѣдварително е получило съгласието на онова правителство, отъ което е прѣдадено. Това послѣдното, ако намѣри за нужно, може да поиска прѣдставянето на единъ отъ документитѣ, споменати въ чл. 7 отъ настоящата конвенция.

Прѣдаването на сѣщо лице втори пѣтъ на една трета дѣржава се подчинява на сѣщитѣ правила.

Чл. 6. Искането на екстрадицията става по дипломатически редъ или чрѣзъ главния консулски агентъ, който прѣбивава въ дѣржавата, отъ която се иска екстрадицията.

Чл. 7. Екстрадицията се разрѣшава въз основа на прѣдставени оригинали или завѣрени прѣписи, било отъ осѣдителната присѣда, било

lieu néanmoins sous réserve, pour ceux-ci, de faire valoir ensuite leurs droits devant l'autorité compétente.

Art. 5. L'extradition ne sera pas accordée si l'infraction pour laquelle elle est demandée est considérée par la partie requise comme un délit politique ou un fait connexe à un semblable délit.

L'étranger dont l'extradition aura été accordée ne pourra être poursuivi ou puni pour aucun délit politique antérieur à l'extradition, ni pour aucun fait connexe à un semblable délit, ni pour aucun des crimes ou délits non prévus par la présente convention.

Ne sera pas réputé délit politique ni fait connexe à un semblable délit, l'attentat contre la personne du chef d'un Etat étranger ou contre celle des membres de sa famille, lorsque cet attentat constituera le fait soit de meurtre, soit d'assassinat ou d'empoisonnement.

L'individu extradé pourra toutefois être poursuivi ou puni contradictoirement dans les cas suivants pour une infraction autre que celle qui a motivé l'extradition:

1) s'il a demandé à être jugé ou à subir sa peine, auquel cas sa demande sera communiquée au Gouvernement qui l'a livré;

2) s'il n'a pas quitté, pendant le mois qui suit son élargissement définitif, le pays auquel il a été livré;

3) si l'infraction est comprise dans la convention et si le Gouvernement auquel il a été livré a obtenu préalablement l'adhésion du Gouvernement qui a accordé l'extradition. Ce dernier pourra, s'il le juge convenable, exiger la production de l'un des documents mentionnés dans l'article 7 de la présente convention.

La réextradition à un pays tiers est soumise aux mêmes règles.

Art. 6. La demande d'extradition devra toujours être faite par la voie diplomatique ou par le principal agent consulaire résidant dans l'état requis.

Art. 7. L'extradition sera accordée sur la production de l'original ou de l'expédition authentique soit du jugement ou de l'arrêt de condam-

отъ обвинителния актъ или отъ акта, издаденъ по установения редъ отъ компетентната съдебна власт, която постановява или извършва по право прѣдаването на обвиняемия прѣдъ углавния съдъ. Екстрадицията се разрешава така също и възъ основание на прѣдставена заповѣдъ за задържане или на всякой другъ актъ, който има същата сила и е издаденъ отъ чуждата компетентна власт, стига тѣзи актове да съдържатъ точно указание за прѣстѣплението, за което сж били издадени.

Тѣзи книжа се легализиратъ отъ Министерството на външнитѣ работи въ държавата, която иска экстрадицията, а въ нѣкои случаи и отъ дипломатическия или консулския агентъ на казаната държава. Тѣ се придружаватъ съ единъ прѣписъ отъ текста на закона, по който е наказуемо прѣстѣпното дѣяние, заедно съ прѣводъ на французки, ако бжде нужно, и съ едно описание на бѣлѣзитѣ на исканото лице или на всяко друго указание, което е отъ естество да установи самоличността му.

Чл. 8. Въ случай на спѣшност, врѣменното задържане на лицето се извършва възъ основа на писмено или телеграфическо увѣдомление за съществуването на единъ отъ означенитѣ въ чл. 7 документи, но подъ условие, щото това увѣдомление да бжде редовно прѣдадено на Министерството на външнитѣ работи въ държавата, отъ която се иска экстрадицията.

Задържането е факултативно, ако искането е получено направо отъ съдебната или административната власт на една отъ двѣтѣ държави.

Врѣменното задържане се извършва по формитѣ и съгласно правилата, установени отъ законитѣ на държавата, отъ която се иска экстрадицията. То се отмѣнява, ако въ срокъ отъ три седмици, смѣтанъ отъ момента на извършването, обвиняемиятъ не получи съобщение на единъ отъ документитѣ, означени въ чл. 7 на настоящата конвенция.

Послѣдната алинея отъ този членъ е пакъ неправилно прѣведена, затова трѣбва да се чете така: „Врѣменното задържане се извършва по формитѣ и съгласно правилата, установени отъ законитѣ на държавата, на която се отправя искането за экстрадицията. То се отмѣнява, ако въ срокъ отъ три седмици, смѣтанъ отъ момента на извършването, обвиняемиятъ не получи съобщение на единъ отъ документитѣ, означени въ чл. 7 на настоящата конвенция.“ (Чете)

„Чл. 9. Когато се допусне экстрадицията, всички прѣдмети, които сж намѣрени при арестуването на исканото лице въ негово владѣние или сж открити отпослѣ и които при това произлизатъ отъ прѣстѣплението и могатъ да слу-

nation, soit de l'ordonnance de la Chambre du Conseil, de l'arrêt de la Chambre des mises en accusation ou de l'acte de procédure criminelle émané du juge compétent, décrétant formellement ou opérant de plein droit le renvoi du prévenu ou de l'accusé devant la juridiction répressive.

Elle sera également accordée sur la production du mandat d'arrêt ou de tout autre acte ayant la même force, décerné par l'autorité étrangère compétente, pourvu que ces actes renferment l'indication précise du fait pour lequel ils ont été délivrés.

Ces pièces seront légalisées par le Ministre des Affaires Etrangères de l'Etat requérant, et le cas échéant, par l'Agent diplomatique ou consulaire du dit Etat. Elles seront accompagnées d'une copie du texte de la loi applicable au fait incriminé et, le cas échéant, d'une traduction en langue française et, autant que possible, du signalement de l'individu réclamé ou de tout autre indication de nature à constater son identité.

Art. 8. En cas d'urgence l'arrestation provisoire sera effectuée sur avis, transmis par la poste ou le télégraphe de l'existence d'un des documents mentionnés à l'article 7, à la condition toutefois que cet avis sera régulièrement donné au Ministère des Affaires Etrangères du pays requis.

Cette arrestation sera facultative, si la demande est parvenue directement à une autorité judiciaire ou administrative de l'un des deux pays.

L'arrestation provisoire aura lieu dans les formes et suivant les règles établies par la législation du Gouvernement requis. Elle cessera d'être maintenue si, dans le délai de trois semaines à partir du moment où elle aura été effectuée, l'inculpé n'a pas reçu communication de l'un des documents mentionnés à l'article 7 de la présente convention.

Art. 9. Quand il y aura lieu à extradition, tous les objets provenant du crime ou délit ou pouvant servir de pièces à conviction, qui seront trouvés en la possession de l'individu réclamé au moment de son arrestation, ou qui seront décou-

жатъ за вещественно доказателство, задържатъ се и се прѣдаватъ на държавата, която иска екстрадицията, ако компетентната властъ на държавата, отъ която се иска екстрадицията, постави това.

Намѣренитѣ прѣдмети могатъ да се прѣдадатъ и тогава даже, когато екстрадицията не може да стане, вследствие избѣгването или смъртта на исканото лице.

При това запазватъ се правата, които трети лица биха могли да придобиятъ върху казанитѣ прѣдмети; слѣдъ свършването на процеса тѣ имъ се повръщатъ, безъ плащане на разносцитѣ по тѣхното прѣнасяне.

Чл. 10. Разносцитѣ по арестуването, издържката и прѣвозването на лицето, екстрадицията на което е допусната, както и тѣзи по опазването и прѣнасянето на прѣдметитѣ, които споредъ прѣдидущия членъ трѣбва да бждатъ повърнати или прѣдадени, оставатъ въ тежестъ на двѣтѣ държави, въ границитѣ на тѣхнитѣ респективни територии.

Прѣвознитѣ и други разноси прѣзъ територията на прѣходнитѣ държави сж въ тежестъ на държавата, която иска екстрадицията.

Въ случай че е прѣдпочтително прѣвозването по море, лицето, което се прѣдава, се завежда въ пристанището на държавата, която го прѣдава, но което се опрѣдѣля отъ държавата, която го иска, и се прѣдава въ кораба за отвозване на разноси на послѣдната държава. Задържането за екстрадиране лице се пуца на свобода, ако въ течение на два мѣсеца, смѣтани отъ дѣня въ който е турено на разположение на правителството, което иска екстрадицията му, не бжде отведено въ държавата, която го е искала.

Чл. 11. Екстрадиция, чрѣзъ транзитъ върху териториитѣ на контрактующитѣ държави, на едно лице, което не е подданикъ на държавата, която има право на транзитъ, се допуца възъ основание на единъ отъ споменатитѣ въ чл. 7 документи, прѣдставенъ въ оригиналъ или въ завѣренъ прѣписъ, стига прѣстѣпното дѣяние, за което се иска екстрадицията, да се прѣлвижда въ настоящата конвенция и да не подпада въ прѣдвиденитѣ въ чл. 3 и 5 случаи.

Разносцитѣ по транзита биватъ въ тежестъ на държавата, която иска екстрадицията.

Чл. 12. Когато по едно углавно дѣло, не отъ политически характеръ, стане нужда да се раз-

verts ultérieurement, seront si l'autorité compétente de l'Etat requis en ordonne ainsi, saisis et remis à l'Etat requérant.

Cette remise pourra se faire même si l'extradition ne peut s'accomplir par suite de l'évasion ou de la mort de l'individu réclamé.

Sont cependant réservés les droits que des tiers auraient pu acquérir sur les dits objets qui devront, le cas échéant, leur être rendus, sans frais, à la fin du procès.

Art. 10. Les frais d'arrestation, d'entretien et de transport de l'individu dont l'extradition aura été accordée, ainsi que ceux de consignation et de transport des objets qui, aux termes de l'article précédent, doivent être restitués ou remis, resteront à la charge des deux Etats dans les limites de leurs territoires respectifs.

Les frais de transport ou autres sur le territoire des Etats intermédiaires sont à la charge de l'Etat réclamant.

Au cas où le transport par mer serait jugé préférable, l'individu à extraditer sera conduit au port de l'Etat requis que désignera le Gouvernement requérant aux frais duquel il sera embarqué. Le prisonnier sera mis en liberté si, dans les deux mois à compter du jour où il aura été placé à la disposition du Gouvernement réclamant, il n'a pas été emmené dans le pays requérant.

Art. 11. L'extradition par voie de transit sur les territoires respectifs des Etats contractants, d'un individu n'appartenant pas au pays de transit, sera accordée sur la simple production, en original ou en expédition authentique, de l'un des documents mentionnés dans l'article 7, pourvu que le fait servant de base à l'extradition soit compris dans la présente convention et ne rentre pas dans les prévisions des articles 3 et 5.

Les frais de transit seront à la charge de la partie requérante.

Art. 12. Lorsque dans la poursuite d'une affaire pénale non politique, l'audition de personnes se

питатъ свидѣтели, находящи се въ една отъ двѣтѣ държави, или да се извърши нѣкое друго слѣдствено дѣйствие, за тѣя цѣль се отправя по дипломатически редъ или чрѣзъ главния консулски агентъ сѣдебна поръчка, придружена съ единъ прѣводъ на французки езикъ, която се изпълнява като се съблюдаватъ законитѣ на страната, въ която се извършва разпитътъ или слѣдствениятъ актъ, освѣнтъ ако правителството, на което е отправена поръчката, намѣри за невъзможно изпълнението ѝ. Сѣдебни поръчки, които иматъ за цѣль прѣтърсването и иземването на прѣдмети, които съставляватъ прѣстѣплението или служатъ за веществено доказателство, могатъ да бждатъ изпълнени само за едно отъ изброенитѣ въ чл. 2 прѣстѣпни дѣяния и подъ резервата на послѣдната алинея отъ чл. 9.

Респективнитѣ правителства се отказватъ отъ заплащането разноситѣ по изпълнение на сѣдебни поръчки по уголовни дѣла, даже и въ случаи когато се касае за експертиза, стига тази експертиза да не продължава повече отъ едно заседание.

Чл. 13. Когато правителството на една отъ двѣтѣ държави намѣри за нужно да съобщи по едно уголовно дѣло, не отъ политически характеръ, единъ сѣдебенъ актъ, или една присѣда на едно лице, което прѣбивава въ територията на другата държава, актътъ, придруженъ отъ прѣвода на французки езикъ, се прѣпраща по дипломатически редъ или чрѣзъ главния консулски агентъ и се съобщава на лицето посрѣдствомъ прокурорството въ мѣстото на прѣбиването му, и оригиналтъ, който удостоверява съобщението, се повръща по сѣщия редъ на правителството, отъ което е искано съобщението, безъ да се заплащатъ станалитѣ разноси.

Чл. 14. Ако по едно уголовно дѣло, не отъ политически характеръ, бжде нужно явяването лично на единъ свидѣтель, правителството на страната, въ която прѣбивава свидѣтельтъ, го задължава да се отзове на поканата, която му се направи.

Относително възнаграждението, което ще трѣбва да се плати на свидѣтеля, за всѣки отдѣленъ случай става съглашение между правителството, което иска явяването на свидѣтеля, и онова, отъ което се той изисква.

Никой свидѣтель, чийто и да е подданикъ, когато се призове въ една отъ двѣтѣ държави

trouvent dans l'un des deux pays ou tout autre acte d'instruction seront jugés nécessaires, une commission rogatoire, le cas échéant accompagnée d'une traduction en langue française, sera adressée, à ces effet, par la voie diplomatique ou par le principal agent consulaire et, à moins que le Gouvernement requis ne constate l'impossibilité de la faire exécuter, il y sera donné suite en observant les lois du pays dans lequel l'audition ou l'acte d'instruction devra avoir lieu.

Toutefois les commissions rogatoires tendant à faire opérer soit une visite domiciliaire, soit la saisie du corps du délit ou de pièces à conviction, ne pourront être exécutées que pour un des faits énumérés à l'article 2 et sous la réserve exprimée au dernier paragraphe de l'article 9 ci-dessus.

Les gouvernements respectifs renoncent au remboursement des frais résultant de l'exécution des commissions rogatoires en matière pénale, même dans le cas où il s'agirait d'expertise, pourvu toutefois que cette expertise n'ait pas entraîné plus d'une vacation.

Art. 13. En matière pénale non politique lorsque le Gouvernement de l'un des deux pays jugera nécessaire la notification d'un acte de procédure ou d'un jugement à un individu résidant sur le territoire de l'autre pays, la pièce transmise par la voie diplomatique ou par le principal agent consulaire et, le cas échéant, accompagnée d'une traduction en langue française, sera signifiée à la personne à la requête du Ministère public du lieu de la résidence par les soins d'un officier compétent et l'original constatant la notification sera renvoyé par la même voie au Gouvernement requérant sans restitution des frais.

Art. 14. Si dans une cause pénale non politique, la comparution personnelle d'un témoin est nécessaire, le Gouvernement du pays où réside le témoin l'engagera à se rendre à l'invitation qui lui sera faite.

Quant à l'indemnité à accorder au témoin, un accord interviendra dans chaque cas particulier entre le Gouvernement requérant et le Gouvernement requis.

Aucun témoin, quelle que soit sa nationalité, qui, cité dans l'un des deux pays, comparaitra

и се яви доброволно прѣдъ сѣдитѣ на другата, не може да бѣде прѣслѣдванъ или задържанъ въ нея за по-прѣдшни прѣстѣпни дѣяния или осѣждания, нито за съучастие въ дѣянията, прѣдметъ на процеса, по който ще се яви като свидѣтель.

Чл. 15. Когато по едно углавно дѣло, не отъ политически характеръ, заведено въ една отъ двѣтѣ държави, се намѣри за нужно или полезно съобщаването на доказателства или документи, които се намиратъ въ рѣцѣтѣ на другата държава, искането се прави по дипломатически редъ или чрѣзъ главния консулски агентъ и му се дава ходъ, стига да нѣма нѣкои особени прѣпятствия, съ задължение, обаче, да се възвратятъ книжата и документитѣ.

Договорящитѣ правительства се отказватъ отъ изплащането на разноснитѣ, произходящи отъ изпращането и повръщането на документитѣ и вещественитѣ доказателства, въ границитѣ на респективнитѣ имъ територии.

Чл. 16. Двѣтѣ правительства се задължаватъ да си съобщаватъ взаимно, безъ заплащане на разноснитѣ, осѣжданията за всѣкакъвъ видъ прѣстѣпления, които сѣдилищата на едната отъ двѣтѣ държави произнесатъ срѣщу подданицитѣ на другата.

Това съобщение ще се извършва чрѣзъ изпращане по дипломатически редъ на правителството, чийто подданикъ е осѣжданиятъ, единъ бюлетинъ или извлѣчение отъ окончателното рѣшение, придружено по възможности съ прѣводъ на френски езикъ.

Чл. 17. Настоящиятъ договоръ влиза въ сила десетъ дена слѣдъ публикуването му въ прѣдписания отъ законитѣ на двѣтѣ държави начинъ.

Всѣка отъ договорящитѣ страни може въ всѣко врѣме да заяви, че се отказва отъ договора, като прѣдупрѣди другата страна 6 мѣсеца порано за своето намѣрение.

Договоротъ ще бѣде ратифициранъ и ратификацитѣ ще се размѣнятъ колкото се може по-скоро.

Въ удостовѣрение на което долуподписанитѣ съставиха настоящия договоръ и го скрѣпиха съ своитѣ печати и подписи.

Съставенъ въ два екземпляра въ София на 15 28 мартъ 1908 г.

С. Паприковъ. Ф. ванъ-деръ-Хайде.
(м. п.) (м. п.)

volontairement devant les juges de l'autre pays, ne pourra y être poursuivi ou détenu pour des faits ou condamnations criminelles antérieures, ni sous prétexte de complicité dans les faits, objet du procès où il figurera comme témoin.

Art. 15. Lorsque, dans une cause pénale non politique instruite dans l'un des deux pays, la communication de pièces de conviction ou de documents se trouvant entre les mains des autorités de l'autre pays sera jugée nécessaire ou utile, la demande en sera faite par la voie diplomatique ou par le principal agent consulaire, et l'on y donnera suite, à moins que des considérations particulières ne s'y opposent et sous l'obligation de renvoyer les pièces et documents.

Les Gouvernements contractants renoncent au remboursement des frais résultant, dans les limites de leurs territoires respectifs, de l'envoi et de la restitution des pièces de conviction et documents.

Art. 16. Les deux Gouvernements s'engagent à se communiquer réciproquement, sans restitution des frais, les condamnations pour crimes ou délits de toute espèce qui auront été prononcées par les tribunaux de l'un des deux Etats contre les sujets de l'autre.

Cette communication sera effectuée moyennant l'envoi par la voie diplomatique d'un bulletin ou extrait, le cas échéant, accompagné d'une traduction en langue française, de la décision définitive au Gouvernement du pays auquel appartient le condamné.

Art. 17. Le présent traité entrera en vigueur dix jours après sa publication dans les formes prescrites par les lois des deux pays.

Chacune des parties contractantes pourra, en tout temps, le dénoncer en prévenant l'autre partie de son intention, six mois à l'avance.

Il sera ratifié et les ratifications en seront échangées le plus tôt possible.

En foi de quoi les soussignés ont dressé le présent Traité et y ont apposé leur sceau.

Fait en double exemplaire à Sophia, le 15/28 mars 1908.

S. Paprikoff. Fern. van der Heyde.
(l. s.) (l. s.)

Комисията прѣгледа този договоръ и, дѣйстви- телно, видѣ, че имаше нѣкои прѣводни грѣшки, които Министерството на външнитѣ работи и из- повѣданията, съ писмо № 7715 отъ 21 ноември 1908 г., поправа. Изглежда изобщо, че френскиятъ текстъ е нѣкакъвъ си по-точенъ и ясенъ, отколкото българскиятъ прѣводъ. Комисията намѣри, че нѣкои малки неточности въ българския прѣводъ нѣма да прѣчатъ много, защото, когато стане нужно да се прилага самиятъ договоръ, ще се смѣта официаленъ текстъ францускиятъ, който е и задължителенъ. Затова тя излиза съ слѣдующето прѣдложение на рѣшение за одобряне на конвенцията: „Одобрява се сключената конвенция за екстрадицията между българското и белгийското правителство.“

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Има думата г. Молловъ.

В. Молловъ: Г. г. народни прѣдставители! Без- спорно е, че имаме нужда да сключимъ конвенция за екстрадиция не само съ Бѣлгия, но и съ дру- гитѣ държави. Опитътъ, който се направи прѣди нѣколко години да сключимъ такава конвенция съ Австро-Унгария, не даде никакъвъ резултатъ, за- щото ратификацията бѣше поставена при други условия: да сключимъ такива конвенции съ дру- гитѣ държави, главно съ великитѣ сили. Така щото, съ сключването съ Бѣлгия конвенцията за екстра- диция на прѣстѣпниците, ние правимъ, безспорно, едно добро дѣло и доказваме съ туй нашата взаимностъ съ другитѣ държави. Слѣдователно, за одобряването, за приемането на тая конвенция, въ- просъ не може да става. Тя е желателна, тя е необходима и идеята трѣбва да бѣде посрѣщната съ пълно одобряне. Ако взехъ думата, то е за да направя само нѣкои бѣлѣжки върху начина, по който тази конвенция е съставена и върху текста, който ни се прѣдставя. Би било желателно, щото Министерството на външнитѣ работи, по въпроси, които изискватъ специални изучавания, да не се ограничава само съ тѣзи, често пѣти, много малки познания, които притежаватъ по нѣкой пѣтъ чинов- ничитѣ на това министерство, по които въпроси тѣ, даже не сж длѣжни да иматъ по-обширни познания, и когато се разискватъ въпроси за подобни конвенции да призовава и хора по-подготвени, които биха могли въ това отношение да дадатъ едно по-основателно и по-убѣдително мнѣние. Азъ казвамъ това, защото прѣдставената конвенция не се съгласява, напр., съ оня проектъ за законъ, който е билъ внесенъ, но не приетъ отъ Народното събрание, по причини международни, но който сѣществува, а именно проектътъ за „законъ за прѣдаване на прѣстѣпни- цитѣ,“ внесенъ въ Народното събрание прѣзъ 1904 г. и който въ нѣкои отношения прѣдвижда начала, които се отклоняватъ отъ прѣдставената конвенция.

Азъ ще посоча прѣди всичко върху френския текстъ; ще посоча върху два случая, които ясно

показватъ, че при сключването на тази конвенция не е сѣществувало едно ясно понятие за това — какво трѣбва да прѣдвиди конвенцията, върху какво двѣтѣ държави се съгласяватъ. Прочетете само точка втора отъ чл. 2 — за „нанасяне ударъ или рани, извършени умишлено — прѣводътъ казва: или прѣдумишлено“; френскиятъ текстъ казва: „volontairement avec préméditation.“ Азъ се погри- жихъ да направя справка въ оригиналния френски текстъ на конвенцията и тамъ се оказа, че стои така „volontairement avec préméditation“, и по- неже френскиятъ текстъ е задължителенъ, ние не имаме единъ случай — какъ да кажа — много мъченъ за прилагане. Защото ние нѣмаме тежки телесни поврѣди, извършени прѣдумишлено — поне това не се установява отъ нашитѣ сѣдилища. А пък ако приемемъ този текстъ „volontairement avec pré- méditation“, най-важнитѣ случаи отъ тежка тѣлесна поврѣда ще бѣдатъ изключени и, слѣдователно, за тѣхъ конвенцията не може да бѣде приложена. Прѣводътъ тукъ не е точенъ: „умишлено или прѣдумишлено“. Той отговаря повече на идеята, отъ която сж се въодушевявали двѣтѣ държави, но не отговаря на текста, както е изказанъ той въ тази конвенция.

Второ. Тукъ има единъ извънредно обширенъ текстъ въ пунктъ 29, който се прочете отъ г. до- кладчика, кѣдѣто вие ще видите редъ прѣстѣпни дѣяния, които въ нашата държава не сѣществу- ватъ като такива. Въ проекта за прѣдаване на прѣстѣпниците, прѣдставенъ въ 1904 г., този пунктъ е изказанъ много по-кратко и по-точно: (Чете) „за бунтъ и непокорство на пѣтниците противъ капитана на единъ корабъ и на лицата на екипажа противъ тѣхнитѣ началници“. Тукъ има редъ прѣстѣпни дѣяния, които не сж прѣд- видени като прѣстѣпни дѣяния нито въ наказа- телния законъ, нито въ новия законъ за морската търговия. И какво излиза? Азъ не казвамъ, че тѣ сж дѣяния, които не могатъ да бѣдатъ инкри- минирани, но сега още не сж прѣдвидени въ нашата държава. Ние прѣдаваме прѣстѣпника, когато е извършилъ прѣстѣплението у насъ, и това е необ- ходимо условие да искаме екстрадицията. Ако се докаже, чѣ тѣзи дѣяния у насъ не се наказватъ, ние екстрадиция не можемъ да искаме и не мо- жемъ да уважимъ, ако е искана отъ насъ; слѣдо- вателно, за нѣкои отъ тѣзи дѣяния тази конвенция става безпрѣдметна. И, слѣдователно, желателно е, щото правителството отново да влѣзе въ споразу- мѣние за поправка на тѣзи недостатѣни на кон- венцията, защото, безспорно е, че тя отъ насъ сега не може да бѣде измѣнена: туй е международенъ договоръ и ние нѣмаме право да внасяме измѣ- нения въ него.

Слѣдователно, първото е, че по-добрѣ би било, тѣзи текстове, които иматъ значение, и много го- лѣмо значение по нѣкой пѣтъ, да бѣдатъ редак- тирани прѣдварително по единъ много грижливъ начинъ, за да се избѣгнатъ такива нежелателни

последствия, които сигурно ще произтекатъ отъ неточноститѣ въ френския текстъ на конвенцията. На второ мѣсто, Министерството на външнитѣ работи пакъ се е ограничило — не е поискало да чуе други мнѣния, и затуй е дало и български прѣводъ, който не е точенъ. Тѣзи поправки, които се внесоха послѣ отъ Министерството на външнитѣ работи, сѣ станали по моя инициатива — азъ ги посочихъ най-напрѣдъ — обаче, нѣмахме врѣме да прѣгледаме цѣлия текстъ на конвенцията. Министерството само, вижда се, не се е съгласило или не се е убѣдило въ тѣхната необходимостъ и не ги е внесло. Обаче азъ тукъ ще посоча още нѣколко грѣшки, които сѣщо тѣй — вѣрвамъ, и г. докладчикътъ на комисията ще се съгласи съ мене — трѣбва да бѣдатъ поправени.

Азъ ще помоля, прѣди всичко, пунктъ 5 на чл. 2, вмѣсто „развратъ чрѣзъ възбуждане, улесняване или спомогане по обичай“, да се каже: „по навикъ“. На френски е „habituellement“; то не е обичай, а по навикъ. Това е терминология, установена и въ нашия наказателенъ законъ. Послѣ, въ пунктъ 13 на сѣщия членъ неправилно е прѣведена думата *outrages* съ „подбуждания“, и трѣбва да се поправи.

На второ мѣсто, въ чл. 3 пунктъ 2 е казано въ прѣвода: „е било прѣслѣдвано и оправдано“. Френскиятъ текстъ гласи: „poursuivi et mis hors de cause“. Трѣбва да туримъ, слѣдователно, не само оправдано, но и освободено отъ прѣслѣждане и чрѣзъ прѣкратаване на дѣлото.

Докладчикъ П. Паскалевъ: Да.

В. Молловъ: Друго — то е пакъ една важна погрѣшка. Въ чл. 5 алинея трета въ френския текстъ е казано: „*délit politique ni fait connexe à un semblable délit.*“ *Délit connexe* е терминъ, сѣщо така установенъ въ правото. Въ българския текстъ той се прѣвежда съ „сходно съ такова“ — политическо — „прѣстѣпление“. Това не сѣ прѣстѣпления политически, а сѣ прѣстѣпления съпрѣдѣлни съ политически прѣстѣпления. Слѣдователно, и тая поправка трѣбва да се направи.

Други поправки въ редакцията на прѣвода нѣма да направя. Вѣрвамъ, че г. докладчикътъ ще се съгласи съ тѣзи мои поправки и по тоя начинъ конвенцията ще стане по-приемлива и по-приложима отъ нашитѣ сѣдилища.

Друго по този въпросъ нѣма да говоря, защото, безспорно е, че тази конвенция трѣбва да приемѣ. Ще изкажа само едно желание, щото правителството да внесе сега, когато ние ще регулираме окончателно, дефинитивно всички тѣзи въпроси, единъ проектъ за законъ за прѣдаване на прѣстѣпникитѣ, възъ основа на който ние ще можемъ да сключимъ и други конвенции и по тоя начинъ единъ пътъ за всѣкога да разрѣшимъ възможнитѣ нелѣпости, съмнѣния, колѣбания

въ уреждането на тази важна въ международно отношение материя. А понеже тѣзи закони обикновено сѣдни и сѣщи за всичкитѣ държави, съ много малки изключения, ние нѣма да срѣщаме никаква мѣкотия въ прокарването на такъвъ законъ у насъ и ще можемъ да закрѣпимъ още повече тази взаимностъ, която съществува между всички държави по този въпросъ.

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ П. Паскалевъ: Г. г. народни прѣдставители! Дѣйствително — азъ пропуснахъ да кажа — че комисията нѣмаше много врѣме да сравни буквално българския прѣводъ съ френския текстъ, но що се отнася до чл. 2, пунктъ 5, ние сме приели да се смѣта „по навикъ“, а не „по обичай“, както е въ писмото, защото юридическиятъ терминъ е „по навикъ“. Сѣщо въ пунктъ 13 на сѣщия членъ думата „прѣдложения“ и другитѣ въобще поправки, които направя г. Молловъ, азъ намирамъ, че сѣ на мѣстото си и ги приемамъ, що се отнася лично до мене. Но смѣтамъ, че за другата дефиниция на дѣянията, които споредъ нашитѣ закони, може би, не сѣ прѣстѣпни, ако дойде да се прилага тази конвенция, сѣдилищата, безспорно, ще гледатъ и духа на самия членъ, и, ако има дѣяния, които не съставляватъ прѣстѣпление споредъ нашитѣ закони, нѣма съмнѣние, че нѣма да се допуска и екстрадирането. Понеже българскиятъ текстъ е съставенъ отъ лица, които не сѣ били подготвени юридически, за да знаятъ кое е прѣстѣпление и кое не е, понеже френскиятъ текстъ е по-правилниятъ, то той е задължителниятъ.

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Давамъ конвенцията на гласуване, г. г. прѣдставители, и моля, който отъ г. г. прѣдставителитѣ приема, щото да се вземе това рѣшение: „Одобрява се конвенцията за екстрадиция, сключена между България и Белгия на 15/28 мартъ 1908 г.“, да си вдигне ржката. (Мнозинство) Приема се.

Слѣдва на дневния редъ одобреніето на протоколитѣ и декларацията, съ които на внасянитѣ отъ Англия, Германия и Италия стоки въ България се прави отстъпка по облагането имъ съ мито.

Г. докладчикътъ ще ги прочете.

Докладчикъ П. Паскалевъ: Г. г. народни прѣдставители! Въ свръзка съ договора за търговия и мореплаване между България и Белгия има три декларации, сключени между германското, италианското, английското и българското правителства. Тѣ сѣ почти еднообразни и сѣ като допълнения на търговскитѣ договори, които България е сключила съ тѣзи държави въ 1905 и 1906 г. Тѣ сѣ съ слѣдното съдържание:

„Протоколъ“

Стокитѣ отъ английско произхождение, изброени въ тарифата Б, приложена къмъ търговския договоръ, подписанъ въ София на 16 ноемврий (9 декемврий) 1905 г., и които при вноса имъ въ България се облагатъ съ мито повече отъ 10 л. 100-тѣхъ килограма, ще бждатъ обезмитвани, по желанието на вносителя, по тѣхното чисто законно или реално тегло (ефективно тегло).

Чистото законно тегло на стокитѣ се опрѣдѣля, като се спадне отъ брутото тегло на колетитѣ законната тара, т. е. тарата, опрѣдѣлена съ указъ, споредъ начина на амбалажа или вида на стоката.

Реалното или ефективно тегло се счита теглото на стоката, отдѣлена отъ всичкитѣ си вънкашни и вътрѣшни амбалажи (включително прѣдметитѣ, които служатъ въ вътрѣшността на колетитѣ за сгъване, за раздѣляне или за нареждане на стокитѣ).

При това уговорено е, че всички облаги, отстъпени или които биха се отстъпили за произхождения на нѣкоя друга държава, било по отношение на спадането на таритѣ, или по отношение на митническия режимъ, касателно амбалажа на стокитѣ, ще бждатъ дадени и на английскитѣ произхождения отъ сѣщото естество.

Направенъ въ два екземпляра, въ София, на 31 октомврий (13 ноемврий) 1908 г.

Министъръ на външнитѣ работи и на изповѣданията: Английски дипломатически агентъ:

С. Паприковъ. Жоржъ В. Бюкинанъ.“

Съ сѣщото почти съдържание е декларацията сключена между Германия и България: (Чете)

„Декларация“

Стокитѣ отъ германско произхождение, изброени въ тарифата С, приложена къмъ търговския, митнически и мореплавателенъ договоръ между Империята и България, отъ 1 августъ 1905 г., и които при вноса имъ въ България се облагатъ съ мито повече отъ 10 л. на 100-тѣхъ килограма, ще бждатъ обезмитвани, по желанието на вносителя, по тѣхното чисто законно или тѣхното реално тегло (ефективно тегло).

Чистото законно тегло на стокитѣ се опрѣдѣля, като се спадне отъ брутото тегло на колетитѣ законната тара, т. е. тарата, опрѣдѣлена съ указъ, споредъ начина на амбалажа или вида на стоката.

Реалното или ефективно тегло се счита теглото на стоката, отдѣлена отъ всичкитѣ си вънкашни и вътрѣшни амбалажи (включително прѣдметитѣ, които служатъ въ вътрѣшността на колетитѣ за сгъване, за раздѣляне или за нареждане на стокитѣ).

При това уговорено е, съгласно чл. 7 отъ казания договоръ, че всички облаги, отстъпени или които биха се отстъпили за произхождения на нѣкоя друга държава, било по отношение на спадането на таритѣ, или по отношение на митническия режимъ, касателно амбалажа на стокитѣ, ще бждатъ дадени и на германскитѣ произхождения отъ сѣщото естество.

Направена въ два екземпляра, въ София, на 31 октомврий (13 ноемврий) 1908 г.

Министъръ на външнитѣ работи и на изповѣданията: Германски дипломатически агентъ:

С. Паприковъ. Ромбергъ.“

Съ сѣщото съдържание е и протоколътъ между българското и италианското правителства: (Чете)

„Протоколъ“

Стокитѣ отъ италианско произхождение, изброени въ тарифата Б, приложена къмъ търговския договоръ, подписанъ въ София на 31 декемврий (13 януарий) 1905 г., и които при вноса имъ въ България се облагатъ съ мито повече отъ 10 л. 100-тѣхъ килограма, ще бждатъ обезмитвани, по желанието на вносителя, по тѣхното чисто законно или реално тегло (ефективно тегло).

Чистото законно тегло на стокитѣ се опрѣдѣля, като се спадне отъ брутото тегло на колетитѣ законната тара, т. е. тарата, опрѣдѣлена съ указъ, споредъ начина на амбалажа или вида на стоката.

Реалното или ефективно тегло се счита теглото на стоката, отдѣлена отъ всичкитѣ си вънкашни и вътрѣшни амбалажи (включително прѣдметитѣ, които служатъ въ вътрѣшността на колетитѣ за сгъване, за раздѣляне или за нареждане на стокитѣ).

При това уговорено е, че всички облаги, отстъпени или които биха се отстъпили за произхождения на нѣкоя друга държава, било по отношение на спадането на таритѣ, или по отношение на митническия режимъ, касателно амбалажа на стокитѣ, ще бждатъ дадени и на италианскитѣ произхождения отъ сѣщото естество.

Направенъ въ два екземпляра, въ София, на 31 октомврий (13 ноемврий) 1908 г.

Министъръ на външнитѣ работи и на изповѣданията: Италиански дипломатически агентъ:

С. Паприковъ. Ф. Куки-Боасо.“

Тѣзи три декларации, или наречени на друго мѣсто протоколи, сѣ идентични съ протокола, който се намира въ търговския договоръ между България и Белгия. Такъвъ подобенъ протоколъ има приложенъ и къмъ търговския договоръ, сключенъ между Франция и България. Значи, всички дър-

жави, въз основа на клаузата, че тѣ могат да сключват договори, като най-благоприятствувани и фаворизирани държави, сѣ поискали да се допълнят тѣхнитѣ договори съ тѣзи декларации. Комисията намира, че туй е една обща разпоредба, която се е прилагала къмъ всичкитѣ търговски договори. Напр., начинътъ на прѣсмѣтането на митото по количеството на стокитѣ е начинъ, като се припада тарата. А по какъвъ начинъ става припадването на тарата — това се опрѣдѣля съ указъ, отправенъ къмъ митническитѣ власти. И затова комисията по Министерството на външнитѣ работи излиза прѣдъ Народното събрание съ слѣдното

„Рѣшение

за одобрене протоколитѣ и декларацията за отстъпнитѣ, които се правятъ по отношение облагането съ мито и пр. на стокитѣ, внасяни въ Царството отъ Англия, Германия и Италия.

Членъ единственъ. Одобряватъ се подписанитѣ между г. министра на външнитѣ работи и на изповѣданията и дипломатическитѣ прѣдставители на Англия, Германия и Италия протоколи и декларация, чрезъ които се отстъпва на стокитѣ, внасяни въ Царството отъ горнитѣ държави, по отношение облагането имъ съ мито върху чистото имъ реално или законно тегло съжитѣ облаги, както това е прѣдвидено за французскитѣ стоки въ сключения между България и Франция договоръ за търговия и мореплаване.“

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Моля ония отъ г. г. народнитѣ прѣдставители, които приематъ приетото отъ комисията рѣшение, прочетено сега отъ г. докладчика, да си вдигнатъ ржката. (Мнозинство) Приема се.

Г. г. народни прѣдставители! Часътъ е 7.

Има думата г. министър-прѣседателътъ.

Министър-прѣседателъ А. Малиновъ: Г. г. народни прѣдставители! За утрѣ ще сложимъ на дневенъ редъ прошения. Г. г. прѣдставителитѣ отъ прошекарната комисия всѣкидневно ходатайствуватъ прѣдъ правителството да се отдѣли единъ день, който да бѣде посветенъ на хорскитѣ нужди, които се изнасятъ тукъ. Противъ това правителството нѣма нищо и азъ моля народното прѣдставителство утрѣшния день да посветимъ на тая работа. Отъ наша страна ще помоли прошекарната комисия, понеже надали ще има другъ день посветенъ на прошения, за утрѣ да пробере най-важнитѣ и най-слѣпнитѣ — не зная какво друго качество да дамъ на тѣзи прошения . . .

Е. Мирски: Най-изученитѣ.

Министър-прѣседателъ А. Малиновъ: . . . и най-изученитѣ, ако щете, та да се занимае Народното събрание само съ такива прошения. Обаче,

прѣди прошенията, азъ пакъ намирамъ за възможно да сложимъ на дневенъ редъ законопроекта на г. министра на правосѣдието. Този законопроектъ за отлагане турянето въ дѣйствиe закона за привилегиитѣ и ипотекитѣ е отъ едно членче.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Днесъ съобщихме и раздадохме този законопроектъ, та по правилника, не можемъ да го поставимъ за утрѣ на дневенъ редъ.

Министър-прѣседателъ А. Малиновъ: Азъ мисля, че Народното събрание може да вземе специално рѣшение за тоя случай. Той не е законопроектъ отъ такава важностъ, щото да го изоставяме за другъ пѣтъ. Въ всѣки случай, остава Народното събрание да рѣши, но азъ мисля, че то ще направи добръ, защото ще извърши една добра работа. Та, ако желае Народното събрание, да го постави на първо мѣсто; ако не — само единъ день ще изгубимъ и напразно ще го изгубимъ; слѣдователно, азъ пакъ правя прѣдложение и моля Народното събрание да се съгласи съ него: законопроектътъ за отлагане турянето въ дѣйствиe закона за привилегиитѣ и ипотекитѣ да се постави на първо мѣсто въ дневния редъ за утрѣшното засѣдание.

Отъ мнозинството: Прието, прието.

И. Хаджиевъ: Законътъ за анархиститѣ какво стана, г. министре?

Министър-прѣседателъ А. Малиновъ: Както виждате, г. Хаджиевъ, наближава, да имате възможностъ и по него да се изкажете.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Имаше думата г. А. Филиповъ.

А. Филиповъ: Азъ съмъ натоваренъ отъ комисията по Министерството на вътрѣшнитѣ работи да моля да се съгласите, щото утрѣ, освѣнъ този дневенъ редъ, който се прѣдложи отъ г. министър-прѣседателя, да се постави на дневенъ редъ и второто четене на законопроекта за вписване въ бюджета за 1909 г. сумата за болницитѣ. Докладътъ ви е раздаденъ. Азъ мисля, че ние всѣкога трѣбва да туряме на първо мѣсто прѣготвенитѣ въ комисията законопроекти, а тогава да дохождатъ такива за първо четене. И затова моля г. г. народнитѣ прѣдставители да се съгласятъ, щото утрѣ, слѣдъ прошенията, да се разгледа този законопроектъ.

Министър-прѣседателъ А. Малиновъ: Съгласенъ съмъ, слѣдъ прошенията да се тури това на дневенъ редъ.

Прѣседателствующъ Н. Гимиджийски: Който приема въ утрѣшния дневенъ редъ, слѣдъ про-

шенията, да се постави на второ четене законо-
проектътъ, за който говори г. Филиповъ, да си
вдигне ржвата.

Отъ мнозинството: Съгласни!

Прѣдседателствующъ Н. Гимиджийски: Значи,
приема се.

Вдигамъ засѣданието.

(Вдигнато на 7 ч. вечерята)

Прѣдседател: Х. Славейковъ.

**Подпрѣдседатели: { Н. Гимиджийски.
Н. Кжневъ.**

**Секретари: { Т. Икономовъ.
Г. Копринаровъ.**

Началникъ на Стенографското бюро: Т. Гължбовъ.